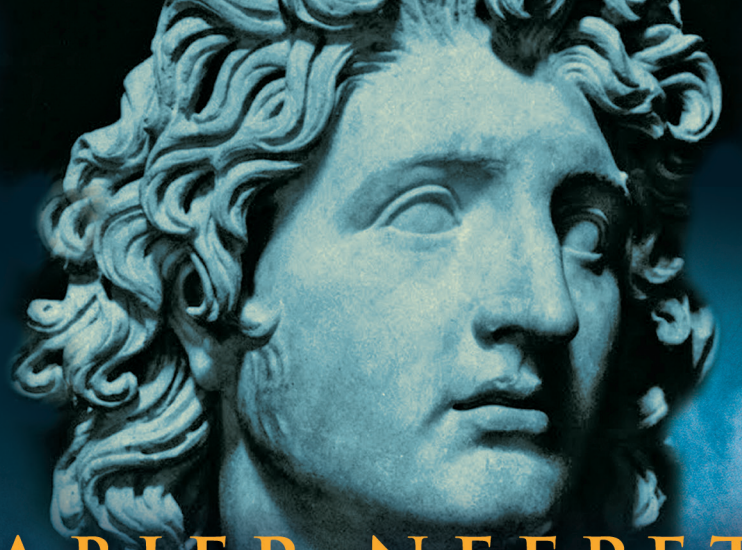

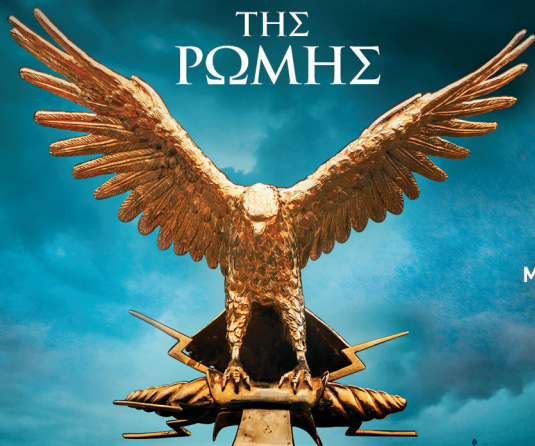

ΧΑΒΙΕΡ ΝΕΓΡΕΤΕ

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΚΑΙ ΟΙ ΑΕΤΟΙ
ΤΗΣ
ΡΩΜΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: ALEJANDRO MAGNO Y LAS ÁGUILAS DE ROMA

Από τις Εκδόσεις Minotauro, Βαρκελώνη 2007

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο Μέγας Αλέξανδρος και οι αιετοί της Ρώμης**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Javier Negrete

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρύσα Θ. Μπανιά

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Χρυσούλα Μπουκουβάλα

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα, Ραλλού Ρουχωτά

© Javier Negrete, 2007

© Editorial Planeta S.A., 2007

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Stephen Mulcahey/Arcangel Images

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2015

Πρώτη έκδοση: Νοέμβριος 2015, 3.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-1280-1

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-1281-8

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, ανασκευή, μεταμόρφωση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr • www.psychogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr • www.psychogios.gr

ΧΑΒΙΕΡ ΝΕΓΡΕΤΕ

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΚΑΙ ΟΙ ΑΕΤΟΙ
ΤΗΣ
ΡΩΜΗΣ

*Μετάφραση:
Χρύσα Θ. Μπανιά*

*Στους Λεόν Αρσενάλ και Χοσέ Μιγέλ Παλιαρές,
δύο σπουδαίους φίλους και συγγραφείς
που πέρασαν μαζί με εμένα
τις ωδίνες μιας λογοτεχνικής γέννας.
Καλή τύχη και στους τρεις!*

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Έχω χρησιμοποιήσει τις ελληνικές και ρωμαϊκές μονάδες μέτρησης. Πιο κάτω σημειώνω τις κατά προσέγγιση ισοδυναμίες τους.

Ελληνικά μέτρα

- 1 πήχης = περίπου 46 εκατοστά
- 1 στάδιο = 180 μέτρα
- 1 αθηναϊκό τάλαντο = 26 κιλά
- 1 κοτύλη = $\frac{1}{4}$ του λίτρου

Ρωμαϊκά μέτρα

- 1 πους = περίπου 30 εκατοστά (296 χιλιοστά)
- 1 δάκτυλος = περίπου 2,5 εκατοστά
- 1 μίλι = 1.480 μέτρα
- 1 λίβρα = 327 γραμμάρια

ΣΤΟΥΣ ΠΟΤΑΜΟΥΣ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΑΣ

*15 Δαισίου κατά το μακεδονικό ημερολόγιο,
16 Αγιάρου στο ημερολόγιο της Βαβυλώνας.
1ο έτος της 114ης Ολυμπιάδας.
431 ab urbe condita*.*

Αυτό το κάθαγμα πρέπει να πεθάνει».

«Μην τον λες έτσι. Είναι ο Αλέξανδρος».

«Είναι ο σύζυγός μου. Κι εσύ είσαι στρατηγός και φίλος του και μόλις πλάγιασες μαζί μου. Ξανά».

Ο Περδίκκας, επικεφαλής του ιππικού των Εταίρων του βασιλιά, τραβήχτηκε λιγάκι από τη Ρωξάνη για να γλιστρήσει αέρας ανάμεσα τους και να στεγνώσει τον ιδρώτα. Κάθισε με τα πόδια στανρωμένα και κοίταξε τη νεαρή. Ήταν γυμνή, όπως και ο ίδιος, με τα μπράτσα ανοιχτά και τους μηρούς ελαφρά χωρισμένους, για να αποφεύγει την ενοχλητική επαφή του κάθιδρου δέρματός της. Κόρη ενός σατράπη της Βακτριανής, είχε κληρονομήσει από την Ινδή μητέρα της μια επιδερμίδα πιο σκούρα απ' ό,τι συνήθως άρεσε σε Έλληνες και Μακεδόνες, μα ο Περδίκκας είχε μείνει τόσα χρόνια στην Ασία ώστε είχε συνηθίσει κι είχε αρχίσει να βρίσκει άνοστα τα πολύ λευκά δέρματα. Άπλωσε το χέρι και τη χάιδεψε στην κοιλιά, λεία σαν τύμπανο και πιο ξεστή από το υπόλοιπο κορμί. Μόνο από την κοιλιά και τα στήθη, λίγο πιο πρησμένα, φαινόταν ότι η Ρωξάνη ήταν τεσσάρων μηνών έγκυος. Μα ό,τι έχανε σε σιλουέτα το κέρδιζε σε άρωμα και τώρα ο ιδρώτας της ήταν ποτισμένος από μια μυρωδιά που κατέβαινε κατευθείαν από τη μύτη στα λαγόνια του Περδίκκα. Παρότι είχε πασχίσει ευσυνείδητα να ικανοποιήσει τη νεαρή, ερε-

* 27 Μαΐου του έτους 323 π.Χ.

θίστηκε ξανά· το γεμάτο πόνο βογκητό του έκανε τη Ρωξάνη να ξεσπάσει σε γέλια.

«Είσαι λάγνος σαν τους Σκύθες, που πλαγιάζουν με τις ίδιες τις φοράδες τους».

«Ως κι ένα μαρμάρινο άγαλμα θα ένιωθε λαγνεία με σένα», απάντησε εκείνος κι ουφράνθηκε τον ιδρώτα της νεαρής.

«Για δοκίμασε να πείσεις τον κίναϊδο τον άντρα μου».

Τον Περδίκκα τον εξέπληττε η έμφαση με την οποία πρόφερε η Ρωξάνη τις βρισιές. Όταν μιλούσε ελληνικά, τα δασέα φωνήεντα έτριζαν σαν το σπαθί πάνω στο ακόνι, μα εκφραζόταν με περισσότερη ευφράδεια από πολλούς Μακεδόνες πεζικάριους. Οι γλώσσες ήταν ένα από τα πολλά ταλέντα που έκρυβε πίσω από τη μάσκα της ομορφιάς. Αν ήξερε ότι η γυναίκα του Αλεξάνδρου ήταν τόσο έξυπνη, ο Περδίκκας δε θα είχε χωθεί ποτέ στο κρεβάτι της.

«Σου το ξανάπα, μην τον λες έτσι. Δεν είναι κόσμιο».

«Κόσμιο; Μα τι αστεία που λες ώρες ώρες. Κοίτα τον εαυτό σου, κοίταξέ με». Η Ρωξάνη γέλασε και κάτω από τα ψηλά, στρογγυλεμένα ζυγωματικά σχηματίστηκαν δύο λακκάκια που φαινόταν αθώα. Ήταν πιο επικίνδυνα κι από τα δόντια μιας οχιάς.

Όπως βεβαίωσαν πολλοί παρατηρητές, η Ρωξάνη ήταν η δεύτερη πιο όμορφη γυναίκα της Ασίας μετά τη μακαρίτισσα Στάτειρα, αδελφή και σύζυγο του μεγάλου βασιλιά Δαρείου. Ο Περδίκκας δεν μπορούσε να καυχηθεί ότι είχε δει όλες τις γυναίκες της Ασίας στα δώδεκα χρόνια της εκστρατείας, μα αμφέβαλλε αν υπήρχαν πολλές σαν τη Ρωξάνη. Αν ήταν μια Ελληνίδα εταίρα που της άρεσε να γδύνεται μπροστά σε κοινό, θα μπορούσε να ποζάρει ως Αφροδίτη στον σπουδαίο ζωγράφο Απελλή. Ωστόσο, παρότι το κορμί της θα μπορούσε να κάψει ξανά την Τροία και την Περσέπολη μαζί, το κυριότερο όπλο της ήταν τα μάτια της. Τώρα, στο φως του λυχναριού, στον Περδίκκα φάνηκε ότι έλαμπαν σαν τη λίμνη Ορεστιάδα στην ημισέληνο μιας χειμερινής νύχτας στα υψίπεδα της γενέτειράς του, της Μακεδονίας. Όταν σε κοιτούσαν εκείνα τα σκούρα, σχιστά μάτια, ήταν σαν να μην υπήρχε τίποτε άλλο στον κόσμο: Είχαν την αρετή να αιχμαλωτίζουν τους άντρες έναν έναν, ακόμα και μέσα σε μια συνάθροιση, λες και μια ζωώδης μαγεία δημιουργούσε ένα κανάλι που ένωνε τις κόρες των ματιών της με εκείνες του δύσμοιρου θηράματός της και εκσφενδόνιζε μέσα από αυτό μια κολλώδη θηλιά.

Έτσι πρέπει να έπενε στα δίχτυα της κι ο ίδιος ο Αλέξανδρος όταν πήρε τον απόρρητο βράχο της Σογδιανής. Εκεί γνώρισε τη Ρωξάνη και, χωρίς να συμβουλευτεί κανέναν, ζήτησε το χέρι της από τον πατέρα της Οξυάρτη, κυβερνήτη της Βακτριανής. Όσοι τον είχαν δει να αναβάλλει τον γάμο με διάφορες δικαιολογίες και ήξεραν ότι είχε φύγει από την Ευρώπη χωρίς να εκπληρώσει το δυναστικό καθήκον να φέρει πρώτα στον κόσμο έναν κληρονόμο για τον θρόνο της Μακεδονίας έμειναν εμβρόντητοι.

Μα ο Περγάκας δεν μπορούσε να κατηγορήσει τον φίλο και κύριό του, γιατί και ο ίδιος είχε παραδοθεί στην αγκαλιά της Ρωξάνης όταν κατέβαιναν τα νερά του Ινδού, όταν το στριμωξίδι στο πλοίο είχε δημιουργήσει μια εγγύτητα από την οποία δύσκολα δραπέτευε κανείς. Αν δεν είχε δεχτεί την πρόταση του Αλεξάνδρου να ταξιδέψει με τη ναυαρχίδα, τώρα δε θα σκεφτόταν να δηλητηριάσει έναν βασιλιά...

«Τι σκέφτεσαι;» ρώτησε εκείνη, όταν συνειδητοποίησε ότι οι κόρες των ματιών του Περγάκα είχαν μικρύνει και δεν εστίαζαν αλλά κοιτούσαν πέρα μακριά.

«Τον λόγο για τον οποίο μισείς τόσο τον Αλέξανδρο», είπε ψέματα εκείνος.

«Σου το έχω εξηγήσει πολλές φορές», αποκρίθηκε η Ρωξάνη τραβώντας τα μάτια από πάνω του για να εξετάσει τα ζωγραφιστά λουλουδάκια από χρυσόσκονη στα νύχια της.

Αλήθεια ήταν. Ο Περγάκας ήξερε από μνήμης τους λόγους εκείνου του μίσους. Η Ρωξάνη απεχθανόταν τον Αλέξανδρο γιατί, όταν πέρασε ο πρώτος ενθουσιασμός, δε μοιραζόταν πια σχεδόν ποτέ το κρεβάτι της, γεγονός που δε σήμαινε μόνο ότι δεν της έδινε απόλαυση μα και κάτι πολύ χειρότερο: ότι δε γινόταν υποχείριό της. Τον απεχθανόταν και επειδή προτιμούσε τους νεαρούς, όπως ο όμορφος ευνούχος Βαγώας, και τους όχι και τόσο νεαρούς, όπως ο πολυθρήνητος Ηφαιστίων του.

Όμως η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι ήταν ότι στους πολλούς γάμους που είχαν λάβει χώρα πριν από μερικούς μήνες στα Σούσα ο Αλέξανδρος είχε παντρευτεί τη Στάτειρα τη νεότερη, κόρη του βασιλιά Δαρείου. Το σχόλιο της Ρωξάνης στον Περγάκα ήταν: «Κανένας άντρας που ανεβαίνει στο κρεβάτι μου δεν πλαγιάζει έπειτα με άλλη γυναίκα». Το χειρότερο, ήξερε εκείνος, δεν ήταν

η σαρκική ζήλια, μα το γεγονός ότι ο νέος γάμος του Αλεξάνδρου σήμαινε μελλοντικό ανταγωνισμό για τον καρπό που κυοφορούσε η Ρωξάνη: Ήταν πολλοί εκείνοι που δε δίσταζαν να σχολιάσουν ότι ένας γιος που είχε το αίμα τόσο του Αλεξάνδρου όσο και του Δαρείου θα είχε πολύ περισσότερες αξιώσεις στη βασιλική τιάρα από έναν άλλο, γιο μιας επαρχιώτισσας όπως η Ρωξάνη. Ακόμα και ο Περδίκκας έβρισκε λογικό το επιχείρημα, αν και φρόντιζε ιδιαιτέρως να μην το εκφράζει δυνατά. Μεταξύ άλλων, επειδή δεν ήταν πολύ σίγουρος αν το πλάσματάκι που φούσκωνε την κοιλιά της Ρωξάνης ήταν καρπός του Αλεξάνδρου και όχι δικός του.

Στους ίδιους εκείνους γάμους ο Περδίκκας είχε πάρει την Αμίτις, κόρη ενός άλλου Πέρση σατράπη. Ο Αλέξανδρος μάλλον είχε σκεφτεί ότι, δίνοντάς του το χέρι της, του είχε κάνει μεγάλη τιμή, μα εκείνη η αδύνατη, ασχημούλα γυναίκα που έκλαιγε σε κάθε συνουσία μόνο δυσαρέσκεια του πρόσφερε.

«Ξέρεις ότι πρέπει», επέμεινε η Ρωξάνη. «Ο Αλέξανδρος πρέπει να εξαφανιστεί».

«Το ξέρω μα δεν τον μισώ όπως εσύ».

«Φυσικά και τον μισείς. Απλώς δεν το παραδέχεσαι γιατί δεν είσαι άντρας». Αυτή τη φορά το χαμόγελο της Ρωξάνης ήταν άσπληγχο και, συνεπώς, ειλικρινές.

Ο Περδίκκας παραμέρισε το κουρτινάκι γύρω από το κρεβάτι και κατέβηκε. Οι πλάκες ήταν χλιαρές κάτω από τα πόδια του· μόνο τις τελευταίες ώρες της νύχτας θα άρχιζαν να κρυνώνουν. Πέρασε πλάι στον ηράκλειο κωφάλαλο σκλάβο που τους έκανε αέρα με μια τεράστια βεντάλια, πήρε από το τραπεζάκι μια κούπα πολύ νερωμένο κρασί και πλησίασε το παράθυρο. Τότε είδε τη σκιά του στον τοίχο, να διαγράφεται στη φλόγα του λυχναριού. Ήταν τριγωνική σχεδόν, όπως οι φιγούρες στα αρχαία αθηναϊκά αγγεία: αδύνατη μέση και φαρδείς, ίσιοι ώμοι. Στα τριάντα επτά του χρόνια, διατηρούσε το κορμί ενός πολύ πιο νέου άντρα. Άλλοι στρατηγοί, όπως ο Σέλευκος ή ο Λεοννάτος, είχαν αναγκαστεί να φτιάξουν καινούργιες πανοπλίες για να κλείνουν στην κοιλιά, μα σ' αυτόν έκανε ακόμα εκείνη που χρησιμοποίησε στον Γρανικό, στην πρώτη μάχη σε ασιατικό έδαφος.

«Δεν τον μισώ», επανέλαβε, περισσότερο στον εαυτό του παρά προς τη Ρωξάνη. «Μα δεν τον θαυμάζω πια όπως παλιά».

Στον μαύρο καθρέφτη του Ευφράτη κολυμπούσαν χίλιες θαλάσσιες πυγολαμπίδες, αντανάκλασεις της μεγάλης πόλης. Στην άλλη όχθη του ποταμού υψωνόταν η Ευσαγκίλα, ο μεγάλος ναός του ύπατου θεού Μαρντούκ, με τον μυθικό κλιμακωτό πύργο Ετεμενάνκι. Οι πυρσοί των εργατών που τον αναστήλωναν ήταν ακόμα αναμμένοι κι ο ήχος από τις αξίνες και τις φωνές των επιστατών έφτανε κάπου κάπου από τα καπρίτσια του ανέμου, γιατί ο Αλέξανδρος είχε διατάξει να δουλεύουν νυχθημερόν για να ξαναδώσουν στον Ετεμενάνκι την παλιά του λάμψη.

Η Βαβυλώνα! Όταν ο Περδίκκας και οι υπόλοιποι Εταίροι του βασιλιά ήταν δεκαπέντε χρόνια νεότεροι, όταν δεν είχαν χαθεί ακόμα ένα εκατομμύριο ζωές, διάβαζαν και ξαναδιάβαζαν τα σχόλια και τις διηγήσεις του Ηροδότου για εκείνη την πόλη. Μα τα όσα είχε γράψει για τη Βαβυλώνα αποδεικνύονταν λίγα. Ήταν μια πόλη δύο χιλιάδων ετών, πολύ παλιότερη κι από τις πιο παμπάλαιες ελληνικές γενιές, και μέσα στα τείχη της συνωστίζονταν περίπου μισό εκατομμύριο άτομα· κανείς δεν ήξερε με βεβαιότητα, γιατί ήταν αδύνατον να γίνει ακριβής απογραφή. Για να μην πληρώνουν φόρους, οι Βαβυλώνιοι, οι μεγαλύτεροι μπαγαπόντηδες του κόσμου, έλεγαν όσα ψέματα χρειαζόταν.

Η Βαβυλώνα... Πόσο διαφορετική ήταν η δεύτερη είσοδος του μακεδονικού στρατού. Την πρώτη φορά είχαν μόλις νικήσει τον στρατό του Δαρείου στα Γαυγάμηλα, στη μεγαλύτερη μάχη της ιστορίας. Τότε οι Εταίροι του βασιλιά ήταν πραγματικοί του φίλοι, όχι υποτελείς του, και όλοι συμμερίζονταν τα όνειρα για δόξα και περιπέτεια, τον φλογερό πόθο του Αλεξάνδρου, τη λαχτάρα να φτάσει στον Ωκεανό που περιβάλλει τον κόσμο και να καρφώσει τη σημαία με το άστρο των Αργεαδών εκεί όπου δεν είχε φτάσει ποτέ ξανά κανείς.

Οι κατακτητές που είχαν ξαναμπει στη Βαβυλώνα σχεδόν οκτώ χρόνια αργότερα ήταν άλλοι άνθρωποι. Απείρως γερασμένοι. Είχαν βγει ζωντανόι από πολλά. Από τον άγριο πόλεμο εξολόθρευσης στα εδάφη της Βακτριανής και των Σκυθών, εκεί όπου είχαν αναγκαστεί να διαλέξουν, να σφαγιάσουν ανηλεώς ή να σφαγιαστούν. Από την ορεινή διάβαση στις Παροπαμισάδες, εκεί όπου άγγιξαν σχεδόν τον θόλο του ουρανού κι όπου η ανάσα τους πάγωνε πριν βγει από τους πνεύμονες. Από την εκστρατεία στην Ινδία, όπου

οι πιο τρομεροί εχθροί δεν ήταν οι ελέφαντες του βασιλιά Πώρου αλλά οι κόμπρες, οι ταραντούλες, τα γιγάντια κουνούπια και η υγρασία που σάπιζε τα πόδια τους. Από την επιστροφή στη Δύση μέσα από την φιλόξενη Γεδρωσία, το μεγαλύτερο σφάλμα του Αλεξάνδρου, που ανέκαθεν στεκόταν προνοητικός με τις προμήθειες των στρατευμάτων του μα που αυτή τη φορά τα είχε οδηγήσει μέσα από μια έρημο από άμμο και αλάτι η οποία κατέληξε να θάψει περισσότερους άντρες απ' ό,τι όλοι οι εχθροί του μαζί. Σε καθένα από αυτά τα μέρη οι παθιασμένοι νέοι που ακολουθούσαν τα όνειρα του Αλεξάνδρου είχαν αφήσει κάμποσα κουρέλια από το κορμί τους και πολλά από την ψυχή τους.

Κι όλα αυτά ενώ ο ίδιος γινόταν όλο και πιο κενόδοξος. Είχε δώσει μια ένδειξη ήδη στην Αίγυπτο, με την εκστρατεία στην όαση της Σίβα για να συμβουλευτεί το μαντείο του Άμμωνος Διός για την ταυτότητα του πραγματικού του πατέρα. Όχι, στον Αλέξανδρο δεν αρκούσε ένας κοινός Φίλιππος, παρόλο που εκείνος ο Φίλιππος ήταν ο άνθρωπος που είχε ενώσει τη Μακεδονία, κατακτητής της Ελλάδας, δημιουργός μιας πολεμικής μηχανής που είχε κατακτήσει τον μισό κόσμο με το πεζικό των σαρισφόρων και τις ασταμάτητες επελάσεις του ιππικού. Ο Αλέξανδρος χρειαζόταν έναν θεό για πατέρα, και γιατί να συμβιβαστεί με μια θεότητα δεύτερης διαλογής όταν μπορούσε να διαλέξει τον ίδιο τον Δία;

Έπειτα, το τελετουργικό της προσκύνησης. Ο Αλέξανδρος δε θεωρούσε εαυτόν μόνο νικητή του Δαρείου, μα και νόμιμο κληρονόμο του και είχε επιμείνει να σέβονται όλοι τα τελετουργικά της περσικής Αυλής. Μετά κόπων και βασάνων είχαν καταφέρει οι Μακεδόνες να αρκεί ένα σκύψιμο του κεφαλιού για να δείχνουν σεβασμό στον άνθρωπο που ποτέ δεν είχαν αποκαλέσει «βασιλιά» ούτε «κύριο», αλλά «Αλέξανδρο» σκέτα, αντί να σέρονται και να πέφτουν στα γόνατα ενώπιόν του, όπως οι Πέρσες υπήκοοι. Μα έγινε μόνο με πικρόχολους καβγάδες, μετά τους οποίους οι σχέσεις του με τους συντρόφους, τους Εταίρους του, δεν είχαν ξαναγίνει ποτέ ίδιες.

Κι έπειτα, ήταν τα πτώματα που είχε αφήσει στον δρόμο. Ο Φιλώτας, επικεφαλής του βασιλικού ιππικού, εκτελέστηκε με την κατηγορία της συνωμοσίας εναντίον του. Ο μεγάλος Παρμενίων, συντελεστής σε μεγάλο μέρος των θριάμβων του Φιλίππου και του

ίδιου του Αλεξάνδρου, νεκρός για να μην μπορέσει να εκδικηθεί το αίμα του, γιατί ήταν πατέρας του Φιλώτα, αλλά και για να πάψει η στρατηγία του να στερεί πρωταγωνιστικό ρόλο από τους θριάμβους του Αλεξάνδρου. Ο Καλλισθένης, ανιψιός του Αριστοτέλη, φιλόσοφος και χρονικογράφος της εκστρατείας στην Ασία, εκτελέστηκε εξαιτίας μιας υποτιθέμενης συνωμοσίας· μα στην πραγματικότητα επειδή γελοιοποίησε τα δεσποτικά, ανατολίτικα ήθη του Αλεξάνδρου. Ο Κλείτος ο Μέλας, βετεράνος, ομογάλακτος αδελφός του Αλεξάνδρου, ο άνθρωπος που του είχε σώσει το τομάρι στη Μάχη του ποταμού Γρανικού, είχε τρυπηθεί από ένα δόρυ στον καβγά ανάμεσα σε δυο μεθυσμένους.

Ο καθένας μας φοβάται μήπως είναι ο επόμενος, σκέφτηκε ο Περδίκκας. Εξάλλου ήταν πια πολύ μεγάλοι για να ακολουθούν τα τελευταία όνειρα του Αλεξάνδρου για την κατάκτηση της Αραβίας, της Λιβύης και ποιος ξέρει ποιων άλλων μακρινών χωρών. Πολλοί ήταν σαραντάρηδες και ήθελαν να δρέψουν τους καρπούς των εκστρατειών τους, να απολαμβάνουν ένα καλό κρασί κοιτώντας το δειλινό από ένα παλάτι, να πλαγιάζουν με τις γυναίκες τους τη νύχτα και να ανακατεύουν τα μαλλιά των παιδιών τους το πρωί. Τι τους πρόσφερε ο Αλέξανδρος; Τη σκόνη που κατάρπιναν επί μέρες ατέλειωτες, ενώ διέσχιζαν ερήμους μόνο και μόνο για να φτάσουν στον επόμενο ορίζοντα και να διαπιστώσουν ότι πάλι δεν ήταν ο τελευταίος.

Και παρ' όλα αυτά...

Παρ' όλα αυτά, ο Περδίκκας έμενε με την απορία να μάθει τι θα έβρισκε ο Αλέξανδρος πίσω από τον επόμενο ορίζοντα.

Η Ρωξάνη έπνιξε ένα χασμουρητό. Τώρα τελευταία, με την εγκυμοσύνη, τα μάτια της έκλειναν ανά πάσα στιγμή και ο ύπνος ήταν πιο γλυκός από κάθε λιχουδιά. Μα τώρα δεν μπορούσε να παραδοθεί σε εκείνη την απόλαυση: Έπρεπε να λύσει επιτέλους το θέμα του Αλεξάνδρου. Αν και ο Περδίκκας τής είχε γυρίσει σχεδόν την πλάτη και φαινόταν μόλις ένα μέρος του προσώπου του, η Ρωξάνη αντιλαμβανόταν τις αμφιβολίες που τον βασάνιζαν. Ήταν κρίσιμη στιγμή για εκείνη. Αν τον έπιανε κανένα ξέσπασμα αφοσίωσης από εκείνα που ενέπνεε ο Αλέξανδρος στους άντρες του κι έτρεχε να του τα ομολογήσει όλα, ήταν χαμένη.

«Έλα στο κρεβάτι, στρατηγέ», τον φώναξε.

«Τώρα. Περίμενε».

Ο Περδίκκας δεν είχε άσχημο κορμί και το ήξερε. Η Ρωξάνη είχε προσέξει ότι είχε σταθεί μια στιγμή για να κοιτάξει τη σκιά του. Το μεγαλύτερο ελάττωμα του Περδίκκα ήταν η ματαιοδοξία: εκείνο που περισσότερο δυσκολευόταν να κρύψει, εκείνο που έκανε τους άντρες πιο ευάλωτους.

Τι αδύναμοι που είναι. Έτρεφαν αλληλοσυγκρουόμενες επιθυμίες κι αμφέβαλλαν αναποφάσιστοι. Ήλιος και φεγγάρι μαζί. Ήθελαν γυναίκες δεμένες στο πλευρό τους, κλεισμένες μόνο για εκείνους στα σπίτια τους, στις σπηλιές, στις σκηνές ή στα χαρέμια τους, μια εποφθαλμιούσαν και τις ξένες και για να τις αποκτήσουν εγκατέλειπαν τις δικές τους στις εστίες τους. Όταν σηκώνονταν το πρωί, ήθελαν να είναι αθάνατοι, μα το βράδυ κατέστρεφαν το κορμί τους τρωγοπίνοντας μέχρι τελικής πτώσης.

Ωστόσο ο Αλέξανδρος δεν ήταν έτσι. Ζούσε με μία μόνο επιθυμία, την απόλυτη ισχύ, και, με τέτοια εμμονή, ήταν σχεδόν αδύνατον να τον κουμαντάρει κανείς. *Τουλάχιστον αν αυτός που προσπαθεί να τον κουμαντάρει είναι γυναίκα*, σκέφτηκε με ένα φαρμάκι που κατέτρωγε το μυαλό της.

Επιτέλους ο Περδίκκας γύρισε προς το μέρος της και η Ρωξάνη παρατήρησε ότι η έκφρασή του ήταν ταραγμένη. Αμφιβολίες, πάντα αμφιβολίες. Μα γιατί δε μεγάλωνε αυτός ο άντρας;

Γιατί είναι άντρας.

«Έλα εδώ», επέμεινε. Κάθισε στις φτέρνες και στήριξε τα χέρια στους γοφούς για να κρύψει την κοιλιά και να φέρει ακόμα πιο κοντά μεταξύ τους τα στήθη. Ήξερε ότι δε θα αντιστεκόταν, όπως κι έγινε.

Η Ρωξάνη, που δεν ήταν ακόμη μητέρα, άρχισε να κουνά τον Περδίκκα σαν να ήταν παιδί της και χάιδεψε το γυμνό του δέρμα από τους ώμους ως τους γοφούς. Της άρεσε το κορμί του Μακεδόνα. Ήταν πιο στεγνό από του Αλεξάνδρου και της θύμιζε τα βράχια και τα φαράγγια της πατρίδας της. Το πιο σημαντικό ήταν πως όταν της έκανε έρωτα δε σκεφτόταν τίποτε άλλο. Σε αντίθεση με τον Αλέξανδρο, που μετά τις πρώτες μέρες πρέπει να τη βαρέθηκε κι όταν ανέβαινε πάνω της μάλλον υπολόγιζε πόσα σακιά βρόμη έπρεπε να αγοράσει για να συντηρεί τα αναθεματισμένα άλογα του

εξίσου αναθεματισμένου στρατού του. Έτσι, προς μεγάλη της ταπείνωση, η Ρωξάνη, η πιο όμορφη γυναίκα της Ασίας, τελικά είχε καταλάβει ότι ο Αλέξανδρος την είχε παντρευτεί για να συμμαχήσει με τον πατέρα της και να δώσει τέλος στο μακροχρόνιο μακελειό στο οποίο είχε μετατραπεί ο πόλεμος της Βακτριανής και της Σογδιανής.

«Νομίζω ότι σε δύο μέρες θα παραθέσει ένα συμπόσιο», είπε σχεδόν αμέριμνα.

«Ναι», αποκρίθηκε ο Περδίκκας. «Θα είναι προς τιμήν του Νεάρχου, που γύρισε σώος από την τελευταία εκστρατεία με τον στόλο. Και, φυσικά, και προς τιμήν του Ηφαιστίωνα».

«Μάλιστα. Του Ηφαιστίωνα». Το όνομα του νεκρού φίλου του Αλεξάνδρου της άφηνε πάντα στο στόμα μια γεύση σαν χολή. *Μακάρι να βασανίζει την ψυχή του αιώνια ο Άνγκρα Μάινγιου.*

«Άρα θα ξαναπιεί την κούπα του Ηρακλή προς τιμήν του», πρόσθεσε ο Περδίκκας.

«Εκεί το πήγαινα. Θα είναι το τελευταίο κρασί που θα πιει ο Αλέξανδρος».

Ο Περδίκκας απομακρύνθηκε λίγο από τη Ρωξάνη και τη λοξοκοίταξε άβολα. Είχαν αρχίσει να το σχεδιάζουν εδώ και καιρό, τόσο ώστε δεν ήξερε ποια στιγμή είχε χωθεί για πρώτη φορά ανάμεσά τους η λέξη «θάνατος»: ωστόσο ακόμα τρόμαζε στο άκουσμά της. Ναι, κι εκείνος ήθελε να εξαφανιστεί ο Αλέξανδρος από τη ζωή του κι από τη ζωή όλων, αλλά χωρίς να ματώσουν τα χέρια του, χωρίς να λερώσει καν τα χείλη του.

Η Ρωξάνη γύρισε στο κρεβάτι, τράβηξε λίγο το κουρτινάκι και κάθισε στην άκρη. Η δική της πλευρά είχε ένα τραπεζάκι και πάνω σε αυτό ένα κουτί από λακαρισμένο ξύλο, φερμένο από την Ανατολή. Από μέσα έβγαλε ένα σαμουά σακουλάκι δεμένο με κόκκινο σπάγγο. Η νεαρή έλυσε τον κόμπο και μύρισε λίγο.

«Πρόσεχε...» της είπε ο Περδίκκας με την υποψία ότι ήταν η τοξική ουσία.

«Η βισαμούστι είναι δηλητηριώδης μόνο αν τη φας ή αν την πεις».

Ο Περδίκκας πήρε το σακουλάκι με επιφυλακτικότητα κι εξέτασε το εσωτερικό. Ήταν γεμάτο με μια ασπριδερή σκόνη. Τη μύρι-

σε με μεγάλη προσοχή. Δεν πρόσεξε κάτι. Εκείνη τη στιγμή η Ρωξάνη τού έβαλε ένα δάχτυλο στο στόμα· ο Περγόκκος ένιωσε μια γεύση σαν πικρό βελανίδι κι έφτυσε.

«Τι στα κομμάτια...;»

Η Ρωξάνη γέλασε ενώ του έπαιρνε το σακουλάκι κι έδενε ξανά τον σπάγγο.

«Μην ανησυχείς, ήταν πολύ λίγο. Χρειάζεται μεγαλύτερη ποσότητα από αυτή για να σκοτώσει κανείς έναν άντρα αθλητικό σαν εσένα», πρόσθεσε χαϊδεύοντάς τον στον αριστερό θωρακικό, κάτω από την ουλή που του είχε αφήσει ένα βέλος στα Γαυγάμηλα. «Στην Ινδία χρησιμοποιούν τους σπόρους αυτού του φυτού σε πολύ μικρές ποσότητες για να τονώσουν την όρεξη και τη σεξουαλική επιθυμία. Έχω διαπιστώσει μόνη μου ποια είναι η θανάσιμη δόση».

«Έχεις ξαναδηλητηριάσει κάποιον;» ρώτησε ο Περγόκκος κοιτώντας τη με κάποια αποστροφή.

«Έπρεπε να το εξακριβώσω πριν δράσω», απάντησε εκείνη με ειλικρίνεια τόσο κτηνώδη που φαινόταν σχεδόν αθώα. «Το έκανα με μια γυναίκα από το χαρέμι στα Σούσα, πριν από τους βασιλικούς γάμους».

Η Ρωξάνη τού διηγήθηκε ότι η γυναίκα είχε διαπράξει το έγκλημα να κατακρίνει τους τρόπους της μπροστά σε κόσμο, αποκαλώντας την «ορεσίβια πληβεία». Μα κυρίως είχε την κακή τύχη να είναι απαραίτητη για το πείραμά της και επουσιώδης για οτιδήποτε άλλο. Λίγο αφού έφαγε το δηλητηριασμένο γλυκάκι, η παλλακίδα –αν η Ρωξάνη θυμόταν το όνομα, δεν μπήκε στον κόπο να το πει– άρχισε να νιώθει δυσφορία. Όταν ειδοποίησαν τον γιατρό του χαρεμιού, η γυναίκα παραπονέθηκε ότι ένιωθε ένα μυρμηγκιασμα που την έπιανε από τον σβέγκο και διέτρεχε όλο της το σώμα και λίγο αργότερα άρχισε να τρέμει, αιχμάλωτη ενός πανικού τον λόγο του οποίου αδυνατούσε να εξηγήσει. Το τρέμουλο μετατράπηκε σε βίαιους σπασμούς και η γυναίκα άρχισε να τσιρίζει λέγοντας ότι ένιωθε φρικτές σουβλιές στην κοιλιά και στο στομάχι. Ανάμεσα στους σπασμούς, το κορμί της χαλάρωνε, όμως αυτές οι παύσεις γίνονταν όλο και πιο σύντομες κι ο πόνος όλο και πιο έντονος. Ψυχορραγούσε ώρα πολλή, είχε πυρετό, εφίδρωση, ανεξέλεγκτους σπασμούς και μια δίψα που δεν μπορούσε να κατευνάσει γιατί ο λαιμός της είχε κλείσει και τα δόντια της ήταν τόσο σφιγμένα ώστε

της ήταν πια αδύνατον να μιλήσει. Σιγά σιγά το κορμί της άρχισε να συστρέφεται, οι γνάθοι σφίχτηκαν και το πρόσωπό της μελάνιασε. Όταν πέθανε, ύστερα από δύο μέρες βασάνων, το πρόσωπό της είχε πάρει μια φρικτή έκφραση και το κορμί της είχε κυρτώσει σαν γεφύρι.

«Κι εσύ τα είδες όλα αυτά;» ρώτησε ο Περδίκκας, που είχε σκανδαλιστεί από την απόλαυση με την οποία η Ρωξάνη αναφερόταν στις λεπτομέρειες.

«Ως μοναδική νόμιμη γυναίκα του Αλεξάνδρου, μπορώ να επισκέπτομαι κάθε γωνιά του χαρεμιού όποτε μου κάνει κέφι».

«Μοιάζει με τον τέτανο», είπε ο Περδίκκας, που είχε δει πολλούς στρατιώτες να πεθαίνουν έτσι. «Τρομερός θάνατος».

«Γι' αυτό διάλεξα τη βισαμούσι όταν μου μίλησε γι' αυτήν ο Καλανός».

«Ο Καλανός ήξερε ότι επρόκειτο να τη χρησιμοποιήσεις για...;»

«Εκείνος ήξερε μόνο ότι είμαι γυναίκα με μεγάλη περιέργεια».

Ο Καλανός ήταν γυμνοσοφιστής από την Ινδία, από τους σοφούς που περνούν τη ζωή τους διαλογιζόμενοι για να φτάσουν ποιος ξέρει ποια παράξενη αγνότητα σκέψης, σαν μιμητές του Πλάτωνα ή του Πυθαγόρα, που φορούσαν μόνο ένα πανί γύρω από τις λαγόνες. Η Ρωξάνη και ο Καλανός μιλούσαν συχνά όσο κατέβαιναν τον Ινδό με τον στόλο και τον στρατό. Εκείνη την εποχή ο Περδίκκας, οποία αφέλεια, είχε σκεφτεί ότι η νεαρή ήθελε να μάθει περισσότερα για τα έθιμα και τη θρησκεία της χώρας της μητέρας της. Ήταν προφανές ότι οι συζητήσεις της είχαν κίνητρο πιο πρακτικό και μοχθηρό.

«Η δόση που θα ετοιμάσουμε για τον Αλέξανδρο θα είναι μικρότερη», είπε η Ρωξάνη. «Θα διαρκέσει περισσότερες μέρες και τα συμπτώματα θα είναι λιγότερο υπερβολικά, μα στο τέλος θα πεθαίνει. Ο κόσμος θα πιστέψει ότι πρόκειται για φυσική ασθένεια. Σε μια πόλη μέσα σε βάλτους και κουνούπια, ποιος θα το αμφισβητήσει;»

Η Ρωξάνη γύρισε στον σκλάβο και του έκανε νόημα να τους κάψει αέρα με περισσότερη όρεξη.

«Έπειτα, όταν πεθαίνει ο Αλέξανδρος», συνέχισε, «θα πάμε στη Μακεδονία».

Όταν πεθαίνει ο Αλέξανδρος. Στα αυτιά του Περδίκκα εξακολουθούσε να ακούγεται σκληρό, μα είχε αρχίσει να συνηθίζει στην ιδέα.

Τώρα που είχε στο χέρι το σακουλάκι με το δηλητήριο και περνούσαν από τα αφηρημένα λόγια σε κάτι πιο συγκεκριμένο, ένιωθε απελευθερωμένος σχεδόν.

«Θα πρέπει να ταξιδέψουμε γρήγορα», είπε ο Περδίκκας. «Πρέπει να φτάσουμε πριν από τον Κρατερό και, το κυριότερο, πριν από τον Κάσσανδρο».

«Ταξιδεύω με τον στρατό εδώ και χρόνια. Έχω παραπονεθεί ποτέ;»

«Όχι. Είσαι σκληρή γυναίκα», είπε ο Περδίκκας χαϊδεύοντάς της το πιγούνι σε μια πατρική χειρονομία, μα όταν είδε τη λοξή ματιά της τράβηξε το χέρι. Όταν έκανε σχέδια, δε σήκωνε κολακείες.

«Ο γιος μου θα γεννηθεί στη Μακεδονία για να τον στέψουν βασιλιά κι έπειτα θα γυρίσουμε στα Σούσα. Η Βαβυλώνα δε μου αρέσει».

«Οι Μακεδόνες είμαστε περήφανος λαός. Η συνέλευση των πολεμιστών διαλέγει πάντα τον ηγεμόνα της ανάμεσα στους Αργεάδες, μα δεν μπορεί να της επιβληθεί κάποια απόφαση».

«Εγώ σου λέω ότι θα διαλέξουν τον γιο του Αλεξάνδρου».

Αν είναι γιος του Αλεξάνδρου, σκέφτηκε ο Περδίκκας. Εκείνος τουλάχιστον είχε δέρμα μάλλον ανοιχτόχρωμο και σταρένια μαλλιά· αν το παιδί ήταν δικό του κι έμοιαζε σε εκείνον αντί για τη Ρωξάνη, θα μπορούσε να περάσει για παιδί του Αλεξάνδρου.

«Τι άλλο θα κάνουν οι περήφανοι Μακεδόνες σου; Θα διαλέξουν τον Αρριδαίο για να του πέφτουν τα σάλια στον πορφυρό μανδύα;» πρόσθεσε η Ρωξάνη αναφερόμενη στον καθυστερημένο ετεροθαλή αδελφό του Αλεξάνδρου.

«Κι αν γεννηθεί κορίτσι;»

Η Ρωξάνη σηκώθηκε από το κρεβάτι, πέρασε ξυστά απο τον σκλάβο σαν να ήταν έπιπλο και πήρε τα ρούχα που είχε αφήσει διπλωμένα πάνω στο σεντούκι. Ενώ ντυνόταν, του εξήγησε: «Το είχα σκεφτεί αυτό. Θα είναι αγόρι».

«Πώς είσαι τόσο σίγουρη;» ρώτησε ο Περδίκκας μαζεύοντας από το πάτωμα και τον δικό του χιτώνα.

«Εμείς οι γυναίκες τα ξέρουμε αυτά. Ακόμα όμως κι αν είναι κορίτσι, θα έχω εύκαιρο ένα νεογέννητο αγόρι την κατάλληλη στιγμή».

Ο Περδίκκας κατάλαβε. Δεν υπήρχε περίπτωση να είναι κορίτσι.

«Κρίμα. Μια κόρη δική σου και δική μου θα μπορούσε να βγει πολύ όμορφη. Ίσως μάλιστα πιο όμορφη από σένα».

«Αν κάνω κάποτε κόρη πιο όμορφη από μένα, θα τη σκοτώσω».

Η Ρωξάνη χαμογέλασε μόνο με τα χείλη κι ο Περδίκκας ένιωσε να παγώνει το αίμα του γιατί κατάλαβε ότι μιλούσε σοβαρά.

Ο Περδίκκας και η φρουρά του διέσχισαν τον Ευφράτη από το υπόγειο πέρασμα που είχε κατασκευάσει ο Ναβουχοδονόσορ και, αφού απέφυγαν τους ζητιάνους που κοιμούνταν ανάμεσα σε λιμνούλες από ούρα, βγήκαν κοντά στο τείχος που περιέβαλλε τον χώρο του ναού του Μαρντούκ. Από εκεί έστριψαν αριστερά για να επιστρέψουν στο παλάτι. Το αεράκι που έπνεε νωριότερα είχε πέσει και τώρα ο αέρας κολλούσε στο δέρμα σαν μαλλί μουλιασμένο σε ξεστό νερό· από το ποτάμι ανέβαινε μια μυρωδιά από βούρκο και σάπια βούρλα. Είχε νυχτώσει από ώρα, μα η κυκλοφορία δεν είχε διακοπεί. Τα κάρα που δεν μπορούσαν να ελιχθούν στους ασφυκτικά γεμάτους δρόμους τη μέρα μετέφεραν τώρα τα προϊόντα τους στα καταστήματα του κέντρου συνοδευόμενα από ομάδες τριών τεσσάρων αντρών οπλισμένων με ρόπαλα ή ξιφίδια· αντίθετα, όσα μετέφεραν ανθρώπινο λίπασμα πήγαιναν μόνα: σε εκείνα, που μύριζαν από μακριά, δεν επιτίθετο κανένας.

Η Ρωξάνη είχε βγει πριν από εκείνον, με μόνη συνοδεία τον κωφάλαλο σκλάβο. Το σπίτι στο οποίο είχε συναντηθεί το ζευγάρι ανήκε σε έναν Αιγύπτιο που εμπορευόταν φίλντισι και περνούσε το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου εκτός πόλης· ο οικονόμος του το είχε ενοικιάσει στον Επιβόα, τον αξιωματικό που εκείνη τη στιγμή περπατούσε πλάι στον Περδίκκα. Το δικό του όνομα δεν εμφανιζόταν πουθενά.

Παρ' όλα αυτά, στο τέλος θα με πιάσουν, σκέφτηκε. Η Βάκτρια λύκαινα τον είχε στριμώξει. Ο Περδίκκας γνώριζε τον Αλέξανδρο και ήξερε πως αν ανακάλυπτε τη μοιχεία θα περιοριζόταν να τη διώξει, μάλιστα ήταν πιθανό να αποσιωπήσει το θέμα για να μην ταράξει ξανά τη σφηκοφωλιά της Βακτριανής και της Σογδιανής. Μα η αναπόφευκτη δική του μοίρα θα ήταν το εκτελεστικό απόσπασμα.

Ή εκείνος θα πεθάνει ή εγώ.

Άφησαν στα δεξιά τον όγκο του Ετεμενάνκι. Ο Περδίκκας σκέφτηκε τι θα έλεγε αν συναντούσε τον Αλέξανδρο φτάνοντας στο πα-

λάτι. Δεν τρέχει τίποτα, έλεγε και ξανάλεγε μέσα του. Πολλοί υψηλόβαθμοι αξιωματικοί χάνονταν στα σοκάκια τις νύχτες για να εξερευνήσουν τις απολαύσεις της πόλης της λαγνείας.

Εκείνο που θα φαινόταν αδιανόητο θα ήταν να το σκάει μέσα στη νύχτα και η γυναίκα του Αλεξάνδρου συνοδευόμενη από ένα μόνο υπηρέτη, όσο γεροδεμένος κι αν ήταν. Μα πήγαινε πολύ να έχει κανείς κλεισμένη τη Ρωξάνη σε ένα χαρέμι και η ιδιότητά της ως μοναδικής συζύγου του βασιλιά στη Βαβυλώνα –η Στάτειρα παρρέμενε στα Σούσα– ήταν πολύ διαφορετική από των υπόλοιπων γυναικών στο χαρέμι, ένα κληροδότημα από τον καιρό του Δαρείου με το οποίο ο Αλέξανδρος δεν καλοήξερε τι να κάνει. Ο βασιλιάς είχε παραμελήσει τόσο πολύ το χαρέμι ώστε, πίσω από την πλάτη του, οι ευνούχοι το είχαν μετατρέψει σε πορνείο πολυτελείας για Βαβυλώνιους μεγιστάνες και Πέρσες και Μακεδόνες ευγενείς.

Αυτό του θύμιζε το ζήτημα της εταίρας για το συμπόσιο.

«Διάλεξες την κοπέλα;» ψιθύρισε.

«Ναι», απάντησε ο Επιβόας. Οι υπόλοιποι σωματοφύλακες ήταν Μασσαγέτες, που δεν καταλάβαιναν πολλά ελληνικά και πολύ λιγότερο τη μακεδονική διάλεκτο. «Είναι μια Βαβυλώνια που λέγεται Νίνα. Το χρυσάφι την τρελαίνει. Την έχουμε μπλέξει ήδη σε ένα δυο πραγματάκια που θα μπορούσαν να της κοστίσουν και τα δύο χέρια. Θα αναγκαστεί να δεχτεί».

«Θέλω να το αναλάβεις εσύ ο ίδιος. Ο Κάσσανδρος θα φύγει από τη Βαβυλώνα το ξημέρωμα, γι' αυτό θα είναι καλή στιγμή να μιλήσεις μαζί της».

«Μάλιστα, στρατηγέ».

Ο Κάσσανδρος ήταν ο καλύτερος υποψήφιος για να κατασκευαστεί το άλλοθι για δύο λόγους. Πρώτον, όταν ο Αλέξανδρος έπινε το δηλητήριο, θα είχε περάσει πια δύο μέρες μακριά από τη Βαβυλώνα και δε θα μπορούσε να αρνηθεί την εμπλοκή του. Το σχέδιο προέβλεπε να παραστήσει ο Επιβόας τον Κάσσανδρο όταν θα μιλούσε με τη Νίνα και θα της έδινε τη βισαμούσι. Έτσι, αν έπιαναν την κοπέλα κι εκείνη αποκάλυπτε το όνομα του Κασσάνδρου, δε θα μπορούσε να μιλήσει ενώπιόν του ώστε να υπαναχωρήσει, γιατί πια ο ίδιος ο Περγάκης θα φρόντιζε να μη βγει ζωντανή η Νίνα από την ανάκριση.

Κατά δεύτερον, ο γιος του Αντιπάτρου ήταν ο τέλειος ύποπτος.

Ποτέ δεν τα πήγε καλά με τον Αλέξανδρο. Είχαν διαφωνίες από τότε που σπουδάζαν στους Κήπους του Μίδα με τον Αριστοτέλη και τα χρόνια του χωρισμού δεν είχαν βελτιώσει τις σχέσεις τους. Δύο εβδομάδες νωρίτερα ο Κάσσανδρος είχε φτάσει στη Βαβυλώνα με μηνύματα του πατέρα του, ο οποίος κυβερνούσε τη Μακεδονία ως αντιβασιλέας επί δώδεκα χρόνια. Η είσοδός του δεν είχε σταθεί ακριβώς θριαμβευτική. Όταν έφτασε στην αίθουσα του θρόνου, το πρώτο πράγμα που διαπίστωσε ήταν ότι ο Αλέξανδρος χρησιμοποιούσε ένα ασημένιο υποπόδιο για να μην κρέμονται τα πόδια του, γιατί ήταν πιο κοντός από τον μακαρίτη τον Δαρείο, κι έτσι το σχόλιό του «Αλέξανδρε, δε με εκπλήσσει το γεγονός ότι στην Ελλάδα έχουν αρχίσει να σε λένε Μέγα!» ακούστηκε υπερβολικά σαρκαστικό. Έπειτα, σαν είδε ότι οι Μήδοι και Πέρσες αυλικοί έπεφταν χάρω για να προσκυνήσουν τον παλιό συμμαθητή του, τον οποίο είχε ρίξει στη σκόνη της παλαιότερας κάμπουσες φορές, δεν μπόρεσε να συγκρατήσει τα χάχανα. Ο Αλέξανδρος, σε ένα ξέσπασμα οργής από εκείνα στα οποία ήταν επιρρεπής τελευταία, είχε πηδήξει από τον θρόνο, είχε πιάσει τον Κάσσανδρο από τα μαλλιά και του είχε κοπανήσει το κεφάλι σε μια κολόνα.

Έκτοτε όσοι είχαν αυτιά άκουγαν τα κοσμητικά που πετούσε ο Κάσσανδρος για τον βασιλιά: αιμοβόρος παράφρων, ξιπασμένος μπάσταρδος, μεθύστακας, σοδομίτης, διεφθαρμένος από το περσικό χρυσάφι... Οι φίλοι του επέμεναν να εγκαταλείψει τη Βαβυλώνα το συντομότερο δυνατόν για να αποφύγει χειρότερα δεινά, γιατί στην Ασία δεν έβλεπαν με καλό μάτι την παρρησία, την ελευθερία λόγου για την οποία κανχιόνταν Έλληνες και Μακεδόνες.

«Πάρε αυτό», είπε ο Περδίκκας στον Επιβόα δίνοντάς του ένα σακουλάκι γεμάτο χρυσούς δαρεικούς. «Ξόδεψε όσα χρειάζεται. Μπορείς να κρατήσεις όσα μείνουν, αλλά μη φανείς άπληστος».

Ο αξιωματικός ζύγισε το σακουλάκι, που κουδούνισε μέσα στα χέρια του, και χαμογέλασε.

«Αυτό θα κάνω, στρατηγέ».

Ο Περδίκκας τού έδωσε ένα φιλικό χτύπημα στην πλάτη.

«Αν όλα πάνε καλά, σύντομα θα διοικείς το δικό σου σύνταγμα. Θα γίνεις το δεξί μου χέρι, Επιβόα».

Έφτασαν μπροστά στο παλάτι του Ναβουχοδονόσορα. Έδωσαν στους φρουρούς το παρασύνθημα και πέρασαν μια πόρτα από γα-

λάζια σμαλτωμένα τούβλα που είχε δεξιά κι αριστερά φτερωτούς ταύρους· δεν ήταν τόσο μεγάλη όσο η κύρια είσοδος της ανατολικής πτέρυγας, μα και πάλι έδειχνε επιβλητική. Διέσχισαν έναν μακρύ διάδρομο που φωτιζόταν από πυρσούς κι έφτασαν στην τέταρτη αυλή, εκεί όπου βρισκόταν τα καταλύματα του Αλέξανδρου και των πιο έμπιστων αξιωματούχων του. Ο Περδίκκας σήκωσε τα μάτια και είδε φως στα δωμάτια του βασιλιά. Παλιότερα, όταν ο Αλέξανδρος ήταν Αλέξανδρος και η ικανότητά του για εργασία αποδεικνυόταν ακόμα πιο εκπληκτική κι από του πατέρα του, του Φιλίππου, ο Περδίκκας θα στοιχημάτιζε το δεξί του χέρι ότι ο Αλέξανδρος ήταν μαζί με τον ναύαρχο Νέαρχο και ολοκλήρωνε τις προετοιμασίες για την επόμενη εκστρατεία στην Αραβία. Μα τώρα το πιο πιθανό ήταν να επιδιόταν σε κανένα τοιμούσι, πίνοντας μέχρι τελικής πτώσης.

Ο Περδίκκας έμενε στο δυτικό τμήμα της πτέρυγας και τα διαμερίσματά του είχαν θέα στον Ευφράτη. Όταν αποχαιρέτησε τον Επιβόα και τους Μασσαγέτες και ανέβηκε τα σκαλιά, τον προϋπάντησαν δύο από τους φρουρούς του. Ανάμεσά τους ερχόταν μια Περσίδα υπηρέτρια, που, σαν τον είδε, σήκωσε τα χέρια στο πρόσωπο κι άρχισε να σκίζει τα μάγουλά της.

«Κυρίέ μου, κύριέ μου! Τι συμφορά μάς βρήκε!»

«Τι συμβαίνει;»

«Η σύζυγός σας, κύριέ μου! Τι συμφορά είναι τούτη!»

Ο Περδίκκας ακολούθησε την υπηρέτρια ως το υπνοδωμάτιο της Αμίτις. Όλα τα κρησπήγια ήταν αναμμένα, και για να φτάσει στο κρεβάτι αναγκάστηκε να απομακρύνει με σπρωξιές τις υπόλοιπες υπηρέτριες. Ένας ηλικιωμένος, λιπόσαρκος γιατρός, το όνομα του οποίου δε γνώριζε, τον κοίταξε με έντρομο βλέμμα, το δίχως άλλο γιατί έτρεμε μήπως τον βρει η ίδια μοίρα με τον Γλαυκία, τον γιατρό που δεν κατάφερε να θεραπεύσει την ασθένεια του Ηφαιστίωνα.

Το κρεβάτι ήταν ξέστρωτο σαν να το είχε ποδοπατήσει μισό τάγμα οπλιτών. Μα ο μόνος άνθρωπος πάνω σε αυτό ήταν η σύζυγός του Αμίτις, η οποία φορούσε έναν χιτώνα για τον ύπνο, που από τους σπασμούς είχε ανέβει ως τη μέση του μηρού. Είχε γείρει στο πλάι, με τα πόδια μπλεγμένα σε έναν κόμπο στα σκεπάσματα, τις φτέρνες και τον αυχένα να κυρτώνουν προς τα πίσω, τις γνάθους σφιγμένες και τα μάτια ορθάνοιχτα.

«Μάλλον είναι τέτανος, κύριέ μου», είπε ο γιατρός συστρέφοντας τα χέρια. «Μα πώς μπορεί να συνέβη κάτι τέτοιο; Αν επρόκειτο για στρατιώτη...»

«Τέτανος», επανέλαβε ο Περδίκκας.

Τότε θυμίστηκε τα λόγια της Ρωξάνης. *Ένας άντρας που μπαίνει στο κρεβάτι μου δεν πλαгиάζει έπειτα με άλλη γυναίκα. Μα ο Περδίκκας κατάλαβε ότι δεν ήταν το μοναδικό μήνυμα που του έστελνε η Βάκτρια. Το πιο σημαντικό ήταν: Μην κάνεις πίσω. Το χέρι μου είναι μακρύ.*

«...οι Ρωμαίοι είναι σκληρά καρύδια. Απ' ό,τι μου έχουν πει, έχουν την πειθαρχία των Σπαρτιατών και τη φιλοδοξία των Αθηναίων και είναι τόσο πολυάριθμοι όσο αυτοί οι αναθεματισμένοι οι Βαβυλώνιοι», είπε ο Πτολεμαίος.

Ο Λυσανίας δεν είχε ακούσει ποτέ να μιλούν για τους Ρωμαίους: ωστόσο, για ένα δεκαεπτάχρονο παλικαράκι που μόλις είχε ενσωματωθεί στον στρατό του Αλεξάνδρου, εκείνοι οι τύποι υπόσχονταν δυνατές συγκινήσεις.

Γιος του Ιππομένη, γεννημένος στην επαρχία της Πιερίας, στους πρόποδες του χιονισμένου Ολύμπου, εκπαιδευόταν από τα δεκατέσσερά του στη σχολή των βασιλικών υπασπιστών της Μακεδονίας κι ονειρευόταν να τον επιλέξει ο αντιβασιλέας Αντίπατρος για να τον στείλει στην Ασία. Η πολυπόθητη στιγμή είχε έρθει ταυτόχρονα με την επιστροφή του πατέρα του στην Ευρώπη μαζί με άλλους δέκα χιλιάδες βετεράνους που μόλις είχαν αποσυρθεί από την υπηρεσία και τους οποίους οδηγούσε ο Κρατερός, ο στρατηγός με το μεγαλύτερο κύρος στον μακεδονικό στρατό. Πατέρας και γιος είχαν συναντηθεί στη βασιλική οδό που συνέδεε τα Σούσα με τις Σάρδεις. Ο Ιππομένης έκλαψε σαν είδε τον γιο που θυμόταν πεντάχρονο παιδάκι, και ο Λυσανίας συγκινήθηκε σαν άκουσε από τα χείλη του τις μάχες στις οποίες είχε λάβει μέρος: γιατί ο Ιππομένης, κρινοντας ίσως καλά, είχε αποφασίσει να διηγηθεί στον γιο του τα ένδοξα επεισόδια και να τον απαλλάξει από την εξιστόρηση της ένδειας, της εξαθλίωσης, των σφαγών και των φρικαλεοτήτων.

Μόλις έφτασε στη Βαβυλώνα, τα πρώτα καθήκοντα που μοιράστηκε ο Λυσανίας με τους συντρόφους του δεν ήταν ιδιαίτερα ηρωικά: Κουβαλούσε νερό και τριφύλλι στα άλογα του Αλεξάνδρου, τα

ξύστριζε, φρουρούσε την πόρτα του υπνοδωματίου του για να τον φυλά ενώ κοιμόταν, τον ακολουθούσε πεζή στο κυνήγι και, γενικά, ήταν το παιδί για τα θελήματα. Μάλιστα πήγαινε στις πλύστρες τα ρούχα του βασιλιά για να τα φέρει μετά πίσω, να τα διπλώσει και να τα φυλάξει στα σεντούκια, γιατί ο Αλέξανδρος, όπως όριζε η μακεδονική παράδοση, θεωρούσε υποτιμητικό να έχει σκλάβους πλάι του: έναν μονάρχη έπρεπε να τον υπηρετούν μόνο άντρες με αίμα ελεύθερο και ευγενές, σαν το δικό του. Πίσω στη Μακεδονία, όταν κάποιος νέος διαμαρτυρόταν γιατί έκανε ταπεινωτικές δουλειές, ο Λεωνίδας, ο γερο-δάσκαλος, τον ράβδιζε στα πλευρά και του έκανε κήρυγμα, που ήταν ακόμα χειρότερο.

«Ποιος νομίζεις ότι είσαι, ομορφούλη; Μήπως χέζεις χρυσάφι και δεν το έχουμε πάρει χαμπάρι; Ο Αλέξανδρος ήταν υπασιπστής είκοσι χρόνια πριν από σένα και δεν είπε ποτέ κουβέντα!»

Μα ο Λυσανίας δεν είχε διαμαρτυρηθεί ούτε τότε ούτε τώρα. Τα καθήκοντά του του επέτρεπαν να βρίσκεται κοντά στον σπουδαίο άντρα, να ανασαίνει τον αέρα που ανάσαινε εκείνος, να πατά τις πλάκες που πατούσε ο Αλέξανδρος και να ανταλλάσσει μάλιστα κάπου κάπου έναν χαιρετισμό με εκείνον.

Σήμερα του είχαν αναθέσει βάρδια στο συμπόσιο του βασιλιά με τους Έλληνες και Μακεδόνες φίλους του. Ήταν η πρώτη φορά που μπορούσε να παρατηρήσει την ιδιωτική ζωή του. Οπλισμένος με μια λόγχη με μήκος πεντέμισι πήγαινε για να φυλάξει σκοπιά μαζί με άλλους επτά υπασιπστές, ο Λυσανίας ανυπομονούσε να ρουφήξει τα λόγια του Αλεξάνδρου.

«Να θυμάσαι ότι δεν είσαι παρό ένα ακόμα έπιπλο», τον είχε προειδοποιήσει ο Σπεύσιππος, ο επικεφαλής των υπηρετών. «Ακόμα καλύτερα, μια κολόνα. Άκου να μαθαίνεις, αλλά μη διανοηθείς να σχολιάσεις τίποτε από τα όσα θα ακούσεις εκεί μέσα».

Το συμπόσιο είχε ξεκινήσει το σούρουπο και διαρκούσε ήδη ώρες. Ο Λυσανίας είχε μάθει τη σάλα από μνήμης. Ήταν απλή, στο πλαίσιο των αναμενόμενων από ένα παλάτι χτισμένο από τον Ναβουχοδονόσορα, τον μονάρχη που είχε εμμονή με τα δημόσια έργα και που είχε δώσει εντολή να ανεγερθούν οι Κρεμαστοί Κήποι. Η μία πλευρά ήταν ένας ανοιχτός εξώστης πάνω από την κεντρική αυλή, τα σιντριβάνια και οι κήποι της οποίας δρούσαν λίγο την ατμόσφαιρα. Οι υπηρέτες είχαν τραβήξει τους τάπητες από το πάτωμα

για να μπορέσουν οι προσκεκλημένοι να νιώσουν τη δροσιά από τις λευκές και μαύρες πλάκες κάτω από τα γυμνά πόδια τους. Η οροφή ήταν τόσο ψηλή ώστε θα μπορούσαν να στησουν τη φρουρά με τις σάριες των δώδεκα πηχών, και τα φατνώματα από κέδρο Λιβάνου ήταν μαυρισμένα από τον καπνό των κεριών και των θυμάτων που αρωμάτιζαν τις γωνίες. Από τους τοίχους κρέμονταν ξεθωριασμένοι τάπητες που αναπαριστούσαν σκηνές από την κατάκτηση του Ναβουχοδονόσορα και πιο παλαιών ακόμα βασιλέων. Μερικοί πιο πρόσφατοι απεικόνιζαν τον ιδρυτή της Περσικής Αυτοκρατορίας, Κύρο, και τους διαδόχους του. Ο πιο καινούργιος, με τα πιο ζωντανά χρώματα, ήταν ένα αντίγραφο του διάσημου πίνακα του Απελλή όπου ο Αλέξανδρος, στη ράχη του νεκρού Βουκεφάλα και με μάτια τόσο μεγάλα και φλογερά ώστε προκαλούσαν φόβο, έτρεπε σε φυγή τον Δαρείο στη Μάχη της Ισού.

Το δείπνο είχε τελειώσει και είχε δώσει τη θέση του στο συμπόσιο. Στα μικρά τραπέζια γύρω από τον κεντρικό χώρο είχαν μείνει μόνο κούπες κρασί και λιχουδιές και ξηροί καρποί για να τσιμπούν οι συνδαιτυμόνες, που κουβέντιαζαν ζωηρά γερμένοι στα ανάκλιντρα, στεφανωμένοι με φύλλα και στεφάνια με λουλούδια. Ήταν καμιά εικοσαριά προσκεκλημένοι, Έλληνες και Μακεδόνες. Κανείς Πέρσης, Μήδος, ούτε Βαβυλώνιος, για να αποφευχθούν ίσως διαφονίες και ζήλιες μεταξύ των Ευρωπαίων και των Ασιατών υποτελών του Αλεξάνδρου, κάτι που γινόταν όλο και πιο συχνά. Οι μοναδικές γυναικείες παρουσίες ήταν οινοχόοι, Ελληνίδες αυλητρίδες και νεαρές της ηδονής από την ίδια τη Βαβυλώνα. Όλες σχεδόν φορούσαν ανοιχτούς και διάφανους χιτώνες, στολισμένους με πετράδια και πούλιες από χρυσό και ασήμι. Η πιο τολμηρή ανάμεσά τους φορούσε μόνο ένα ασημένιο διχτάκι με πλεχτό τόσο αραιό που φαινονταν τα πάντα, και κοθόρνους, στα τακούνια των οποίων λιχνίζονταν με τη χάρη ισορροπίστριας. Του Λυσανία τού φαινόταν πιο ερεθιστική απ' ό,τι αν είχε παρευρεθεί εντελώς γυμνή, και δεν ήταν ο μόνος.

Δεν είχε εξοικειωθεί ακόμα με όλους τους άντρες που περιστοιχίζαν τον βασιλιά. Μεταξύ εκείνων που γνώριζε ήταν ο Περδίκας, επικεφαλής του ιππικού των Εταίρων. Ήταν ένας άντρας ψηλός και αθλητικός, που διατηρούσε τους σταρένιους βοστρούχους ενός παλικάριου και διέθετε πιγούνι που ακόμα δεν είχε στρογγυ-

λέψει από το λίκπος. Όλοι οι βασιλικοί υπασπιστές ήθελαν να μιμηθούν τον τρόπο με τον οποίο ντυνόταν, κινούνταν και ίππευε. Ο Λυσανίας, που ήταν πολύ παρατηρητικός, είχε προσέξει ότι την κούπα του Περδίκκα την είχαν ξαναγεμίσει μόνο μία φορά και ότι κάθε φορά που έκανε πρόποση περιοριζόταν να βρέξει τα χείλη. Αυτό του φαινόταν καλό: Σύμφωνα με τις διδαχές του Λεωνίδα, η νηφαλιότητα και ο έλεγχος ήταν οι πρώτες αρχές ενός στρατηγού. Μα ίσως δεν επρόκειτο για φυσική εγκράτεια αλλά για κάποια στιγμιαία θλίψη ή ανησυχία, γιατί ο Περδίκκας μιλούσε ελάχιστα και περνούσε περισσότερη ώρα κοιτώντας το πάτωμα παρά τους συνδαιτυμόνες του.

Ο Περδίκκας είχε γείρει στα αριστερά του Αλεξάνδρου, γιατί εκείνο το βράδυ η τιμητική θέση αντιστοιχούσε στον Νέαρχο, τον αρχιναύαρχο του στόλου. Ο Κρητικός είχε μούσι, κάτι σπάνιο ανάμεσα στους έμπιστους του βασιλιά, που συνήθως ακολουθούσαν τη μόδα που επέβαλλαν τα δικά του καλοξυρισμένα μάγουλα. Κυκλοφορούσε η φήμη ότι ο Αλέξανδρος σύστηνε αυτή την εμφάνιση ώστε ο εχθρός να μην μπορεί να αρπάξει τους Μακεδόνες από τα γένια: στην περίπτωση του Νεάρχου όμως, το συγχωρούσαν γιατί δεν ήταν Μακεδόνας αλλά Έλληνας. Έλεγαν γι' αυτόν ότι κρατούσε ημερολόγιο για την εκστρατεία στην Ινδία και ο Λυσανίας ανυπομονούσε να δημοσιευθεί για να μάθει περισσότερα για τη μακρινή εκείνη χώρα.

Λίγο πιο πέρα από τον Νέαρχο ήταν ο Μελέαγρος, ένας Μακεδόνας μικρόσωμος, με ροδαλό πρόσωπο, σκούρα μαλλιά και πλάτη τόσο μαλλιαρή ώστε οι τρίχες πετούσαν από τον λαιμό του χιτώνα. Ήταν δύσκολο να μην τον προσέξει κανείς, γιατί ξεσπούσε σε στεντόρεια χάχανα και το μόνο που έκανε ήταν να σηκώνει την κούπα ζητώντας κι άλλο κρασί και να δίνει ηχηρές ξυλιές στον πισινό των οινοχώνων που τον πλησίαζαν. Εκείνες ανταποκρίνονταν χαμογελώντας από ευγένεια και προσπαθούσαν να τον αποφύγουν την επόμενη φορά, όχι γιατί ήταν ιδιότροπες ή σεμνότυφες, κάτι που θα ήταν πενιχρή αρετή για μια αυλητρίδα ή εταίρα, αλλά γιατί ήταν προφανές ότι εκείνος ο τύπος τις απωθούσε.

Η συζήτηση που κατέληξε στους Ρωμαίους είχε ξεκινήσει ακριβώς από τον Μελέαγρο. Μία από τις λίγες σκλάβες που του έδινε

σημασία, μια στρουμπουλή Νούβια, είχε καθίσει μια στιγμή πλάι του και του είχε βάλει στο στόμα ένα μπισκότο με σταφίδες. Ο Μακεδόνας το έφτυσε και της έδωσε μια ξυλιά.

«Πώς σου ήρθε να μου δώσεις κριθάρι;»

«Μην είσαι ψείρας. Αυτά τα μπισκότα είναι νόστιμα», είπε ο Νέαρχος.

«Τι λες; Το κριθίνο ψωμί είναι σαν τροφή για τα γαϊδούρια. Δεν έλεγαν ότι εδώ στη Βαβυλώνα οι σοδοιείς αποδίδουν διακόσια προς ένα; Γιατί μας δίνουν ζωοτροφή;»

«Ο Ηρόδοτος ήταν πάντα υπερβολικός», αποκρίθηκε ένας φαλακρός άντρας που καθόταν κοντά στον εξώστη. «Όπως και να 'χει, βρέθηκε εδώ πριν από εκατό χρόνια και βάλε. Τα πράγματα έχουν αλλάξει. Τώρα οι Βαβυλώνιοι σπέρνουν όλο και λιγότερο σιτάρι, όλο και περισσότερο κριθάρι».

«Αυτός είναι ο Ευμένης», ψιθύρισε ο υπασπιστής που έστεκε στα αριστερά του Λυσανία.

Ο Λυσανίας είχε ακούσει γι' αυτόν. Ο Ευμένης από την Καρδία, επίσης Έλληνας, είχε δουλέψει από πολύ νέος ως γραμματέας και λογιστής του Φιλίππου και μετά τον θάνατό του είχε κρατήσει την ίδια θέση κοντά στον γιο του. Ωστόσο, αν και στην πράξη εξακολουθούσε να είναι γραμματέας του Αλεξάνδρου, αυτός, ευχαριστημένος από τις υπηρεσίες του, τον είχε προαγάγει σε Βασιλικό Εταίρο. Όσοι θαύμαζαν τον Ευμένη έλεγαν ότι μέσα στο μυαλό του είχε έναν άβακα, ενώ οι κακόβουλοι έλεγαν ότι, αντί να διαβάξει ερωτικά ποιήματα για να ερεθίζει τις ερωμένες του, διάβαζε καταλόγους της στρατιωτικής επιμελητείας. Όπως και να 'χει, ένας άντρας με μάτια τόσο θλιμμένα και στόμα που έμοιαζε με σχισμή χωρίς χείλη δεν πρέπει να ήταν ιδιαίτερα φλογερός.

«Μάλλον το κάνουν για να εξοικονομήσουν χρήματα», απάντησε ο Μελέαγχρος σπρώχνοντας από το ανάκλιτρο τη σαρκώδη Νούβια. «Είναι πιο τσιγκούνηδες ακόμα κι από τους Κρητικούς. Χωρίς να θέλω να σε προσβάλω, Νέαρχε!»

«Δεν προσβάλλει όποιος θέλει, μα όποιος μπορεί», απάντησε ο ναύαρχος.

«Δεν είναι αυτός ο λόγος», είπε ο Ευμένης. «Αν το ψωμί τους είναι χειρότερο, είναι γιατί η ποιότητα της γης χειροτερεύει όλο και περισσότερο».

«Μπα, το ίδιο τροπάρι λένε παντού όλοι οι χωρικοί», αποκρίθηκε ο Μελέαγρος.

«Εδώ διαμαρτύρονται δικαιολογημένα. Έχω επιθεωρήσει αυτοπροσώπως τις καλλιέργειες γύρω από την πόλη. Επειδή το έδαφος εδώ είναι από τη φύση του ξερό και αλμυρό, οι χωρικοί το αρδεύουν πλουσιοπάροχα με τα νερά του Ευφράτη για να λιώνει το αλάτι. Μα έτσι το στρώμα των υπόγειων υδάτων ανεβαίνει όλο και πιο πολύ, ώσπου τελικά βγαίνει στην επιφάνεια και τότε εξατμίζεται στον ήλιο κι αφήνει ξανά όλο το αλάτι στο έδαφος. Οι χωρικοί επιμένουν να το αρδεύουν ακόμα περισσότερο, κι έτσι απλώς επιδεινώνουν το πρόβλημα».

«Είσαι πάντα τόσο ευχάριστος και διασκεδαστικός, Ευμένη! Τι στα κομμάτια έχει να κάνει αυτή η ιστορία με όσα είπα εγώ;»

«Όποιος έχει ιδέα από γεωργία ξέρει ότι το κριθάρι αντέχει περισσότερο από το σιτάρι στα κακά εδάφη», απάντησε ο Ευμένης χωρίς να πτοηθεί. Η φωνή του έμοιαζε με υδρορροή που στάζει ένα βροχερό πρωινό.

«Αν όντως οι σιτοβολώνες της Βαβυλώνας έχουν αρχίσει να εξαντλούνται, θα πρέπει να σκεφτούμε την Αίγυπτο. Τα μαύρα χώματά της είναι πιο εύφορα από αυτά και μπορεί να βγει ακόμα πολύ σιτάρι από εκεί».

Ο στρατηγός που είχε μιλήσει ήταν ο Πτολεμαίος. Όλος ο κόσμος σχολίαζε ότι η μητέρα του ήταν παλλακίδα του βασιλιά Φιλίππου και ήταν μπάσταρδος ετεροθαλής αδελφός του Αλεξάνδρου, αν και είχε καταφέρει να τον αποκαλούν «υιό του Λάγου». Βέβαια δεν έμοιαζε πολύ με τον Αλέξανδρο. Ο Πτολεμαίος ήταν πιο ψηλός, είχε πιο σκούρα μαλλιά, πιο στιβαρούς ώμους και μάτια σκιασμένα από πυκνά, πεταχτά φρύδια, που έκρυβαν τη ματιά και μεγάλο μέρος των σκέψεών του.

«Άντε πάλι με την Αίγυπτο», είπε ο Μελέαγρος. «Πρόσεξε, Αλέξανδρε, ετούτος μπορεί να στεφθεί φαραώ με το που θα γυρίσεις την πλάτη!»

«Μπορεί να μην το πιστεύεις, Μελέαγρε», απάντησε ο Πτολεμαίος, «μα όλοι εμείς μπορούμε να ζήσουμε και χωρίς να ακούμε τον ήχο της φωνής σου».

«Ο Πτολεμαίος έχει δίκιο», είπε ο βασιλιάς και όλοι σάπασαν. Έπειτα από ένα δευτερόλεπτο πρόσθεσε: «Εν μέρει».

Ως εκείνη τη στιγμή ο Αλέξανδρος είχε κάνει μόνο μια δυο συζητήσεις κατ' ιδίαν με τον Νέαρχο κι ο Λυσανίας δεν είχε καταφέρει να τις ακούσει. Τώρα μίλησε δυνατά κι έγειρε λίγο το κεφάλι, σε μια κίνηση που, όπως παρατήρησε ο Λυσανίας, αντέγραφαν κάποιοι Εταίροι· και ο ίδιος έστριψε τον λαιμό άθελά του σχεδόν, παρότι ήξερε ότι δε θα κατάφερνε εκείνη την αμίμητη κοιμψότητα. Ο τόνος του Αλεξάνδρου ήταν υψηλός, η χροιά του κρουσάλλινη και μιλούσε με την ηρεμία εκείνου που ξέρει ότι δε χρειάζεται να υψώσει τη φωνή για να κάνουν ησυχία οι άλλοι. Δεν ήταν μόνο επειδή επρόκειτο για τον βασιλιά. Ο Αλέξανδρος ακτινοβολούσε μια ακαθόριστη αύρα που υποχρέωνε τους πάντες να τον προσέχουν· όλοι οι συνδαιτυμόνες είχαν στρέψει τον άξονα του κορμιού τους, ή τουλάχιστον το κεφάλι, προς εκείνον, ακόμα και οι οινοχόοι είχαν σταμάτησει για μια στιγμή και τα δάχτυλα των αυλητριδών είχαν παγώσει πάνω στους αυλούς.

«Ναι, Πτολεμαίε, η Αίγυπτος θα είναι η λύση. Μόνο για λίγο όμως. Πράγματι, προς το παρόν προσφέρει δύο ως και τρεις σοδειές άριστου σιταριού. Μα η ευφορία της δε θα είναι αιώνια και τα εδάφη της τελικά θα εξαντληθούν, όπως ακριβώς κι αυτά της Βαβυλώνας. Είναι τάση, αδυσώπητος νόμος: Τα εδάφη της Ανατολής αναλώνονται και γερνούν χρόνο με τον χρόνο. Το δίχως άλλο, τα καίει η εγγύτητα του ήλιου. Είδατε πώς είναι σήμερα η Ελλάδα; Ο Πλάτων παρατήρησε ήδη ότι σιγά σιγά μετατρέπεται στον σκελετό ενός κορμιού που το κατατρώει η ασθένεια. Παρ' όλα αυτά, αν ταξιδέψουμε προς τη Δύση, τα δάση της Ηπείρου είναι όλο και πιο πυκνά, και λένε ότι, αν διασχίσει κανείς το Ιόνιο Πέλαγος, τα εδάφη στη Νότια Ιταλία δίνουν καλύτερο ψωμί και καλύτερο κρασί από οποιαδήποτε γωνιά της Ελλάδας».

Ο Λυσανίας είχε επισκεφθεί την Αθήνα το καλοκαίρι και τη θυμόταν σχεδόν αποσιλωμένη, αυλακωμένη από κιτρινωμένους, στεγνούς χειμάρρους. Παρ' όλα αυτά, τα υψίπεδα της γενέτειράς του, της Μακεδονίας, που δεν πρέπει να ήταν πολύ πιο δυτικά από την Αθήνα, ήταν ακόμα πράσινα και γεμάτα λιβάδια, πευκώνες και βελανιδοδάση. Και τι να πει κανείς για τις αδιαπέραστες ζούγκλες της Ινδίας; Δε βρίσκονταν σχεδόν στο πιο ανατολικό άκρο του κόσμου;

Μα ο Αλέξανδρος μιλούσε με τόση πεποίθηση ώστε ο Λυσανίας

αδυνατούσε να αμφιβάλει για τα λεγόμενά του, κι αν του έλεγε ότι ο ήλιος έβγαινε από τη Δύση, θα το δεχόταν.

«Η Βαβυλώνα είναι σύμβολο αυτής της παρακμής», επέμεινε ο βασιλιάς. «Εδώ και πολλές γενιές η ροή των λαών στην οικουμένη έρχεται από δυτικά, εκεί όπου τα εδάφη διατηρούν περισσότερο φυσικό σφρίγος και τρέφουν πιο γενναίους άντρες. Εμείς, μέλη μιας φυλής πιο νέας και δραστήριας από των Περσών, ήρθαμε από την Ευρώπη για να κατακτήσουμε τη γηραιά Ασία. Αν τώρα επαναπαυθούμε στις δάφνες του θριάμβου μας, ποιος λέει ότι οι βάρβαροι που κατοικούν τα παρθένα εδάφη δυτικά της πατρίδας μας δε θα έρθουν να κατακτήσουν εμάς; Όπως ο Αχιλλέας διέσχισε το Αιγαίο για να πάρει την Τροία, όπως οι Έλληνες αποίκισαν τις ακτές της Μικράς Ασίας κι εμείς φτάσαμε ως τον Ινδικό, άλλοι λαοί, πιο νέοι και εύρωστοι, μπορεί να έρθουν από τη Δύση για να λεηλατήσουν και να πυρπολήσουν τις πόλεις μας και να μας αντικαταστήσουν στη θέση των κυρίαρχων του κόσμου».

Κυρίαρχοι του κόσμου, επανέλαβε μέσα του ο Λυσανίας. Ναι, αυτό ήταν τώρα οι Μακεδόνες. Σαν θυμήθηκε ότι ανήκε σε έναν λαό προορισμένο για το μεγαλείο, ο νεαρός ίσως ακόμα περισσότερο τους ώμοις.

«Πιστεύεις ότι θα τολμήσουν να το κάνουν;» είπε ο Πτολεμαίος. «Ως εδώ έχουν φτάσει για να σου αποτίσουν φόρο τιμής οι πρέσβεις από τόσες δυτικές χώρες που δε θυμάμαι πια ούτε τα ονόματά τους».

«Ίβηρες, Τυρρηνοί, Κέλτες, Λατίνοι, Ταρτήσιοι, Γαίτουλοι, Νουμιδοί», απήγγειλε ο Ευμένης μετρώντας με τα δάχτυλα. «Ως και οι Καρχηδόνιοι έστειλαν πρεσβεία».

«Μη σας γελούν τα μελιστάλαχτα λόγια της διπλωματίας», είπε ο Αλέξανδρος. «Κι εμείς οι Έλληνες και οι Μακεδόνες στέλναμε επί δεκαετίες πρέσβεις που γονάτιζαν στην αυλή των Περσών, μα στην πραγματικότητα κατασκοπεύαν για λογαριασμό μας κι όταν επέστρεφαν μιλούσαν για την αδυναμία των Αχαιμενιδών βασιλέων. Οι δικές τους πληροφορίες μας ενθάρρυναν να κάνουμε το πέρασμα από την Ευρώπη για να τους νικήσουμε με τους στρατούς μας. Αν βουλευτούμε και γίνουμε μαλθακοί από τα πλούτη», είπε δείχνοντας τους τάπητες που τους περιτριγύριζαν, τα χρυσά λυχνάρια, τα τραπέζια από μάρμαρο και φίλντις, «τελικά θα πάθουμε ό,τι έπαθαν οι Πέρσες και πριν από αυτούς οι Βαβυλώνιοι και οι Ασσύριοι,

κι ακόμα πιο πριν οι Αγκάδιοι. Είναι ο φυσικός κύκλος: Οι λαοί φτάνουν στο απόγειό τους, βολεύονται εκεί, βουλιάζουν στη γλυκιά, βολική παρακμή κι εξαλείφονται αφήνοντας μόνο πολυτελή ερείπια. Δική μου θέληση όμως είναι να σπάσω αυτό τον κύκλο και να αλλάξω τη μοίρα μας».

«Πού θέλεις να φτάσεις;» είπε ο Νέαρχος· κάτι στον τόνο της φωνής του έκανε τον Λυσανία να υποπτευθεί ότι εκείνη την ερώτηση την είχε κάνει πρόβα με τον Αλέξανδρο.

«Πιστεύω ότι πρέπει να τους προλάβουμε. Να στρέψουμε τα μάτια στη Δύση! Πριν γίνουν αυτοί οι βάρβαροι τόσο πολυάριθμοι ώστε να βαδίσουν εναντίον μας, ας μεταφέρουμε στις χώρες τους τον ελληνικό πολιτισμό και το αστέρι της Μακεδονίας».

Ο Λυσανίας ένωσε τα μπράτσα του να ανατριχιάζουν. Δεν είχαν τελειώσει, λοιπόν, οι κατακτήσεις, θα είχε την ευκαιρία να επιτεθεί στη ράχη του αλόγου του, του Χείρωνα, μαζί με τους Εταίρους του βασιλιά! Αυτοί όμως δεν έδειχναν τόσο πεπεισμένοι, αν έκρινε από τις γοργές ματιές ταραχής που ανταλλάξαν ενώ ο Αλέξανδρος κατέβαινε από το ανάκλιντρο για να περπατήσει στο κέντρο της αίθουσας.

«Και τι θα γίνει με την εκστρατεία της Αραβίας;» ρώτησε ο Μελέαγχρος. «Αυτή η επίδειξη πλοίων που ανεβοκατεβαίνουν το ποτάμι κάθε μέρα είναι απλώς ένας ελιγμός για να αποσπάσει την προσοχή τους;»

«Μην επικρίνεις αυτό που δεν καταλαβαίνεις», επενέβη ο Νέαρχος. «Πρέπει να διασφαλίσουμε τη διαδρομή ανάμεσα στον Περσικό Κόλπο και την Ερυθρά Θάλασσα και να τη σπείρουμε με αποικίες για να ενώσουμε όλα τα σημεία της αυτοκρατορίας».

«Για να μη μιλήσουμε για τα έσοδα που θα αποκτήσεις εσύ όταν ο Αλέξανδρος σου δώσει τα δικαιώματα για το μύρο, την κανέλα και τον νάρδο», είπε ο Μελέαγχρος.

Ο Αλέξανδρος τον κοίταξε με μια επικίνδυνη σπίθα στα μάτια. Ο Μελέαγχρος έκλεισε το στόμα κι έσκυψε το κεφάλι.

«Αυτή η εκστρατεία», συνέχισε ο βασιλιάς, «αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου. Μα όσα λέγονται εδώ πρέπει να μείνουν εδώ».

Ο Αλέξανδρος άδειασε την κούπα του και ζήτησε να την ξαναγεμίσουν. Η αδιάντροπη σκλάβα με το ασημένιο διχτάκι πλησίασε με μια κανάτα κι όλα τα μάτια ακολούθησαν το κουδούνισμα της

φορεσιάς της. Ο Λυσανίας σκέφτηκε ότι ο βασιλιάς δε θα έπρεπε να πίνει τόσο και ότι, αν ήθελε να μη βγουν από εκεί μέσα τα σχέδιά του, θα ήταν καλύτερο να μη μιλά μπροστά σε τόσο κόσμο, συμπεριλαμβανομένων και των βασιλικών υπασιπιστών.

Αν κι εγώ δε θα πω τίποτα, υποσχέθηκε μέσα του και συνειδητοποίησε με ένα ρίγος ότι, εμμέσως, είχε μόλις λάβει την πρώτη εντολή του Αλεξάνδρου. Κι ορκίστηκε στην Εκάτη και στην ίδια τη Στύγα ότι θα την τηρούσε.

«Όσο ο Νέαρχος θα διατρέχει την Αραβία και θα ιδρύει νέες πόλεις», είπε ο Αλέξανδρος, «εσύ, Πτολεμαίε, θα κατασκευάσεις μια μεγάλη οδό που θα ενώσει την Αλεξάνδρεια με την Κυρήνη. Θέλω μια Βασιλική Οδό σαν των Περσών, λιθόστρωτη, με πηγάδια και χάνια, που να διανύσει όλη τη Βόρεια Αφρική ώστε ένας στρατός να μπορεί να διατρέξει σε αυτή διακόσια στάδια τη μέρα. Όταν η οδός φτάσει στην Κυρήνη, θα την κάνουμε να συνεχίσει προς τη Δύση, ως την Καρχηδόνα κι ακόμα πιο μακριά».

Η Καρχηδόνα! Του Λυσανία τού ξέφυγε ένα σφύριγμα ανάμεσα από τα δόντια κι ο Εταίρος από δεξιά τον κοίταξε αυστηρά. Όσοι ναυτικοί ξεμπάρκαραν στην Πέλλα, την πρωτεύουσα των Μακεδόνων, εκθείαζαν την Καρχηδόνα και διαβεβαίωναν ότι ήταν τόσο πλούσια και πυκνοκατοικημένη όσο η Αθήνα, οι Συρακούσες και η Κόρινθος μαζί. Μπορούσε να ρίξει ταυτόχρονα στη θάλασσα πάνω από χίλια πολεμικά πλοία, με τα οποία κυριαρχούσε στη Μεσόγειο ως τις Ηράκλειες Στήλες, και τολμούσε να προχωρήσει ακόμα περσιώτερο, στον μεγάλο Ωκεανό που λαχταρούσε να φτάσει ο Αλέξανδρος.

«Η Καρχηδόνα... μεγάλη κουβέντα», είπε ο Σέλευκος, άλλος στρατηγός.

«Δεν υπάρχουν μεγάλες κουβέντες για τον Αλέξανδρο!» απάντησε ο βασιλιάς και του χύθηκε λίγο κρασί όταν στράφηκε απότομα στον Σέλευκο. «Δε θα ανεχθώ επιβολές, ούτε κρυφές απειλές, όπως αυτές που υπαινίχθηκε ο πρέσβης της Καρχηδόνας. Ξέρετε τι μου είπε; Ότι δε θα φέρουν αντίρρηση να φτάσουν τα πλοία μας ως τη Σικελία, αρκεί να μην περάσουμε πιο δυτικά από τον Ακράγαντα, και ότι εκεί θα μας πουλήσουν σε καλή τιμή τον κασσίτερο και το ήλεκτρο που φέρνουν από την Κελτική Θάλασσα και τη Θούλη. “Είναι πολύ πιο βολικό να αγοράσεις από εμάς παρά να διακινδυ-

νεύσεις τα δικά σου πλοία», μου είπε αυτός ο τύπος χαμογελώντας. Εξαιτίας του καρχηδονιακού στόλου, η Δυτική Μεσόγειος είναι απαγορευμένη για τα ελληνικά πλοία εδώ και γενιές. Ήρθε η ώρα να τελειώσει αυτό».

«Η Δύση κόστισε τη ζωή του θείου σου, του βασιλιά της Ηπείρου», παρενέβη ο Πευκέστας, ο πιο νέος Εταίρος. «Κι εκείνος λεγόταν Αλέξανδρος. Μπορεί να είναι κακός οиωνός».

«Όχι. Ο θάνατός του ήταν οиωνός ότι η Ιταλία προοριζόταν ανέκαθεν γι' αυτόν τον Αλέξανδρο», επέμεινε ο βασιλιάς χώνοντας τον αριστερό αντίχειρα στο στέρνο.

«Αν θέλεις την Ιταλία, θα έχεις να κάνεις με μια πόλη που δε σου έχει στείλει πρέσβεις», είπε ο Πτολεμαίος.

«Ποια;»

«Τη Ρώμη. Έχω μιλήσει με ταξιδευτές που έρχονται από τη Μεγάλη Ελλάδα, τη Νεάπολη και την Ποσειδωνία. Απ' όσο ξέρω, οι Ρωμαίοι είναι σκληρά καρύδια. Μου είπαν ότι έχουν την πειθαρχία των Σπαρτιατών, τη φιλοδοξία των Αθηναίων κι είναι τόσο πολυάριθμοι όσο αυτοί οι αναθεματισμένοι οι Βαβυλώνιοι».

«Καλύτερα! Χρειαζόμαστε φημισμένους εχθρούς για να μας δοξάσουν. Ποιον αντίπαλο του δικού μας μεγέθους έχουμε βρει από τότε που νικήσαμε τον Πώρο στην Ινδία;» Ο Αλέξανδρος έσφιξε τη δεξιά γροθιά, γύρισε στον άξονά του, τους κοίταξε όλους στα μάτια και ο Λυσανίας συνειδητοποίησε ότι ακόμα και οι πιο διστακτικοί παραδίνονταν στη μαγεία του...

...Όπως συνειδητοποίησε ο Περγάκας, γιατί και ο ίδιος ένιωσε το πρόσωπό του να φλέγεται και τον αυχένα να ανατριχιάζει. Στα Γαυγάμηλα, τη μεγαλύτερη μάχη που είχε δώσει ο Αλέξανδρος στην Ασία και που οκτώ χρόνια αργότερα αποτελούσε πια θρύλο ανάμεσα και σε όσους είχαν πάρει μέρος σε αυτή, ο Περγάκας είχε το πρόσταγμα μιας φάλαγγας σαρισοφόρων. Αποστολή του ήταν να κρατήσει τη θέση για να ακινητοποιήσει το κυρίως σώμα του περσικού στρατού ενώ ο Αλέξανδρος και το ιππικό των Εταίρων κατάφεραν το τελειωτικό χτύπημα στην καρδιά του εχθρού κι έτρεπαν σε φυγή τον βασιλιά Δαρείο. Οι άντρες του Περγάκα, οπλισμένοι με τις τεράστιες λόγχες, είχαν κρατήσει τη θέση παρά τις απανωτές επιθέσεις, ακόμα και όταν οι Πέρσες έστειλαν εναντίον τους κατὰ

κύματα άρματα εφοδιασμένα με σιδερένια δρεπάνια, ικανά να κόψουν έναν άνθρωπο στα δύο. Ήταν διαολεμένη μάχη, ο Περδίκκας είχε χάσει πολλούς άντρες, που είχαν σκοτωθεί ή είχαν ακρωτηριαστεί, κι ο ίδιος είχε δεχτεί ένα βέλος κατάστηθα· και, παρ' όλα αυτά, το μόνο που θυμούνταν τα χρονικά ήταν η ένδοξη επίθεση του ιππικού υπό την ηγεσία του Αλεξάνδρου και του νεκρού αλόγου του, του Βουκεφάλα.

Μα τώρα ήταν ο ίδιος ο Περδίκκας επικεφαλής του ιππικού των Εταίρων, διάδοχος του Ηφαιστίωνα. Αν μάχονταν εναντίον των Ρωμαίων, εκείνος θα απολάμβανε το μεθύσι της επίθεσης, την πιο ένδοξη αίσθηση που μπορούσε να βιώσει ένας πολεμιστής, αντί να περιμένει πεζός, καταπίνοντας τη σκόνη που σήκωναν οι οπλές των ξένων αλόγων.

Ο Περδίκκας κούνησε το κεφάλι κι ακούμπησε την ασημένια κούπα στο μέτωπο για να φρεσκάρει τον νου και τις ιδέες του. Όχι, δε γινόταν να πέσει ξανά στην παγίδα του Αλεξάνδρου. Αν διανοούνταν να ταξιδέψουν τόσο μακριά στη Δύση, η αυτοκρατορία που είχαν κατακτήσει με αίμα και ιδρώτα σε δώδεκα χρόνια στα μονοπάτια της Ασίας θα έμπαζε νερά από παντού. Είχαν ελάχιστες δυνάμεις για να τηρήσουν την τάξη στις είκοσι σατραπείες, η Ελλάδα έμοιαζε σφηκοφωλιά που μπορούσε να εκραγεί ανά πάσα στιγμή, οι στρατιώτες τους ήταν όλο και πιο δυσασετισμένοι κι εκείνος ο άνθρωπος ήθελε να τους οδηγήσει στα πέρατα του κόσμου μόνο και μόνο επειδή βαριόταν να κυβερνά, να οργανώνει και να διοικεί την αυτοκρατορία του σαν κανονικός βασιλιάς;

Είναι ένας επικίνδυνος παρανοϊκός. Πρέπει να το κάνουμε αμέσως.

Σήκωσε την κούπα με το κρασί προς τον Αλέξανδρο.

«Ανυπομονώ να σηκώσω το λάβαρο του αγαπημένου μας Ηφαιστίωνα και να συντρίψω τους βαρβάρους της Δύσης!» είπε, γνωρίζοντας τι θα επακολουθούσε.

Σαν είδε το χρώμα να στραγγίζει από το πρόσωπο του βασιλιά, ένιωσε ελεεινός. Ο Αλέξανδρος, που ανέκαθεν αρεσκόταν στη σύγκριση με τον πρόγονό του Αχιλλέα, είχε βρει τον Πάτροκλό του στον Ηφαιστίωνα, κι ελλείψει ενός Έκτορα για να εξολοθρεύσει και να εκδικηθεί τον θάνατο του φίλου του, είχε αποφασίσει να τελέσει νεκρικές γιορτές πιο ταιριαστές σε θεό παρὰ σε θνητό. Είχε

ζητήσει να ανεγερθεί μια πυραμιδοειδής νεκρική πυρά, από τη βάση της οποίας εξείχαν διακόσιες πενήντα πλώρες καραβιών, στεφανωμένη από κούφιας σειρήνες, μέσα στις οποίες κρύβονταν μοιρολογίστρες που θα έλεγαν νεκρικά άσματα. Το σύνολο ξεπερνούσε σε ύψος τους εκατόν είκοσι πήχες, και όταν έβαλαν φωτιά –ο Αλέξανδρος είχε ανακτήσει τουλάχιστον λίγη φρονιμάδα κι είχε επιτρέψει να κατέβουν οι μοιρολογίστρες–, η θερμότητα ήταν τόσο έντονη ώστε αρκετοί φοίνικες στην πλατεία πήραν φωτιά και τα πλακάκια των παρακείμενων κτιρίων ράγισαν κι άρχισαν να πέφτουν από τους τοίχους.

Έτσι ήταν ο Αλέξανδρος. Σαν ψέμα φαινόταν ότι κάποτε είχε υπάρξει μαθητής του Αριστοτέλη, ο οποίος υποστήριζε ότι η αρετή έγκειται στη μετριοπάθεια. Για να μη χαθεί ποτέ η θύμηση του Ηφαιστίωνα, είχε δώσει το όνομά του στην ίλη των Εταίρων και είχε ζητήσει να το κεντήσουν στο λάβαρό της. Εννοείται ότι, μόλις εξαφανιζόταν ο Αλέξανδρος, το πρώτο πράγμα που θα έκανε ο Περδίκκας θα ήταν να κάψει τη σημαία και να αλλάξει το όνομα της ίλης. Όσο ζούσε ο Ηφαιστίων, είχε καταφέρει να τους ρημάξει όλους, αλλά μετά τον θάνατό του ήταν ακόμα χειρότερα.

«Ο Ηφαιστίων...» επανέλαβε τώρα ο βασιλιάς κι έκρυψε τα μάτια στο δεξί χέρι, χωρίς να αφήσει την κούπα από το αριστερό. Έπειτα σήκωσε τα μάτια και κροτάλισε τα δάχτυλα.

Ο Περδίκκας ήταν έτοιμος να κάνει νόημα στη Νίνα, μα θυμήθηκε έγκαιρα ότι εκείνη δε γνώριζε τον ίδιο αλλά τον Επιβόα. Τον *μακαρίτη* τον Επιβόα, διόρθωσε, γιατί ο αξιωματικός είχε γίνει πια τροφή για τα ψάρια του Ευφράτη.

Η Νίνα, καλά δασκαλεμένη, προσπέρασε τις άλλες κοπέλες και πλησίασε πάνω στους κοθόρνους της σεινάμενη κουνάμενη, κάνοντας το ασημένιο διχτάκι να κολλά στις καμπύλες της με ένα υδάτινο σχεδόν κουδούνισμα. Όλα τα μάτια έπεσαν στα στήθη και στους γοφούς της, μα το βλέμμα του Περδίκκα καρφώθηκε στο κανάτι στα χέρια της, που αναπαρωτούσε τον Ηρακλή να κατεβαίνει στον Άδη με τον Βάκχο, πηδώντας από πέτρα σε πέτρα για να διασχίσει τα φρικτά νερά. Η κούπα του Ηρακλή, που ο Αλέξανδρος κατέβαζε μονοκοπανιά κάθε φορά που πρόσφερε σπονδή για τον Ηφαιστίωνα.

Ο Αλέξανδρος πήρε το κανάτι από τα χέρια της Νίνας κι εκείνη

αποτραβήχτηκε χωρίς να πάψει να κουνιέται. Όταν βγήκε από τον κύκλο που σχημάτιζαν τα ανάκλιντρα, πέρασε πλάι στον Περδίκκα κι εκείνος έπιασε στη μυρωδιά του ιδρώτα της κάτι παράξενο που τον ερέθισε σχεδόν. Ήταν το άρωμα του φόβου.

Ήταν φυσιολογικό να έχει τρομάξει, σκέφτηκε. Μόλις είχε φέρει το δηλητήριο που θα σκότωνε τον βασιλιά του κόσμου.

«Αλέξανδρε», ψιθύρισε ο Νέαρχος. «Δε χρειάζεται. Έχεις κάνει ήδη υπεραρκετά για τον Ηφαιστίωνα. Αν συνεχίσεις έτσι, θα καταστρέψεις την υγεία σου».

Ο Αλέξανδρος κοίταξε τον ναύαρχο και για μια στιγμή φάνηκε να διστάζει. *Όχι, όχι τώρα*, σκέφτηκε ο Περδίκκας και προσπάθησε να τον κάνει να σκεφτεί κάτι άλλο.

«Άσε να δοκιμάσω εγώ πρώτα», είπε, σαν να του είχε έρθει μια ξαφνική ιδέα. Ο Νέαρχος του έριξε μια ανεξιχνίαστη ματιά. *Όχι, είναι οι τύψεις σου. Αποκλείεται να έχουν υποπτευθεί, ούτε ο Νέαρχος ούτε κανείς*.

«Γιατί, αγαθέ Περδίκκα; Όλοι εδώ είμαστε φίλοι», απάντησε ο Αλέξανδρος και προσπάθησε να τους συμπεριλάβει όλους με μια κίνηση του πιγουνιού, μια και τα δυο του χέρια κρατούσαν τις λαβές της κούπας.

«Ένας βασιλιάς δεν πρέπει να εμπιστεύεται ποτέ κανέναν».

Ο Αλέξανδρος χαμογέλασε με πικρία.

«Σ' ευχαριστώ που μου τοθύμισες. Έλα», είπε τείνοντάς του την κούπα χωρίς να αφήσει τις λαβές.

Ο Περδίκκας ένιωθε όλο και μεγαλύτερο κάθαρμα, όμως αισθανόταν μια ζοφερή τέρψη. Γλίστρησε ως την άκρη του ανάκλιντρου και πλησίασε τη μύτη στο κανάτι. Ο Αλέξανδρος το σήκωσε λίγο. Όταν το κρασί έβρεξε τα χείλη του, ο Περδίκκας ένιωσε μια σουβλιά στην κοιλιά και τους όρχεις να ζαρώνουν. Κι αν η Ρωξάνη τον είχε γελάσει και αρκούσε μια γουλιά για να δηλητηριαστεί;

Οι υπόλοιποι είχαν πει ήδη αρκετά και κάποιοι, όπως ο Λεοννάτος ή ο Μελέαγρος, είχαν φτάσει μεθυσμένοι πριν ξεκινήσει το συμπόσιο. Μα ο Περδίκκας είχε πει ελάχιστο κρασί και δεν είχε δοκιμάσει τα πιάτα που ήταν καρυκευμένα με τα πικάντικα μπαχαρικά της Ινδίας, γι' αυτό ο δικός του ουρανίσκος δεν ήταν τόσο ρημαγμένος όσο των άλλων. Ο άκρατος οίνος τού άφησε μια ελαφριά επίγευση από πικρό βελανίδι. Σήκωσε το βλέμμα στα μάτια του Αλεξάνδρου.

Οι κόρες έλαμπαν υγρές και οι φλεβίτσες του σκληρού χιτώνα έδειχναν κατακόκκινες. Ήταν βέβαιο ότι δε θα αντιλαμβανόταν τίποτε.

«Καλό κρασί», αποφάνθηκε ο Περδίκκας.

Ο Αλέξανδρος σήκωσε το κανάτι και κοίταξε ψηλά, λες και η σπονδή θα τιμούσε έναν Ολύμπιο θεό και όχι έναν θνητό κλεισμένο στον Άδη.

«Για τον Ηφαιστίωνα, γιο του Αμύντορα, τον πιο ανδρείο κι ευγενή Μακεδόνα!»

Οι άλλοι Μακεδόνες, τους οποίους μόλις είχε κηρύξει κατώτερους του νεκρού, αντάλλαξαν ματιές γεμάτες μνησικακία. Ο Αλέξανδρος, χωρίς να το αντιληφθεί, έριξε μερικές σταγόνες πάνω σε ένα θυμιατό που έκαιγε στο κέντρο της αίθουσας. Έπειτα άρπαξε τις λαβές και με τα δύο χέρια και ήπιε.

Όσο το μήλο στον λαιμό του Αλεξάνδρου ανεβοκατέβαινε και η κούπα έγερνε όλο και περισσότερο, ο Περδίκκας τον κοιτούσε με κομμένη την ανάσα, λες και την κούπα του Ηρακλή την έπινε ο ίδιος. Οι υπόλοιποι συνδαιτυμόνες τον ενθάρρυναν με φωνές, *ιό, ιό, ιό*, σαν τον αρχηγό που προτρέπει τους κωπηλάτες να τραβούν κουπί πιο ζωνηρά.

Επιτέλους ο Αλέξανδρος κατέβασε την κούπα. Το πρόσωπό του είχε κοκκινίσει, από τις άκρες των χειλιών έσταξε σκούρο υγρό και τα μάτια του ήταν ακόμα πιο γυάλινα από πριν. Δεν ήταν παράξενο, μια και είχε κατεβάσει μονορούφι πάνω από έξι κοτύλες άκρατο οίνο. Τρέκλισε λιγάκι και παρέδωσε το κανάτι στη Νίνα. Για μια στιγμή η ματιά της νεαρής διασταυρώθηκε με του Περδίκκα, μα εκείνος δεν ένιωσε το ελάχιστο σημάδι αναγνώρισης.

Πάει, έγινε.

Ο Αλέξανδρος έγειρε στο ανάκλιντρο και το συμπόσιο συνεχίστηκε. Ο Περδίκκας ένιωσε στα αυτιά ένα βουητό τόσο δυνατό ώστε δε διέκρινε τις συζητήσεις, σαν να είχε πει ο ίδιος το δηλητήριο που αμβλύνει τις αισθήσεις. Τα κύμβαλα, οι διπλοί αυλοί, η βάρβιτος που κουδούνιζε ακούγονταν μακρινά, σαν άνεμος που πνέει στα βουνά της Μακεδονίας. Μια ριπή αέρα μπήκε από τον εξώστη· το φως των κεριών πήρε να τρέμει, ένα δυο έσβησαν και το στεφάνι με τα αμπελόφυλλα πέταξε από το κεφάλι του Πτολεμαίου.

«Φαίνεται ότι κάτι θα συμβεί», ψιθύρισε πένθιμα ο Πευκέστας, που βρισκόταν αριστερά του Περδίκκα. Εκείνος ο άντρας, ο ήρωας

που είχε πηδήξει πάνω από το τείχος της πόλης των Μαλλών για να προστατεύσει τον Αλέξανδρο όταν ένα βέλος τρύπησε τον αριστερό του πνεύμονα, ήταν τόσο προληπτικός ώστε αν έβλεπε μαύρη γάτα στον δρόμο έμενε ακίνητος ώσπου να διασταυρωθεί μαζί του κάποιο άλλο άτομο.

Ενώ οι οινοχόοι έκλειναν τα καφασωτά που έβλεπαν στον κήπο, έξω από την αίθουσα ακούστηκε ένας εκκωφαντικός θόρυβος. Ο Πτολεμαίος πήδηξε από το ανάκλιτρο κι έτρεξε με δρασκελίες. *Τι στον δαίμονα συμβαίνει τώρα;* αναρωτήθηκε ο Περδίκκας με έναν κόμπο στον λαιμό και σηκώθηκε για να ακολουθήσει τον Πτολεμαίο. Η καρδιά του χτυπούσε πιο γρήγορα κι από τον ρυθμό του χορού που εκτελούσαν δύο εταίρες από την Ιωνία. Ο Αλέξανδρος σήκωσε το χέρι και η μουσική έπαψε.

Οι υπασπιστές που φυλούσαν σκοπιά έτρεξαν στην πόρτα και παρατάχτηκαν γύρω από τον Πτολεμαίο. Ένας μάλιστα κόντεψε να παρασύρει τον Περδίκκα, που γύρισε έξαλλος προς το μέρος του. Για μια στιγμή τού φάνηκε ότι έβλεπε μπροστά του το φάντασμα του Ηφαιστίωνα· μα όχι, ήταν ένα σπανό παλικάρακι που του έμοιαζε πολύ.

«Ποιος στα κομμάτια είσαι εσύ;»

«Ονομάζομαι Λυσανίας, στρατηγέ».

«Ωραία, Λυσανία, κατέβασε το δόρυ. Δεν είμαι εγώ εκείνος από τον οποίο πρέπει να προφυλάξεις τον βασιλιά σου».

Ο ίδιος ο Πτολεμαίος άνοιξε τα φύλλα της πόρτας. Στην άλλη πλευρά φυλούσαν σκοπιά άλλοι είκοσι βασιλικοί υπασπιστές, παραταγμένοι σε δύο σειρές. Είχαν σηκώσει τα δόρατα και τα είχαν σταυρώσει, σαν να ήθελαν να εμποδίσουν κάποιον να περάσει· μα η πλάτη του Χάρητα, επικεφαλής πρωτοκόλλου του Αλεξάνδρου, τον εμπόδιζε να δει ποιος ήταν πιο πέρα.

«Τι συμβαίνει;» ρώτησε ο Πτολεμαίος.

Ο Χάρης γύρισε.

«Ένας άνθρωπος θέλει να δει τον βασιλιά. Λέει ότι είναι επείγον».

Ο Περδίκκας γύρισε σαν ένιωσε ένα χέρι στον ώμο. Ο Αλέξανδρος στηριζόταν με δύναμη πάνω του. Τι παράξενο, σκέφτηκε, ήταν ακόμα όρθιος ύστερα από τόσο κρασί που κατέβασε με τη μιά. Μα τα σκυλιά της Εκάτης, τότε θα άρχιζε να πιάνει η *βισαμούστι*;

Υπομονή, σκέφτηκε. Το θέμα ήταν να φανεί σαν ασθένεια, όχι σαν δηλητηρίαση.

«Τι μπορεί να είναι τόσο επείγον ώστε να με ενοχλούν ενώ είμαι με τους φίλους μου;»

«Αυτός ο άνθρωπος λέει ότι τον στέλνει ο Απόλλων», εξήγησε κομπιάζοντας ο Χάρης. «Όπως λέει, έρχεται κατευθείαν από το μαντείο των Δελφών με ένα μήνυμα για σένα».

«Σε αυτή την περίπτωση, θα λάβω αύριο το μήνυμα του θεϊκού αδελφού μου».

Ο Πευκέστας, που είχε τρέξει κι εκείνος στην πόρτα, γύρισε στον Αλέξανδρο σκανδαλισμένος. Αν και από όλους τους Εταίρους ήταν εκείνος που λάτρευε πιο πολύ τον βασιλιά, που θα ήταν ικανός να φιλήσει τα χνάρια του στη λάσπη, εκείνο το δείγμα ύβρης δεν μπορούσε να αφήσει αδιάφορο έναν άνθρωπο που ένιωθε τρόμο για τους θεούς και τους δαίμονες.

«Έχω ένα προαίσθημα ότι είναι σημαντικό, Αλέξανδρε», του είπε. «Όταν φύσηξε, σκέφτηκα ότι ήταν προμήνυμα. Όποιος κι αν είναι ο επισκέπτης, πιστεύω ότι τον στέλνουν οι θεοί».

Το πρόσωπο του Αλέξανδρου παραμορφώθηκε. Τις τελευταίες εβδομάδες οι οιωνοί ήταν κακοί. Οι Χαλδαίοι ιερείς τον είχαν προειδοποιήσει ότι ήταν καλύτερο να μην μπει στη Βαβυλώνα, κι όταν ο μάντης Πυθαγόρας θυσίασε ένα ζώο, όλοι είδαν ότι από το σκώπι έλειπε ένας λοβός. Μέρες αργότερα, ενώ ο Αλέξανδρος διέσχιζε με την τρίηρη του τα παραθαλάσσια έλη γύρω από την πόλη, ο άνεμος του άρπαξε το βασιλικό διάδημα. Ένας ναύτης βούτηξε για να το πιάσει, μα, καθώς δεν μπορούσε να κολυμπήσει χωρίς ελεύθερα χέρια, αναγκάστηκε να το βάλει στο κεφάλι πριν ανέβει στο πλοίο. Ο Αλέξανδρος τον αντάμειψε για την υπηρεσία του με ένα σακούλι χρυσούς δαρεικούς και τιμώρησε την αυθάδεια του σφετερισμού ενός βασιλικού συμβόλου με δεκαπέντε μασιγιές.

Το τελευταίο προμήνυμα ήταν και το πιο δυσόιωνο: Κάποιος εκμεταλλεύτηκε τη στιγμή που ο Αλέξανδρος έπαιζε μπάλα στην αυλή και κάθισε στον βασιλικό θρόνο που άλλοτε ανήκε στον Δαρείο. Ο ίδιος ο Περδίκκας ανέλαβε να βασανίσει τον άντρα για να διαπιστώσει αν υπάκουε σε κάποια συνωμοσία, μα έχασε τόσο γρήγορα τον έλεγχο ώστε ο φτωχοδιάβολος πέθανε πριν προλάβει να πει πολλά. Γιατί ο Περδίκκας υποπτευόταν ότι πίσω από την ανεξήγη-

τη εκείνη πράξη κρυβόταν η Ρωξάνη και δεν ήθελε να φτάσει στα αυτιά κανενός.

Τα σημάδια των θεών ήταν πάρα πολλά για να αγνοήσει κανείς αυτό. *Το μαντείο σου στέλνει αγγελιαφόρο για να σε προειδοποιήσει για τον ίδιο σου τον θάνατο, βασιλιά!* σκέφτηκε ο Περδίκκας.

«Αφήστε τον απεσταλμένο να περάσει», είπε τελικά ο Αλέξανδρος.

Ο Χάρης έκανε στην άκρη και οι υπασπιστές τράβηξαν τα δόρατα, ανοίγοντας έναν διάδρομο για τον άγνωστο. Ένας άντρας προχώρησε προς την πόρτα.

«Τον ψάξαμε, δεν οπλοφορεί, Αλέξανδρε», είπε ο Χάρης.

Ο άντρας μπήκε στην αίθουσα. Ήταν ψηλός· έριχνε στον Αλέξανδρο ένα κεφάλι και στον Περδίκκα τουλάχιστον πέντε έξι δάχτυλα. Φορούσε φθαρμένα ρούχα ταξιδιώτη και τα σανδάλια του άφηναν στο δάπεδο ίχνη από τη σκόνη του δρόμου. Ήταν λεπτός κι είχε αδύνατο πρόσωπο, κατάξανθα μαλλιά και κοντό μούσι. Εκείνο που τραβούσε πιο πολύ την προσοχή ήταν τα μάτια: Είχαν πολύ ανοιχτό γαλάζιο χρώμα, διάφανο σχεδόν, κι έναν τόνο που πολύ σπάνια απαντούσε κανείς ανάμεσα στους Έλληνες.

«Ποιος είσαι, ταξιδευτή;» ρώτησε ο Αλέξανδρος.

«Ονομάζομαι Νέστωρ, βασιλιά μου», απάντησε εκείνος χαιρώντας τον με ένα πολύ σύντομο σκύψιμο του κεφαλιού και χωρίς να πάψει να τον κοιτά στα μάτια.

«Νέστωρ; Ποιος είναι ο πατέρας σου; Ποια η πόλη σου;»

«Νέστωρ, βασιλιά μου. Δε θυμάμαι το όνομα του πατέρα μου, ούτε της μητέρας, ούτε της πόλης μου. Ξέρω μόνο ότι είμαι γιατρός και το μαντείο με έστειλε ως εδώ για να σε θεραπεύσω».

Ο άντρας μιλούσε την *κοινή*, την αθηναϊκή διάλεκτο που είχε γίνει *lingua franca* όλων των Ελλήνων, και μάλιστα με ευχέρεια, μα με προφορά ξένη, μη αναγνωρίσιμη. Τα μάτια του έπεσαν για ένα δευτερόλεπτο στον Περδίκκα κι εκείνος ρίγησε.

Ναι, πίσω από τις κόρες εκείνων των ματιών κρυβόταν ο ίδιος ο Απόλλων. Αυτός ο Νέστωρ δεν μπορούσε να φέρνει τίποτα καλό.

«Αφήσέ με να τον διώξω εγώ ο ίδιος, Αλέξανδρε», ψιθύρισε ο Περδίκκας.

«Περίμενε», απάντησε εκείνος και πρόσθεσε απευθυνόμενος στον ξένο: «Από τι να με θεραπεύσεις, γιατρέ; Είμαι μια χαρά».

«Μόλις σε δηλητηρίασαν».

«Αυτό είναι γελοίο. Εδώ δεν...»

Ο Αλέξανδρος έπαψε απότομα, άρπαξε τον ώμο του Περδίκκα με δύναμη, έσφιξε το στομάχι σαν να του είχαν καταφέρει μόλις μια μαχαιριά και διπλώθηκε στα δύο. Ο Νέστωρ πλησίασε απλώνοντας τα χέρια κι ο Περδίκκας τράβηξε από το θηκάρι το μαχαίρι που είχε κάτω από τον χιτώνα για να τον αποτρέψει. Μα ο Αλέξανδρος τον εμπόδισε με μια χειρονομία, ενώ προσπαθούσε μάταια να ισιώσει τη ράχη.

«Όχι! Άφησέ τον... Είναι σημάδι...»

Ο Περδίκκας πισωπάτησε ένα δυο βήματα. Ένωθε να έχει παλιάσει, μα κανείς δεν του έδινε σημασία. Ο Πευκέστας και ο Πτολεμαίος είχαν πάρει τον Αλέξανδρο για να τον ξαπλώσουν σε ένα ανάκλιντρο που είχαν πλησιάσει σέρνοντας ο Νέαρχος και ο Σέλευκος.

«Τι ήπие ο βασιλιάς;» ρώτησε ο Νέστωρ.

«Το τελευταίο ήταν η κούπα του Ηρακλή», είπε ο Πτολεμαίος.

Ο Λυσανίας προσπέρασε τους υπόλοιπους κι έτρεξε στο τραπέζι όπου είχε μείνει η κούπα. Όταν την παρέδωσε στον Νέστορα, εκείνος τη μύρισε χωρίς να πει λέξη· έπειτα έβαλε μέσα το δάχτυλο, το βούτηξε στο κρασί και στα κατακάθια και το έγλειψε. Με έναν μορφασμό δυσαρέσκειας, έφτυσε μέσα στην κούπα και την έδωσε πίσω στον υπασπιστή.

«Δηλητήριο;» ρώτησε ο Πτολεμαίος.

Ο Νέστωρ κούνησε το κεφάλι. Στον Περδίκκα φαινόταν όλο και πιο μισητός: Τους κοιτούσε όλους ίσια στα μάτια, χωρίς να τραβά το βλέμμα όταν ήταν πρόπον αλλά όταν φαινόταν βολικό στον ίδιο.

Ο γιατρός ζήτησε από τους υπασπιστές τον σάκο με τον οποίο είχε ταξιδέψει και που του είχαν κατάσχει. Του τον έφεραν, κι εκείνος τον άνοιξε πάνω στο ανάκλιντρο.

«Σας παρακαλώ, κύριοι!» φώναξε ανοίγοντας τα μπράτσα για να σχηματιστεί ένας κύκλος γύρω του.

Το παράσημα, η βαθιά φωνή και το βλέμμα σε εκείνα τα τόσο καθάρια μάτια τού προσέδιδαν τόσο κύρος ώστε οι μεγάλοι στρατηγοί της αυτοκρατορίας πισωπάτησαν μπροστά στον άντρα που φορούσε βρόμικο, ξεφτισμένο χιτώνα. Ο γιατρός ξετύλιξε ένα ύφασμα μέσα στο οποίο φυλούσε μια μαύρη σκόνη, ίσως κάρβουνο· με

ένα κουτάλι πήρε μια ποσότητα, την έριξε σε ένα φιαλίδιο που περιείχε ένα λευκό υγρό και κούνησε το μείγμα με δύναμη.

Τώρα όλοι, προσκεκλημένοι, υπασπιστές, ακόμα και οι εταίρες και οι αυλητρίδες, είχαν σχηματίσει έναν κύκλο τόσο σφιχτό ώστε ο Περδίκκας κόντευε να πέσει πάνω στον Αλέξανδρο. Ο βασιλιάς ήταν ακόμα διπλωμένος στα δύο, το πρόσωπό του ήταν κάθιδρο και τα χέρια του έτρεμαν, μα δάγκωνε τα χείλη για να μην ουρλιάξει. Ο Πτολεμαίος τον φίλησε στο μέτωπο και του έσυριξε το χέρι. Τα μάτια του ήταν γεμάτα δάκρυα. Και δεν ήταν ο μοναδικός, όπως διαπίστωσε ο Περδίκκας. *Πρέπει να κάνω κάτι για να δουν ότι δεν το έκανα εγώ*, σκέφτηκε.

«Βγείτε έξω, όλοι!» βρυχήθηκε ο Πευκέστας απευθυνόμενος στις γυναίκες.

«Όχι, ένα λεπτό», είπε ο Περδίκκας κι έκανε μεταβολή για να ριξει το βλέμμα στην αίθουσα. Με δυνατή φωνή, για να τον ακούσουν όλοι, ρώτησε: «Πού είναι η σκλάβα που έφερε την κούπα στον βασιλιά;»

Ο Βαβυλώνιος αρχιυπηρέτης, ένας άντρας με πεταχτά μάτια, που ως εκείνη τη στιγμή είχε μισολουφάξει πίσω από μια κολόνα, τον πλησίασε σέρνοντας τα πόδια και πλέκοντας τα χέρια.

«Δεν το ξέρω, άρχοντά μου. Έχω αρκετή ώρα να δω τη Νίνα...»

Ο Περδίκκας έψαξε τους υπασπιστές και διάλεξε τον Λυσανία.

«Η σκλάβα με τον ασημένιο χιτώνα. Δεν μπορεί να μην την πρόσεξες».

«Μάλιστα, κύριε», απάντησε ο υπασπιστής κοκκινίζοντας.

«Ίσως δεν πρόλαβε καν να αλλάξει. Βρείτε τη και φέрте την εδώ αμέσως. Σε καθιστώ υπεύθυνο».

«Στις διαταγές σου, άρχοντά μου!»

Ο Λυσανίας διάλεξε άλλους τέσσερις νέους. Τη στιγμή που έφευγε, ο Περδίκκας τον άρπαξε από τον αγκώνα.

«Να μην πειράζετε ούτε τρίχα από τα μαλλιά της, όσο γυνή κι αν τη δείτε. Κάποιος θέλησε να δηλητηριάσει τον βασιλιά κι αυτή η γυναίκα θα ομολογήσει. Όμως θα το ομολογήσει σε *εμένα*. Κατάλαβες, Λυσανία;»

«Μάλιστα, άρχοντά μου!»

Πίσω από την πλάτη του, ο Περδίκκας άκουσε μια δυνατή αναγούλα κι έπειτα τον εμετό να πιτσιλά τις πλάκες του πατώματος. Αν

έκρινε από τον σκανδαλώδη θόρυβο, ο Αλέξανδρος πρέπει να είχε βγάλει μονομιάς τις έξι κοτύλες της κούπας του Ηρακλή μαζί με καμιά άλλη ακόμα. Ο Περδίκκας προτίμησε να μη γυρίσει να κοιτάξει.

«Και τώρα κρατήστε τον και φέρτε κουβέρες», άκουσε να λέει ο γιατρός. «Θα έχει σπασμούς και θα πρέπει να...»

Οι υπόλοιπες λέξεις ακούστηκαν στ' αυτιά του σαν το βουητό μιας μύγας. Έπεσε σε ένα σκαμνί κι έπλεξε τα δάχτυλα για να πάψουν να τρέμουν. Το σχέδιό του, το σχέδιο της Ρωξάνης, είχε αποτύχει. *Μα αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να πεθάνεις*, σκέφτηκε. Όχι, αν ο Αλέξανδρος δεν είχε πεθάνει, δε θα πέθαινε ούτε ο ίδιος. Κάποιον θα έβρισκε να πληρώσει στη θέση του.

Αποσπάσματα από τις Βασιλικές Εφημερίδες, επίσημη εφημερίδα του Αλεξάνδρου υπό την ευθύνη του γραμματέα του, Ευμένη του Καρδιανού.

Λήμμα με ημερομηνία καταγραφής τη 18η Δαισίου του δέκατου τρίτου έτους της βασιλείας του Αλεξάνδρου:

«Τη νύχτα της 17ης προς 18η Δαισίου ο Αλέξανδρος νιώθει ξαφνική αδιαθεσία αφού πiei την κούπα του Ηρακλή σε ένα συμπόσιο με τους φίλους του. Την ίδια στιγμή εμφανίζεται ένας άντρας που λέει πως ονομάζεται Νέστωρ κι έρχεται απεσταλμένος του μαντείου των Δελφών για να σώσει τη ζωή του Αλεξάνδρου. Δίνει φάρμακα στον βασιλιά.

»Το πρωί της 18ης ο βασιλιάς υποφέρει από πυρετό και εμετούς. Νιώθει καλύτερα το σούρουπο και διαφεύγει τον κίνδυνο. Ο Περδίκκας, ο στρατηγός των Εταίρων, βασανίζει τη γυναίκα που έφερε στον βασιλιά την κούπα του Ηρακλή. Εκείνη ομολογεί ότι έριξε στο κρασί του βασιλιά ένα δηλητήριο που της παρέδωσε ο Κάσσανδρος. Λέει επίσης ότι στη συνωμοσία εμπλέκεται ο Αντίπατρος, πατέρας του Κασσάνδρου, κι ένας Έλληνας σοφός που ονομάζεται Λιστοτέλης. Επειδή είναι Βαβυλώνια και δε μιλά καλά ελληνικά, ο Περδίκκας υποπτεύεται ότι αναφέρεται στον Αριστοτέλη. Η γυναίκα πεθαίνει στη διάρκεια των βασανιστηρίων».

23 Λώου του ίδιου έτους:

«Το ξημέρωμα ο βασιλικός στόλος αναχωρεί από τη Βαβυλώνα με 350 πλοία, πολεμικά και μεταγωγικά. Σύμφωνα με τον ναύαρχο Νέαρχο, αφού κατέβει τον Ευφράτη για 3.000 στάδια, θα φτάσει στον Περσικό Κόλπο, που είναι σχεδόν τόσο μεγάλος όσο ο Εύξεινος Πόντος, και, 2.500 στάδια αργότερα, στην πόλη Γέρασα, στις ακτές της Αραβίας. Η επιθυμία του βασιλιά είναι να περιπλεύσει

τη χερσόνησο ώσπου να φτάσει στην Ερυθρά Θάλασσα. Δήλωσε ότι το σχέδιό του είναι να κατακτήσει τις χώρες της επονομαζόμενης Ευδαίμονος Αραβίας και να ιδρύσει πόλεις και φρούρια κατά μήκος όλης της ακτής. Μα ο ίδιος δε συνοδεύει τον στόλο, τον έχει εμπιστευτεί στον Νέαρχο και στον Περδίκκα».

24 Λώου:

«Σήμερα ο βασιλιάς αναχώρησε από τη Βαβυλώνα προς τον Βορρά. Πήρε μαζί του δώδεκα χιλιάδες εκλεκτούς πολεμιστές και τους Εταίρους Κρατερό, Πευκέστα και Ευμένη».

13 Υπερβερεταίου:

«Σήμερα ο βασιλιάς έφτασε στις Σάρδεις. Διήνυσε πάνω από δέκα χιλιάδες στάδια σε πενήντα μέρες. Το βράδυ δειπνεί με τους Εταίρους και τους ανακοινώνει ότι θα διασχίσουν τον Ελλήσποντο».

12 Δίου:

«Πάνω από έντεκα χρόνια αργότερα, ο βασιλιάς επιστρέφει στη Μακεδονία. Τα νέα για τις υποψίες του Αλεξάνδρου έφτασαν στον Αντίπατρο. Μαζί με τον Κάσσανδρο, έχει καταφύγει στη Θεσσαλία με στρατό».

24 Δίου:

«Μάχη στη Λάρισα. Η αριστερή πτέρυγα του Αντιπάτρου περνά στο πλευρό του Αλεξάνδρου κατά τη μάχη. Ο Αντίπατρος πέφτει στο σπαθί του πριν αιχμαλωτιστεί. Ο Κάσσανδρος συλλαμβάνεται».

25 Δίου:

«Ο Κάσσανδρος ανακρίνεται. Δηλώνει αθώος. Πεθαίνει στην ανάκριση».

Απόσπασμα από τα Προσθέματα του Περί Ουρανού βιβλίου, πραγματεία που συνέταξε ο Αριστοτέλης στην εξορία:

«Οφείλουμε να υπαναχωρήσουμε από ορισμένους προηγούμενους ισχυρισμούς μας. Στο έργο *Περί Ουρανού* διαβεβαιώναμε ότι

ποτέ στο παρελθόν, τουλάχιστον ως εκεί που φτάνουν τα αρχεία, δεν παρατηρήθηκε οποιαδήποτε αλλαγή στον εξωτερικό ουρανό, ούτε σε κάποιο από τα τμήματά του. Δεν κάναμε αναφορά στους κομήτες ούτε στους διάπτοντες αστέρες, τα οποία μελετούσαμε στα *Μετεωρολογικά*, γιατί θεωρούσαμε ότι τόσο οι μεν όσο και οι δε αποτελούσαν φαινόμενα του ανώτερου στρώματος του γήινου κόσμου και ότι δεν ανήκαν στον ουράνιο.

»Η θεωρία μας ήταν η εξής: Στο εν λόγω ανώτερο στρώμα, αν και κυριαρχούν ακόμα δύο φθαρτά στοιχεία, όπως ο αέρας και η φωτιά, η ατμόσφαιρα συμμερίζεται λόγω μετάδοσης την κίνηση των ουράνιων σφαιρών στις οποίες βασιλεύει το πέμπτο στοιχείο, ο αμετάβλητος και άφθαρτος αιθέρας. Η εν λόγω κίνηση, μια αιώνια περιστροφή που έχει ως κέντρο της τη Γη, κάνει το ανώτερο στρώμα του αέρα να αναφλέγεται ορισμένες φορές. Αν η φλόγα αυτής της ανάφλεξης είναι αδύναμη και διαρκεί λίγο, προκύπτει ένας διάπτων αστέρας. Αν είναι πιο έντονη, αλλά όχι τόσο όσο χρειάζεται για να αναλωθεί αμέσως, εκείνο που εμφανίζεται είναι ένας κομήτης. Όσο για την κόμη του, πρόκειται για ένα ατμοσφαιρικό φαινόμενο παρόμοιο με την άλω που περιβάλλει κατά περιστάσεις τον Ήλιο και τη Σελήνη, και στην πραγματικότητα βρίσκεται πολύ πιο κοντά στη Γη απ' ό,τι πιστεύει ο πολύς κόσμος.

»Όπως προαναφέραμε, αυτή ήταν η θεωρία μας. Ωστόσο οι ίδιες οι παρατηρήσεις μας μας έπεισαν ότι δεν είναι σωστή και τώρα θα εξηγήσουμε το γιατί.

»Τη χρονιά που ήταν άρχων ο Κηφισόδωρος αναγκαστήκαμε να εγκαταλείψουμε την Αθήνα εξαιτίας ψευδών κατηγοριών εναντίον μας σε σχέση με τη δηλητηρίαση του Αλεξάνδρου. Τις ίδιες εκείνες ημέρες εμφανίστηκε στον ουρανό ένας νέος κομήτης με μοναδική πορεία. Οι κομήτες δεν ακολουθούν τις ίδιες τροχιές με τους πλανήτες, γιατί, ενώ αυτοί βλέπουν τις περιστροφές τους να περιορίζονται στην ουράνια ζώνη που είναι γνωστή ως Ζωδιακός Κύκλος, οι κομήτες μπορούν να εμφανιστούν σε διαφορετικές περιοχές του στερεώματος.

»Το νέο εκείνο σώμα περιστρεφόταν σε τροχιά κατακόρυφη προς τον ουράνιο ισημερινό. Ακολουθώντας αυτή την τροχιά, ανέβαινε κάθε νύχτα στο στερέωμα ώπου έφτασε στον βόρειο ουράνιο πόλο, και από εκείνη τη στιγμή άρχισε να κατεβαίνει προς τον οριζό-

ντα. Όταν πιστεύαμε ότι δε θα επέστρεφε, ο κομήτης εμφανίστηκε εκ νέου με το πέρας τριάντα ημερών, όσες ακριβώς είχε παραμείνει νωρίτερα στον ουρανό, και τώρα είναι έτοιμος να εξαφανιστεί ξανά κάτω από τον ορίζοντα. Αυτό μας κάνει να συμπεραίνουμε ότι επαναλαμβάνει την ίδια πορεία κάτω από το γήινο ημισφαίριο, πέ- ρα από εκεί που βλέπουν τα μάτια μας, ώσπου φτάνει στον νότιο ουράνιο πόλο κι αρχίζει ξανά τον κύκλο του. Κατά συνέπεια, θα λέ- με στο εξής ότι αυτός ο κομήτης ακολουθεί πολική τροχιά.

»Λόγω του ότι ο κομήτης ανεβαίνει ως τον βόρειο πόλο κι έπει- τα κατεβαίνει σαν να επρόκειτο να συντριβεί πάνω στη γη, άρχισαν να τον αποκαλούν με το όνομα Ίκαρος. Όσοι ερμηνεύουν τις κινή- σεις των κομητών και τις πτώσεις των διαπτόντων αστέρων ως οιω- νούς του μέλλοντος διαβεβαιώνουν ότι ο Ίκαρος αντιπροσωπεύει την αναγέννηση στη Βαβυλώνα του βασιλιά Αλεξάνδρου, μα και ότι προφητεύει τη σύντομη πτώση του. Ας αφήσουμε αυτά τα ζητήματα στα χέρια εκείνων που πιστεύουν σε αυτά.

»Εκείνο που μας έκανε να σκεφτούμε ότι αυτός ο κομήτης δεν είναι ένα φαινόμενο που προκαλείται στο κατώτερο γήινο στρώμα αλλά στον ουρανό είναι το εξής γεγονός: Όταν ο Ίκαρος κατέβαι- νε από τον βόρειο ουράνιο πόλο κατά την πρώτη τροχιά του, η κό- μη του, που είναι η πιο μακριά μεταξύ όλων των γνωστών κομητών από τότε που τηρούνται γραπτά αρχεία, σκοτείνιασε όταν πέρασε κοντά στη Σελήνη, η οποία ήταν στο πρώτο τέταρτο. Αυτό σημαί- νει ότι πέρασε πίσω από το τμήμα της Σελήνης που μένει στη σκιά, και όχι μπροστά της, και ότι, κατά συνέπεια, ο κομήτης Ίκαρος βρί- σκεται πέρα από τη σφαίρα της Σελήνης.

»Ωστόσο πρέπει να καθησυχάσουμε όσους τρέμουν τον κίνδυνο των ουράνιων πραγμάτων. Όλα όσα κινούνται στις αθάνατες σφαί- ρες του αιθέρα δεν μπορούν εκ φύσεως να έρθουν σε επαφή με τη Γη. Αυτή προστατεύεται από ένα αδιαπέραστο φράγμα, που σχη- ματίζεται από την κρυστάλλινη και άφθαρτη σφαίρα στην οποία πε- ριστρέφεται η ίδια η Σελήνη».

ΑΝΕΜΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΙΒΥΗ

6 Γορπιαίου,
3ο έτος της 115ης Ολυμπιάδας.
437 ab urbe condita*.

Η Κλεία έφερε τη γραφίδα στα χείλη και μάσησε τη φιλντισένια άκρη ενώ με τα δάχτυλα του αριστερού χεριού ανακάτευε τους κόκκινους βοστρύχους των μαλλιών της. Πάνω στο τραπέζι είχε ξεδιπλώσει το πολύπτυχο με τις κερωμένες πλάκες όπου είχε συνθέσει το ποίημά της. Τώρα που το είχε τελειώσει, είχε έρθει η ώρα να το καθαρογράψει. Ξετύλιξε λίγο τον πάπυρο που επρόκειτο να χρησιμοποιήσει, στερέωσε τις γωνίες με κομμάτια από μολύβι, βούτηξε το φτερό της χήνας στο μελανοδοχείο κι άρχισε να αντιγράφει τα δακτυλικά εξάμετρα. Ήξερε ότι θα την κατέκριναν γιατί χρησιμοποιούσε το μέτρο της επικής ποίησης για να διηγηθεί μια ερωτική ιστορία, μα την εποχή του Αλεξάνδρου οι παραδοσιακές χρήσεις έπρεπε να αλλάξουν.

*Ήταν Εσθίος κι η κόπωσή μου δυνάμωνε το θέρος.
Βρήκα γαλήνια νερά, αθόρυβα, δίχως στροβίλους,
τόσο κρυστάλλινα που θαρρείς μετρούσα στον βυθό
τα βότσαλα, κι έδειχνε το νερό να μη σαλεύει.
Ασημένιες ιτιές κι ένα πλατάνι θρεμμένο στα κύματα
έριχναν γλυκιά σκιά πάνω στις όχθες.
Σίμωσα τα πόδια, μπήκα ως τον αστράγαλο
κι έπειτα ως τα γόνατα. Αχόρταγη, του απαλού χιτώνα μου
τη ζώνη έλυσα, την κρέμασα σε μια γερτή ιτιά
κι ολόγυμνη χώθηκα μέσα στο νερό.*

* 10 Αυγούστου του 317 π.Χ.

«Ολόγυμνη», επανέλαβε δυνατά κι άφησε μια στιγμή το φτερό. Εκείνη η λέξη άφηνε στα χείλη της μια αίσθηση χλιαρή και υγρή, που κατέβαινε ως την κοιλιά. Το ποίημα μιλούσε για την Αρέθουσα, τη Νύμφη της πηγής όπου έπαιζε μικρή με τις φίλες της, όταν ο πατέρας της δεν είχε γίνει ακόμα τύραννος των Συρακουσών –λάθος! βασιλιάς των Συρακουσών– κι εκείνη μπορούσε να πηγαίνει όπου της έκανε κέφι. Τώρα χαμογέλασε σκανταλιάρικα σαν φαντάστηκε τι θα σκεφτόταν ο μεγάλος Αγαθοκλής για το γεγονός ότι η κόρη του, μια κοπελίτσα, έγραφε για Νύμφες που λούζονταν γυμνές σε κρυστάλλινα νερά και τις καταδίωκαν φιλήδονοι κυνηγοί.

Όχι, θυμήθηκε, δεν ήταν πια κοπελίτσα, ήταν παντρεμένη γυναίκα στα δεκαεπτά της. Στις 22 Αρταμιτίου, πριν από τρεισήμισι μήνες, είχε χαρεί την πρώτη νύχτα του γάμου της, την πρώτη και τελευταία νύχτα έρωτα μέχρι στιγμής. Πόσες αμέτρητες απολαύσεις υποσχονταν τα γλυκά επιθαλάμια της Σαφούς, που τόσο θαύμαζε! Όταν επιτέλους είχε γνωρίσει τον αρραβωνιαστικό της από κοντά, της φάνηκε πολύ όμορφος άντρας και όχι τόσο κοντός όσο της είχαν δώσει να καταλάβει. Το κυριότερο, μύριζε ωραία. Πριν από τον γάμο τη βασάνιζε η ιδέα ότι θα πλάγιαζε με κάποιον που θα έξεχνε ξιτισμένο ιδρώτα ή θα είχε τερηδόνα, όπως τόσο πολλοί από τους τύπους που περιστοιχίζαν τον πατέρα της κι είχαν περίπου την ηλικία του. Μα ο σύζυγός της ανέδιδε μια μυρωδιά ζεστή και μαζί δροσερή, και στα σαράντα του είχε τέλεια δόντια χωρίς να λείπει κανένα, παρά τις μάχες που έδινε από παιδί σχεδόν. Εκείνα τα δόντια, εκείνα τα σαρκώδη χείλη υποσχονταν μια νύχτα ατέλειωτων φιλιών...

...στάθηκε τρυφερός, ευγενικός και υπομονετικός, μα στην Κλεία φάνηκε ότι δρούσε με την ψυχρή συγκέντρωση εκείνου που τελεί μια ιεροτελεστία, όπως το πρωί, όταν είχαν κάνει μαζί τις θυσίες προς τιμήν της Ήρας και της Ειλείθυιας. Ένωσε κι ευχάριστες αισθήσεις: τα χέρια και τα χείλη του συζύγου της που έτρεχαν στο δέρμα της, το βάρος της στενής λεκάνης πάνω στη λεκάνη της ενώ μπλέκονταν τα πόδια τους. Μα στο τέλος, όταν εκείνος τραβήχτηκε, το κορμί της κοπέλας έμοιαζε με χορδή τόξου που δεν πρόλαβε να εκτοξεύσει το βέλος κι απέμεινε τεντωμένη. Εκείνος δεν άργησε να κοιμηθεί και η Κλεία έμεινε να κοιτά το ταβάνι και να σκέφτεται πως έλειπε κάτι, πως είχε δραπετεύσει μέσα από τα δάχτυ-

λά της κάτι άυλο και λεπτό σαν τους κόκκους της σκόνης πάνω σε μια ηλιαχτίδα.

Ο ύπνος έφτασε τελικά, μα ήταν ανήσυχος και φορτωμένος παρ'όξυνα οράματα. Ξύπνησε μέσα στη νύχτα, κι όταν γύρισε αναζητώντας μια πιο δροσερή μαξιλάρα, βρήκε το κρεβάτι άδειο.

Εκείνος ήταν όρθιος· είχε ανοίξει το παράθυρο που έβλεπε ανατολικά, προς τη θάλασσα. Μάλλον είχε βγει το φεγγάρι, γιατί έμπαινε ένα φως που έλουζε με ψυχρό ασήμι τη σιλουέτα του. Ήταν ακόμα γυμνός, μα η γύμνια του είχε τέτοια φυσικότητα και μαζί τόση κομψότητα όση ο πορφυρός μανδύας που είχε φορέσει μέσα στη μέρα.

Η Κλεία σηκώθηκε. Σκέφτηκε να φορέσει τον χιτώνα ή τουλάχιστον να ρίξει πάνω της το σκέπασμα του κρεβατιού, μα θυμήθηκε ότι ήταν μια παντρεμένη γυναίκα πλάι στον σύζυγό της κι εξάλλου το δροσερό αεράκι που έμπαινε από το παράθυρο ήταν ευχάριστο. Πλησίασε αργά, στάθηκε πλάι του και κοίταξε από το παράθυρο. Το φεγγάρι είχε αρχίσει να σκαρφαλώνει στον ουρανό και η λειψή μορφή του καθρεφτιζόταν στη θάλασσα.

«Πέσε ξανά στο κρεβάτι. Είναι νύχτα ακόμα», της είπε εκείνος.

Η Κλεία τον χάιδεψε στο στέρνο. Τα δάχτυλά της διέτρεξαν τον ώμο του και στάθηκαν στη σταυρωτή σύμφυση κάτω από την κλείδα. Όταν πλάγιασαν στο φως των κεριών, είχε δει ότι το κορίτσι ήταν γεμάτο ουλές, μα αυτή ήταν η χειρότερη. Έλεγαν ότι το βέλος που τρύπησε τον πνεύμονά του τον είχε κρατήσει αρκετές μέρες με το ένα πόδι στο βασίλειο του Άδη.

«Σε πονάει;»

«Όταν αλλάζει ο καιρός». Χαμογέλασε λοξά μα δεν την κοίταξε. Η ματιά του ήταν ακόμα χαμένη στην Ανατολή. «Όπως τώρα. Μα την άνοιξη είναι φυσιολογικό».

Η Κλεία κόλλησε στο κορίτσι του και τον αγκάλιασε από τη μέση, μα εκείνος δεν αντέδρασε. Μάλλον δεν έκανε την καρδιά του να σκιρτά, δεν έκανε φωτιά να τρέχει στο δέρμα του, δεν τον έκανε να ριγιά, να ιδρώνει. *Σαπφώ, Σαπφώ, με γέλασες. Μα δεν έφταιγε η ποιήτρια, ούτε τα επιθαλάμια τραγούδια της, αλλά εκείνη που είχε κάνει όνειρα.*

Είχε ακούσει να μιλούν για τον Αλέξανδρο από πολύ μικρή, όταν έφτασε η είδηση ότι ο βασιλιάς της Μακεδονίας είχε περάσει στην Ασία χωρίς να παντρευτεί και χωρίς να αφήσει διάδοχο στον θρό-

νο. Χρόνια αργότερα, όταν ζούσε εξόριστη με τον πατέρα της στους πρόποδες της Αίτνας, έφτασαν ιστορίες που εξηγούσαν γιατί ο Αλέξανδρος δε βιαζόταν να παντρευτεί· φήμες που μιλούσαν για έναν αχώριστο φίλο, τον Ηφαιστίωνα, αλλά και για έναν νεαρό Πέρση που είχε υπηρετήσει αυτοκράτορες, χόρευε όπως η ίδια η Τερψιχόρη και ξεπερνούσε σε ομορφιά και γοητεία οποιαδήποτε κοπέλα, σε σημείο που ο Αλέξανδρος να τον έχει φιλήσει μπροστά σε όλο τον στρατό.

Γι' αυτό η Κλεία κατάλαβε με πικρία τι μπορούσε να περιμένει από τον νέο της σύζυγο και τι όχι. Ο Αλέξανδρος ήταν ευγενής και θα της φερόταν πάντα καλά. Ωστόσο, εκτός από τη χλιαρότητά του απέναντι στις γυναίκες, ήταν ένας βασιλιάς που για το κοινό συμφέρον είχε ήδη παντρευτεί τέσσερις φορές· εκείνη ήταν απλώς η πέμπτη σύζυγος. Ή, μάλλον, περισσότερο από βασιλιάς, ήταν θεός, ένας γιος του Άμμωνα Δία, μια θεότητα στον βωμό της οποίας η Κλεία είχε θυσιάσει σαν νέα Ιφιγένεια.

Αυτή η σύγκριση της άρεσε, γιατί την έκανε να ξεχειλίζει από μια γλυκιά πικρία. Όπως ακριβώς ο Αχαιός ηγέτης Αγαμέμνων είχε θυσιάσει την κόρη του, Ιφιγένεια, για να καταφέρει ούριο άνεμο για την Τροία, έτσι κι ο πατέρας της, Αγαθοκλής, είχε παραδώσει εκείνη για να εδραιώσει τη συμμαχία του με τον Αλέξανδρο, τον άντρα που τον είχε βοηθήσει πρώτα να γίνει τύραννος των Συρακουσών κι έπειτα να στεφθεί βασιλιάς.

Μην είσαι μελοδραματική, σκέφτηκε. Εκείνη τουλάχιστον ήταν ακόμα ζωντανή. Και μια νύχτα στο πλευρό του Αλεξάνδρου δεν ήταν τόσο φρικτή όσο η αίσθηση της κόψης του πέλεκυ στον λαιμό.

Αγνοώντας τους ρεμβασμούς και τις σκέψεις της νεαρής συζύγου του, ο βασιλιάς του μισού κόσμου εξακολουθούσε να κοιτά τη θάλασσα.

«Τι υπάρχει στην Ανατολή;» τον ρώτησε η Κλεία. *Κάποιος που έχασες; σκέφτηκε. Ο Ηφαιστίων;*

«Τίποτα. Το παρελθόν», απάντησε εκείνος.

Η Κλεία δεν ήξερε πώς να τον κάνει να την κοιτάξει. Πάνω σε ένα τραπεζάκι ήταν ένα κανάτι με κρασί. Έβαλε λίγο σε ένα γυάλινο ποτήρι και του το πρόσφερε. Ο Αλέξανδρος επιτέλους έστρεψε το βλέμμα πάνω της, μα κούνησε το κεφάλι.

«Όχι, ευχαριστώ, Αγαθόκλεια. Το κρασί θολώνει τις σκέψεις».

Την άρπαξε για μια στιγμή από τους ώμους και τη φίλησε στο μέτωπο. «Πρέπει να φύγω».

«Αργεί πολύ ακόμη να ξημερώσει. Δε θα κοιμηθείς άλλος;»

Ο Αλέξανδρος φορούσε ήδη τον χιτώνα. Είχε ντυθεί μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, με την ταχύτητα και την οικονομία κινήσεων ενός στρατιώτη συνηθισμένου να βγαίνει από τη σκηνή μέσα στη νύχτα.

«Οι εχθροί μου δεν κοιμούνται ποτέ», είπε ενώ έδενε τα σανδάλια. «Όταν κλείνω τα μάτια, κάποιος σε κάποια γωνιά της αυτοκρατορίας σχεδιάζει εξέγερση εναντίον μου. Όλοι πρέπει να νιώθουν το βλέμμα του Αλεξάνδρου».

Εκτός από τη σύζυγό σου, σκέφτηκε η Κλεία, ενώ εκείνος έβγαλνε από την πόρτα και την έκλεινε πίσω του. Από τότε δεν τον είχε ξαναδεί.

Η Κλεία αναστέναξε. Ένωθε ακόμα την ταραχή του τόξου που δεν έχει εκτοξεύσει το βέλος. Κατέβασε τα μάτια στον πάπυρο. «*Πού τρέχεις, Αρέθουσα;...*» Είχε συνεχίσει την αντιγραφή χωρίς να σκέφτεται σχεδόν, κι από το λίκνισμα του πλοίου είχε κάνει μια μικρή μουντζούρα σε ένα άλφα. Αποφάσισε να θεωρήσει ότι η ώρα της γραφής είχε λήξει· χρησιμοποιούσε πάπυρο από τη Σάιδα αλειμμένο από την ανάστροφη με λάδι κέδρου και δεν έπρεπε να σπαταλά ένα τόσο ακριβό υλικό.

Ζεσταινόταν, ίσως από τις εικόνες που χόρευαν στο μυαλό της. Στην καμπίνα ο αέρας ήταν αποπνικτικός, παρόλο που το παραθυράκι ήταν ανοιχτό. Έκλεισε πρώτα το πολύπτυχο κι έπειτα τύλιξε τον πάπυρο για να τα φυλάξει και τα δύο στο σεντούκι όπου είχε τα αναγνώσματά της για την Ποσειδωνία. Εξαιτίας της επιμονής του πατέρα της, είχε πάρει μαζί τους πιο ξακουστούς Σικελούς συγγραφείς: τον Φίλιππο, τον Κόρακα και τον τόσο βαρετό Γοργία, τον σοφιστή που είχε ζήσει πάνω από εκατό χρόνια και τους λόγους του οποίου είχε αναγκαστεί να μελετήσει χιλιάδες φορές. Στην Κλεία άρεσε μόνο το *Ελένης Εγκώμιον*, κυρίως όταν ο Γοργίας δικαιολογεί την ηρωίδα γιατί αφέθηκε να την πάρουν στην Τροία: Αν ο Έρωτας είναι θεός κι έχει θεία δύναμη, πώς μπορεί να του αντισταθεί ένα κατώτερο ον; Μα, αν είναι ανθρώπινη ασθένεια και αδυναμία του νου, δεν πρέπει να λογοκρίνεται ως αμάρτημα αλλά να συγχωρείται ως κακοτυχία. Δίχως να το ξέρει, η Κλεία είχε πέσει θύμα

της ασθένειας του Έρωτα. Μα δεν ήταν ερωτευμένη με κάποιο συγκεκριμένο άτομο, ούτε καν με τον σύζυγο που επρόκειτο να ξαναδεί σύντομα. Όχι, ήταν ερωτευμένη με τον έρωτα.

Έκλεισε απότομα το σεντούκι και σηκώθηκε να κάνει μια βόλτα. Φυσικά, ήταν αδιανόητο να βγει μόνη από την καμπίνα. Σαν την είδε να ανοίγει την πόρτα, η Άδα, η καινούργια Μακεδόνισσα θεοραταινίδα, όρμησε ξοπίσω της. Και πίσω από την Άδα έσπευσαν να προστρέξουν άλλες δυο σκλάβες κι έξι άντρες της φρουράς του πατέρα της, Σικελοί και Δωριείς μεγάλοι σαν μπαούλα, που περπατούσαν με πιγούνι προτεταμένο και αψηφιστο βλέμμα όποτε διασταυρώνονταν με κάποιο Μακεδόνα στρατιώτη.

Η Κλεία βγήκε στο κατάστρωμα και σήκωσε τα μάτια. Κόντεψε να ζαλιστεί σαν είδε το ύψος της μαϊστρας: πάνω από εκατό πήχεις ως την άκρη, εκεί όπου κυμάτιζε η φιλάνδρα με το αστέρι των Αργεαδών, της μακεδονικής δυναστείας. Ενστικτωδώς άπλωσε το χέρι για να στηριχτεί στην Άδα και το βλέμμα της τράβηξε εμπρός για να βρει τη δεξιά πλευρά της πλώρης. Δεν είχε ζαλιστεί ακόμα, μα δεν ένοιωθε να πατά καλά.

Στην Αμφιτρίτη ταξίδευαν σχεδόν δύο χιλιάδες άτομα: κωπηλάτες, στρατιώτες, πλήρωμα και επιβάτες. Δεν ήταν παράξενο που το κατάστρωμα ήταν ασφυκτικά γεμάτο κι αναγκάζονταν να προχωρούν αργά, παρακάμπτοντας τον κόσμο, για να φτάσουν ως την πλώρη. Οι στρατιώτες προσπαθούσαν να συνωστίζονται κοντά στις κουπαστές για να μην πέφτουν πάνω στους ναύτες που έτρεχαν να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους. Στο πλοίο ταξίδευαν περισσότεροι από πεντακόσιοι οπλίτες, μοιρασμένοι σε δύο λόχους πεζικού με σάρισες: κάπι που, μαζί με τους τοξοβόλους και τους υπεύθυνους των δέκα καταπελτών, άθροιζε πάνω από εξακόσιους στρατιώτες. Τώρα που η κατάσταση στις Συρακούσες έδειχνε να έχει σταθεροποιηθεί, τα στρατεύματα εκείνα επέστρεφαν στην Ποσειδωνία, τη νέα βάση επιχειρήσεων του Αλεξάνδρου, για την επίθεση στην Καμπανία: την πιο εύφορη περιοχή της Ιταλίας, αυτή την οποία οι Ρωμαίοι τού είχαν απαγορεύσει να πατήσει απειλώντας να στείλουν τις λεγεώνες τους εναντίον του.

Η Αμφιτρίτη ήταν το πρώτο πολεμικό πλοίο που είχε ναυπηγηθεί ως πλωτήρας: Είχε δύο παράλληλες καρίνες, τις οποίες ένωνε μια πελώρια πλατφόρμα που λειτουργούσε σαν κατάστρωμα και την

ωθούσαν τρία πανιά και οκτακόσιοι κωπηλάτες. Σύντομα θα υπήρχαν κι άλλα τέτοια πλοία. Στις προβλήτες του μεγάλου λιμανιού στις Συρακούσες, οι μηχανικοί του Αλέξανδρου και του Αγαθοκλή κατασκεύαζαν ήδη άλλους δύο τιτάνες των θαλασσών. Ακολουθώντας το παράδειγμα των ναυπηγών της Ρόδου, που δεν άφηναν κανέναν να πλησιάζει τους ταρσανάδες τους, δούλευαν πίσω από τεράστιους φράχτες που προστάτευαν από περιέργα βλέμματα· μέχρι στιγμής είχαν εκτελέσει κάμποσους κατασκόπους μα και τους Φοίνικες ξυλουργούς, γιατί είχαν αποδείξει ότι δεν κρατούσαν τη γλώσσα τους και ήταν πιο πιστοί στους συγγενείς τους τους Καρχηδόνιους παρά στον κύριό τους τον Αλέξανδρο.

Η Αμφιτρίτη και οι υπό κατασκευή αδελφές της ήταν προσωπικό σχέδιο του Μακεδόνα βασιλιά, που το είχε χρηματοδοτήσει από την τσέπη του και είχε αναθέσει το εγχείρημα στον Αριστόβουλο, τον αρχιμηχανικό του. Αρχικά όλοι είχαν προβάλει χίλιες ενστάσεις, μα τελικά ο Αλέξανδρος τους μετέδωσε τον ενθουσιασμό του κι όταν σάλπαρε για την Ιταλία συνέχισαν να εργάζονται σαν να επέβλεπε τα έργα ο ίδιος ο βασιλιάς.

«Δε θα είναι καθόλου εύκολη στους ελιγμούς», είχε αντιτείνει ο Αγαθοκλής όταν ήταν έτοιμοι να καθελκύσουν την Αμφιτρίτη.

«Πράγματι», του αποκρίθηκε ο Αριστόβουλος. «Μα δεν πρόκειται για τριήρη σχεδιασμένη να εφορμά με το έμβολο. Είναι ένα πλωτό φρούριο εξοπλισμένο με πολιορκητικές μηχανές και ταυτόχρονα μεταγωγικό σκάφος».

«Με τέτοιο μέγεθος, θα είναι ευάλωτη στις επιθέσεις άλλων, μικρότερων πλοίων».

«Γι' αυτό έχει τους κατεπέλτες και τον στόλο που τη συνοδεύει. Σε διαβεβαιώ ότι κανένα εχθρικό πλοίο δε θα πλησιάσει την Αμφιτρίτη», επέμεινε ο μηχανικός.

Τώρα η Αμφιτρίτη έπλεε προς τα βορειοανατολικά σαν πελώριο θαλάσσιο κήτος, σαν γιγάντια φάλανα περιτριγυρισμένη από τα μικρά της. Η Κλεία κοίταξε στα δεξιά της πλώρης. Πάνω από τριακόσιους πήχεις μακριά, διατηρώντας μια σεβαστή απόσταση, προχωρούσαν τα στρογγυλεμένα μεταγωγικά που κουβαλούσαν άλογα, προμήθειες και περισσότερους στρατιώτες για τον Αλέξανδρο. Ακόμα πιο πέρα, στο εξωτερικό του κύκλου, έπλεαν τα πολεμικά πλοία, πέντε πεντήρεις και δέκα τριήρεις σε κάθε πλευρά, σκάφη που δεν

έφταναν ούτε το ένα τρίτο του μήκους της Αμφιτρίτης. Όταν η θάλασσα ήταν ακύμαντη, χρησιμοποιούσαν τα κουπιά κι έμοιαζαν με μεγάλες θαλάσσιες σαρανταποδαρούσες, μα, από τη στιγμή που σάλπαραν από τις Συρακούσες, δύο μέρες νωρίτερα, ο άνεμος ήταν ούριος και δεν είχε χρειαστεί να καταφύγουν σε αυτά σχεδόν καθόλου. Σήμερα η θάλασσα ήταν ταραγμένη, με μακριά κύματα που κατσάρωναν σε λευκά προβατάκια, μα η Κλεία δεν είχε ζαλιστεί ακόμα και ήθελε να πιστεύει ότι δε θα το πάθαινε. Τα νερά φαίνονταν περισσότερο γκριζα παρά γαλανά, γιατί ο ουρανός δεν ήταν καθαρός και τα παράλια της Λευκανίας, της περιοχής στα νότια της Ιταλίας, την οποία παρέπλεαν, διακρίνονταν ελάχιστα, σαν μακρόστενη μουντζούρα.

Ακολουθούμενη από τη μικρή της συνοδεία, η Κλεία συνέχισε τη βόλτα προς την πλήρη παρακάμπτοντας παρεούλες στρατιωτών που έπαιζαν πεντόβολα, πεσσούς, βόλους και κυρίως κύβους, φωνάζοντας, χαχανίζοντας και χτυπώντας δυνατά τα κηθία στο κατάστρωμα. Μάλιστα κάποιοι ασκούσαν στην πάλη, αν και ήταν μάλλον παντομίμα εξαιτίας της έλλειψης χώρου. Αναγκάστηκαν να παρακάμψουν και τους καταπέλτες, που ήταν πέντε στην αριστερή, πέντε στη δεξιά πλευρά του πλοίου κι ένας σε κάθε πλώρη. Κάποιοι εκσφενδόνιζαν βέλη με μήκος πέντε πήχεις και άλλοι πετούσαν πέτρες με βάρος ως δύο τάλαντα. Οι υπεύθυνοι για τη λειτουργία τους, πέντε άντρες ανά μηχανή, είχαν βαλθεί να γυαλίζουν τα μεταλλικά κομμάτια και να λιπαίνουν τα χοντρά σκοινιά των μηχανισμών συστροφής, πλεγμένα από ανθρώπινα μαλλιά: ο Αλέξανδρος έπρεπε να δει τους καταπέλτες καινούργιους, σαν να είχαν βγει μόλις από το οπλοστάσιο. Η Κλεία δεν αγαπούσε ιδιαίτερα τα όπλα, μα από μικρή άκουγε τον πατέρα της να μιλά για τακτικές, στρατηγικές και πολεμικές μηχανές και στο τέλος είχε αναπτύξει κάποια περιέργεια για τα παιχνίδια των αντρών.

Όταν πέρασαν κάτω από το ακάτιο, η Κλεία δεν αντιστάθηκε στον πειρασμό και σήκωσε το βλέμμα ξανά, παρά τον ίλιγγο. Εκεί πάνω, στο διάζυγο του επιστυλίου, ένας ναυτικός απένιζε τον ορίζοντα, σε τέτοιο ύψος σαν να ήταν στον αμυντικό πύργο της Ορτυγίας, που υψωνόταν στο παλιό λιμάνι των Συρακουσών.

«Σε πιάνει ζαλάδα, έτσι δεν είναι;» είπε κάποιος πίσω της.

Η Κλεία γύρισε. Καθισμένος πάνω σε ένα τυλιγμένο παλαμάρι

ήταν ο Νέστωρ, που είχε φτάσει από την Αλεξάνδρεια πριν από μερικές μέρες κι είχε προλάβει να μπει στον στολό που ταξίδευε για την Ποσειδωνία. Χωρίς να περιμένει απάντηση, ο γιατρός έριξε ξανά τα μάτια στα γραφτά του. Η Κλεία πρόσεξε ότι, αντί για ένα ρολό πάπυρο, χρησιμοποιούσε κομμάτια κατεργασμένο δέρμα, κομμένα σε τετράγωνα και ραμμένα με κλωστή στις επάνω γωνίες. Όταν τελείωνε τη μία όψη, γύριζε ανάποδα το δέρμα για να εκμεταλλευτεί την ανάποδη. Η Κλεία πλησίασε περισσότερο, παρότι η Άδα, που επέμενε να την ακολουθεί με το παρασόλι για να την προστατεύει από το λιοπύρι, προειδοποίησε δυσανασχετώντας. Το κείμενο ήταν δυσανάγνωστο κι ο γιατρός έγγραφε με δαιμονισμένη ταχύτητα, χωρίς να σηκώνει τον κάλαμο.

«Αιγυπτιακά είναι;» τον ρώτησε.

Εκείνος σήκωσε το βλέμμα και συνοφρυώθηκε σαν να σκεφτόταν την απάντηση. Η Κλεία δεν τον είχε ξαναδεί από τόσο κοντά. Είχε ξανθά μαλλιά, τόσο ανοιχτόχρωμα ώστε οι άσπρες τρίχες έμοιαζαν ασημένιες πινελιές πάνω σε χρυσές κλωστές. Τα μάτια του ήταν γαλάζια σαν τα νερά μιας παραλίας με λευκή άμμο. Δεν έμοιαζε Έλληνας, αν και σαν Έλληνας ντυνόταν.

«Αιγυπτιακά;» απάντησε. «Όχι. Ακόμα κι αν ζούσα τρεις ζωές, δε θα ήμουν ικανός να μάθω τη γλώσσα τους, ούτε τη γραφή τους».

«Τότε τι είναι;»

«Κυρά μου», επενέβη η Άδα, «νομίζω ότι θα ήταν καλύτερο να...»

«Πάψε», της είπε απότομα η Κλεία. «Δε βλέπεις ότι μιλάω; Κάνε πιο πέρα».

Ο Νέστωρ τής έδειξε το βιβλίο που είχε κατασκευάσει. Έδειχνε τόσο πρακτικό όσο το πολύπτυχο με τις κερωμένες πλάκες της, και πολύ πιο βολικό από το να τυλίγει και να ξετυλίγει διαρκώς έναν πάπυρο.

«Είναι ελληνικά. Τα ίδια ελληνικά που μιλάς κι εσύ. Περίπου. Εγώ χρησιμοποιώ την κοινή γλώσσα, όχι τη δωρική».

«Την ξέρω κι εγώ να τη μιλάω την κοινή», είπε η Κλεία ανοίγοντας λιγάκι τα ρουθούνια και προφέροντας *την κοινήν* αντί για *ταν κοινάν*, όπως θα έκανε στη δωρική διάλεκτο των Συρακουσών.

«Δεν είχα αμφιβολία».

«Μα αυτά δεν είναι ελληνικά. Κανείς δε γράφει έτσι. Τώρα που το λες, αυτό εδώ μοιάζει με βήτα, μα έχει πολλές καμπύλες».

Εκείνος σήκωσε τους ώμους.

«Πάντα έτσι έγγραφα. Αφήνοντας κενό ανάμεσα στις λέξεις, διαβάζω πιο γρήγορα και με την πρώτη», είπε καθώς περνούσε μερικά φύλλα. «Θα σου δείξω κάτι που έγγραψα προχτές, για να δεις ότι δεν απαγγέλλω από μνήμης». Έβαλε τον δείκτη στο επάνω μέρος του φύλλου κι άρχισε να διαβάζει τόσο γρήγορα όσο έγραφε: «Η Αμφιτρίτη έχει μήκος διακόσιους πενήντα πήχεις και πλάτος εκατόν δέκα. Είναι κατασκευασμένη πάνω σε δύο παράλληλες καρίνες συνδεδεμένες με ένα κατάστρωμα που στηρίζεται σε μεγάλα δρύινα δοκάρια. Σε κάθε εξωτερικό πλευρό υπάρχουν εκατό κουπιά σε δύο επίπεδα και σε κάθε κουπί τραβούν τέσσερις κωπηλάτες, δηλαδή τετρακόσιοι άντρες στα αριστερά και άλλοι τετρακόσιοι στα δεξιά, συν τους διακόσιους έφεδρους κωπηλάτες. Έχει δύο τροπίδες, μία σε κάθε καρίνα, και για καθεμία έχουν χρησιμοποιηθεί δέκα κορμοί φτελιάς ενισχυμένοι από ψεύτικες δρύινες τροπίδες. Έχει δύο μπρούντζινα έμβολα με...»

«Γιατί τα σημειώνεις όλα αυτά; Μήπως κάνεις κατασκοπεία για την Καρχηδόνα;»

Ο Νέστωρ έκλεισε το τετραδιάκι και σήκωσε τους ώμους.

«Ο σύζυγός σου με πληρώνει καλά. Έχω ένα αρχοντικό στην Αλεξάνδρεια, άλλο ένα στη Βαβυλώνα, που έχω πέντε χρόνια να το δω, κι ένα σπιτάκι στη Θήρα, το πιο όμορφο απ' όλα. Γιατί να περάσω στις τάξεις του εχθρού;»

Αυτή τη φορά ήταν η Κλεία εκείνη που σήκωσε τους ώμους.

«Ο κόσμος κάνει πολύ περίεργα πράγματα».

«Γιατρός είμαι. Το ξέρω».

Η Κλεία έβαλε τα γέλια. Επειδή ήταν κόρη του Αγαθοκλή, δεν της μιλούσαν ποτέ έτσι, και πολύ περισσότερο από τότε που είχε γίνει σύζυγος του Αλεξάνδρου. Τη διασκεδάζε.

«Αν δεν είσαι κατάσκοπος, γιατί σημειώνεις τόσα στοιχεία;» επέμεινε.

«Από περιέργεια. Αυτό το πλοίο είναι ένα θαύμα της μηχανικής, αν και, με τέτοιο μήκος, δεν είμαι πολύ σίγουρος αν τελικά δε θα ανοίξει στα δύο ανάμεσα στα κύματα σαν ξερή φραντζόλα. Σημειώνω τόσα πράγματα επειδή εμπιστεύομαι πιο πολύ αυτό εδώ» –χτύπησε τον κάλαμο στο τετραδιάκι– «παρά αυτό», κατέληξε δείχνοντας το κεφάλι του. «Ο Πλάτων λέει ότι η γραφή είναι κίβδηλη σο-

φία, μα εγώ προτιμώ την κίβδηλη σοφία από την εμπιστοσύνη μόνο στη μνήμη μου».

«Έχεις σημειώσει πολλά πράγματα;»

«Αρκετά», απάντησε εκείνος. «Έχω κι άλλα τέτοια τετραδιάκια. Σημείωσα πολλά πράγματα στο νησί σου». Γύρισε ξανά τα φύλλα ώσπου έφτασε στην αρχή. «Σε βάθος χρόνου, οι στάχτες της Αίτνας είναι ευεργετικές για το έδαφος. Οι ρίζες και οι καρποί που παράγει η γη με τη στάχτη είναι τόσο θρεπτικοί και κάνουν τα κοπάδια να παχαίνουν τόσο, ώστε οι ιδιοκτήτες τους αναγκάζονται να τους κάνουν μικρές τομές στο αυτί ή αφαιμάξεις για να μην πνιγούν. Έτσι τουλάχιστον λένε οι χωρικοί».

Ο γιατρός φύλαξε σε ένα σακούλι το τετραδιάκι και την πλάκα πάνω στην οποία στηριζόταν και σηκώθηκε. Η Κλεία θυμήθηκε άξαφνα πόσο ψηλός ήταν εκείνος ο άντρας. Δεν του έφτανε ούτε στον ώμο.

«Η αφαιμάξη είναι ηλίθια συνήθεια. Δε θα την καταλάβω ποτέ. Μετά τη Μάχη της Μαντίνειας είδα έναν Σπαρτιάτη να αιμορραγεί ακατάσχετα από ένα λόγχισμα στον μηρό. Ο χειρουργός τον έδεσε κάτω από τον βουβώνα, κι όταν κατάφερε να σταματήσει την αιμορραγία, τι νομίζεις ότι έκανε; Αφαιμάξη, με δύο τομές στον αστράγαλο! “Για καλό και για κακό”, μου είπε. Εννοείται πως τον πήρε στον λαιμό του. Πάλι καλά που τότε οι Σπαρτιάτες δεν ήταν με το μέρος μας».

Η Κλεία ανακατευόταν όταν μιλούσε για αίμα και άλλαξε θέμα.

«Κι εγώ έγραφα πριν από λίγο», είπε αυθόρμητα. «Μα δεν ήταν σημειώσεις».

«Και τότε τι ήταν;»

«Ένα ποίημα. Δε διαβάζω τόσο γρήγορα όσο εσύ, κι έτσι ό,τι γράφω το μαθαίνω από μνήμης».

«Μάλιστα». Ο Νέστωρ έμεινε σκεπτικός για λίγο· άξαφνα μάλλον κατάλαβε τι έπρεπε να απαντήσει. «Μπορείς να μου το απαγγείλεις, σε παρακαλώ; Θα ήταν μεγάλη μου τιμή».

«Δεν ξέρω, ακόμα δεν το έχω τελειώσει, μα...»

Η Κλεία ένιωσε την αυστηρή ματιά της Άδας να καρφώνεται στον σβέρο της. Γύρισε προς το μέρος της και της έκανε νόημα να απομακρυνθεί μερικά βήματα ακόμα. Έπειτα, χαμηλόφωνα για να την ακούει μόνον ο γιατρός, απάγγειλε την ιστορία της Αρέθουσας,

της Νύμφης που ήταν αφιερωμένη στη θεά του κυνηγιού και δεν ήθελε να παντρευτεί. Μια μέρα που λουζόταν γυμνή, ο κυνηγός Αλφειός την ερωτεύτηκε και την καταδίωξε. Ενώ έτρεχε να σωθεί από τον Αλφειό, η Αρέθουσα ικέτευσε την παρθένα θεά να τη σώσει και η Άρτεμις, για να την κρύψει, τη μεταμόρφωσε σε πηγή με καθαρό νερό. Μα ο Αλφειός δεν ξεγελάστηκε κι έτρεξε πίσω της.

Η Αρέθουσα ικέτευσε ξανά τη θεά κι εκείνη την οδήγησε στον Κάτω Κόσμο, μέσα από τις ζοφερές στοές που της είχε δείξει η ετεροθαλής αδελφή της, η Περσεφόνη, η θεά του κόσμου των νεκρών. Έπειτα από ένα ταξίδι στα έγκατα της γης, βγήκαν στην άλλη πλευρά της θάλασσας, στη νησίδα Ορτυγία, στην ανατολική ακτή της Σικελίας. Μα ούτε έτσι απαλλάχτηκε η Αρέθουσα από την αγάπη του Αλφειού, γιατί αυτός μεταμορφώθηκε σε ποτάμι, ρίχτηκε στις ίδιες στοές, έφτασε ως τη Σικελία κι αγκάλιασε επιτέλους τη Νύμφη. Από τότε τα νερά του ποταμού Αλφειού μπερδεύονται με εκείνα της πηγής Αρέθουσας, κι έτσι θα είναι ως το τέλος του κόσμου.

Όταν τελείωσε, η Κλεία πήρε ανάσα. Από τη νευρικότητα, είχε απαγγείλει πολύ γρήγορα και διακεκομμένα κι είχε φάει μια δυο μακρές συλλαβές και μερικούς διφθόγγους, μα ο Νέστορ τη χειροκρότησε ελαφρά.

«Μπράβο! Ωραία ιστορία. Ανάλογα με την οπτική γωνία, μπορεί να είναι θλιβερή ή χαρούμενη».

«Για μένα είναι θλιβερή», είπε η Κλεία κοιτώντας προς τη θάλασσα. Για κάποιο λόγο στα μάτια της είχαν ανέβει δάκρυα και δεν ήθελε να τη δει εκείνος. «Λέει ότι εμείς οι γυναίκες δεν μπορούμε ποτέ να διαλέξουμε ποιον θα αγαπήσουμε και πρέπει να κάνουμε πάντα ό,τι θέλουν οι άντρες».

«Εσύ θα έπρεπε να είσαι ευχαριστημένη. Παντρεύτηκες τον πιο σημαντικό άντρα στον κόσμο», της είχε απαντήσει η φίλη της Μίρα όταν η Κλεία τής είχε πει το ίδιο. Τώρα περίμενε κάποιο παρεμφερές σχόλιο από τον Νέστορα, μα ο γιατρός απλώς σήκωσε τους ώμους.

«Έτσι είναι η ζωή. Λοιπόν...»

Έδειχνε ότι θα έβαζε τέλος στη συζήτηση, μα η Κλεία δεν είχε όρεξη να γυρίσει στην καμπίνα της, ούτε να υπομείνει το κουβεντολόι της Άδας, γι' αυτό είπε: «Ξέρεις ότι ο θρύλος της Αρέθουσας είναι αληθινός;»

«Φυσικά, όπως όλοι οι θρύλοι. Τι εννοείς;» Ο γιατρός κάθισε ξανά στο τυλιγμένο παλαμάρι. Έτσι, το πρόσωπό του βρέθηκε στο ύψος του προσώπου της Κλείας.

«Το ξέρω γιατί μεγάλωσα κοντά στην πηγή της Αρέθουσας. Το νερό που βγαίνει από αυτή είναι το ίδιο με εκείνο του ποταμού Αλφειού».

«Δε φαίνεται ιδιαίτερα αληθοφανές. Ο Αλφειός βρίσκεται στη Νότια Ελλάδα, αρκετά μακριά από τη Σικελία».

«Κι όμως, είναι αλήθεια. Υπάρχουν πασιφανείς αποδείξεις. Ο πατέρας μου μου είπε ότι πριν από καιρό βγήκε στην πηγή ένα χρυσό κύπελλο που είχαν πετάξει στον ποταμό στην Ολυμπία. Και κάθε τέσσερα χρόνια τα νερά θολώνουν λίγο αφού τελεστούν οι θυσίες των βοδιών για να ανοίξουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες».

«Το δίχως άλλο, είναι αξιόπιστες αποδείξεις».

Η Κλεία θύμωσε λιγάκι. Την ενοχλούσε η συγκαταβατική ειρωνεία του γιατρού.

«Βλέπω ότι δε με πιστεύεις. Μα όλοι ξέρουν ότι από το υπέδαφος της Σικελίας περνούν χίλιοι πόροι από εκείνους που ανεβάζουν τα θεραπευτικά ύδατα σε μέρη όπως ο Σελινούς ή η Αίγιεστα. Σε έναν τέτοιο λαβύρινθο στοών, δεν είναι παράξενο να βρίσκουν τα νερά του Αλφειού τον δρόμο ως την πηγή της Αρέθουσας».

«Εγώ δεν είδα τα νερά του Αλφειού να βυθίζονται κάτω από τη γη στις εκβολές του. Μα ας υποθέσουμε ότι έτσι γίνεται και ταξιθεύουν υποθαλάσσια σε βάθος χιλίων ή δύο χιλιάδων πήχων. Πώς ανεβαίνουν ξανά; Είναι λογικό να κατεβαίνει το νερό από το ίδιο του το βάρος, μα για να ανέβει ξανά στην επιφάνεια απαιτείται μια μυστηριώδης δύναμη που δε γνωρίζει κανείς. Είμαι σίγουρος ότι ο Αριστοτέλης δε θα συμφωνούσε με κάτι τόσο αντίθετο προς τους νόμους της φύσης».

«Έχεις δει τον ποταμό Αλφειό; Έχεις πάει στην Ολυμπία;»

Εκείνος κούνησε το κεφάλι καταφατικά, με υπομονή. Η Κλεία καταλάβαινε ότι τον ενοχλούσε αλλάζοντας διαρκώς θέμα, μα δεν ήθελε να τελειώσει ακόμα η κουβέντα.

«Εγώ δεν έχω βγει ποτέ από τη Σικελία», έσπευσε να προσθέσει. «Πώς είναι η Ολυμπία; Το άγαλμα του Δία είναι τόσο μεγάλο όσο λένε;»

«Όχι σαν το μπρούντζινο άγαλμα του συζύγου σου στο λιμάνι

της Αλεξάνδρειας, αν και στο ημίφως του ναού είναι επιβλητικό, σαν να βρισकेσαι πράγματι ενώπιον ενός θεού. Η πόλη είναι πολύ μικρή, ελάχιστα μεγαλύτερη από χωριό, μα βρίσκεται σε μια πανέμορφη κοιλάδα που τη σκιάζουν βελανιδιές, λεύκες κι αγριελιές. Ένας τόπος απλός και γοητευτικός. Αν μπορούσα να διαλέξω, δε θα με πείραζε να ζήσω εκεί».

Η Κλεία σκέφτηκε ότι ούτε ο γιατρός έκανε ό,τι ήθελε, όπως όλοι όσοι ζούσαν γύρω από τον Αλέξανδρο. Αφού ούτε καν ένας άνθρωπος σαν τον Νέστορα, που έδειχνε τόσο έξυπνος και σίγουρος για τον εαυτό του και που, εκτός των άλλων, ήταν άντρας, δεν μπορούσε να είναι ελεύθερος, τι ελπίδα είχε εκείνη; Η σκέψη ήταν καταθλιπτική και την απόδιωξε.

«Βρέθηκες εκεί όταν έγιναν οι αγώνες;»

«Ναι. Όταν τα τέθριππα του Αλέξανδρου μονοπώλησαν τα τρία πρώτα βραβεία, ένας άθλος που ξεπέρασε ακόμα κι εκείνον του μεγάλου Αλκιβιάδη. Βέβαια, ήταν με αραβικά άλογα, που ήταν άγνωστα τον καιρό του Αλκιβιάδη». Ο Νέστωρ έβυσε το πιγούνι και πρόσθεσε, σχεδόν παρεμπιπτόντως: «Εγώ, αντίθετα, κατάφερα να πάρω μόλις τη δεύτερη θέση».

«Τη δεύτερη θέση; Σε τι πράγμα;»

«Στη δοκιμασία του δόλιχου».

Η Κλεία συνοφρυώθηκε και υπολόγισε την ηλικία του Νέστορα. Το δίχως άλλο, ήταν μεγαλύτερος από τον Αλέξανδρο. Δεν ήταν σε ηλικία για να διαγωνίζεται με νέους αθλητές. Όταν είδε την αμφιβολία στην έκφρασή της, ο γιατρός πρόσθεσε: «Είναι ένας αγώνας δρόμου είκοσι τεσσάρων σταδίων, η μεγαλύτερη σε απόσταση δοκιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων. Η αντοχή είναι προσόν που αυξάνει με την ηλικία, αρκεί να την προπονείς. Εγώ τρέχω πάνω από πενήντα στάδια τη μέρα». Κάνοντας μια χειρονομία που αγκάλιαζε όλο το κατάντρομα, πρόσθεσε: «Εκτός των περιστάσεων στις οποίες βρίσκομαι μαζί με τόσο κόσμο, όπως εδώ».

Στην Κλεία ήρθε μια ιδέα, μα, όταν ήταν έτοιμη να την πει, κοκκίνισε κι άλλο κι έφερε το χέρι στα χείλη.

«Τι είναι;» ρώτησε ο Νέστωρ. «Δε με πιστεύεις;»

«Δεν είναι αυτό». Της Κλείας τής ξέφυγε ένα γελάκι. «Είναι αλήθεια ότι οι αθλητές τρέχουν... γυμνοί;» πρόσθεσε ψιθυριστά.

Η Κλεία κοκκίνισε ακόμα περισσότερο. Θύμωνε πολύ όταν της

συνέβαινε, γιατί, με τα κόκκινα μαλλιά και το χλομό δέρμα, ήταν αδύνατο να κρύψει το κοκκίνισμα. Έριξε μια λοξή ματιά στην Άδα, που είχε βαλθεί να στριφογυρίζει το παρασόλι πάνω από το κεφάλι της μορφάζοντας.

Ο γιατρός τής απάντησε ψιθυρίζοντας κι εκείνος και κοιτώντας τη στα μάτια.

«Κάποιοι ναι, άλλοι όχι. Εγώ, προσωπικά, προτιμώ να καλύπτω τα λαγόνια».

Της Κλείας τής ξέφυγε ένας στεναγμός ανακούφισης σχεδόν. Ο γιατρός συνέχισε να μιλά, ίσως για να τη συνδράμει.

«Θα μπορούσα να είχα κερδίσει τον αγώνα, μα δεν είχα πρόθεση να δοξαστώ. Η ιδιότητα του γιατρού του συζύγου σου μου δίνει ήδη πλούτη και φήμη. Δε χρειάζομαι να με τρέφει η πατρίδα μου για την υπόλοιπη ζωή μου. Κυρίως», πρόσθεσε μέσα από τα δόντια του, «γιατί δεν ξέρω ποια είναι αυτή».

«Τι θέλεις να πεις;»

Ο Νέστορ κούνησε το κεφάλι. Ήταν προφανές ότι είχε μετανιώσει γιατί είχε πει περισσότερα απ' όσα έπρεπε και ήθελε να αλλάξει θέμα.

«Για δεσ. Έρχεται κάποιος που δεν έχει διόλου φιλικές διαθέσεις».

Η Κλεία γύρισε. Πλησίαζε ο θεός της ο Καλλίας, αδελφός της μακαρίτισσας της μητέρας της. Κουβέντιαζε με τον Ερμόλαο, τον καπετάνιο του πλοίου, έναν κοντόχοντρο, μουσάτο Ταραντίνο που διαβεβαίωνε ότι γνώριζε τα νερά της Νότιας Ιταλίας σαν την παλάμη του χεριού του, και με τον Σοφοκλή, τον Μακεδόνα αξιωματικό που είχε το πρόσταγμα στα στρατεύματα του πεζικού.

Σαν είδε την Κλεία στο κατάστρωμα να μιλά με έναν άντρα, ο Καλλίας μόρφασε. Ήταν ένας άντρας στραβοκάνης, με αδύνατους ώμους και το πιγούνι πάντα ψηλά, σαν να ήθελε να καρφώσει κάποιον.

«Ποιος είσαι εσύ;» ρώτησε χωρίς προλόγους, απευθυνόμενος στον Νέστορα. «Τι κάνεις; Γιατί μιλάς με τη σύζυγο του Αλεξάνδρου;»

Η Κλεία έφερε το χέρι στο στόμα για να μην απαντήσει, γιατί ήταν περιεργή να δει την αντίδραση του Νέστορα. Τον παρατήρησε με την άκρη του ματιού και κατάλαβε τι πρέπει να σκεφτόταν ο Καλλίας. Ο χιτώνας του γιατρού, παρότι υφασμένος από καλό λινό,

είχε ξεφτίσει στις άκρες· το σκασμένο δέρμα στη ζώνη και στα σανδάλια φώναζε ότι χρειαζόταν αντικατάσταση και, όσο για το ψάθινο καπέλο του, έμοιαζε σαν να το είχε μασουλήσει κάποια κατσίκια.

«Του Αλεξάνδρου;» είπε ο Νέστωρ μισοκλείνοντας τα μάτια. «Κάτι μου λέει αυτό το όνομα. Μήπως αναφέρεσαι στον Μακεδόνα βασιλιά, εκείνον που του έσωσαν τη ζωή στη Βαβυλώνα; Τώρα θυμήθηκα: Εγώ τον έσωσα. Μα πώς το ξέχασα, αφού μάλιστα με ονόμασε Βασιλικό Εταίρο για να με ανταμείψει!»

Ο Καλλίας έμεινε με το στόμα ανοιχτό και το πιγούνι ψηλά· ήταν προφανές ότι ήθελε να πει κάτι συντριπτικό, μα δεν του ερχόταν. Ο Σοφοκλής έσπευσε να βοηθήσει.

«Καλλία, από δω ο Νέστωρ, ο γιατρός».

Ο Νέστωρ, ο γιατρός, είπαν τα χείλη του Καλλία χωρίς να βγάλουν ήχο. Έπειτα περιορίστηκε να τον χαιρετήσει με ένα σύντομο σκύψιμο του κεφαλιού κι έπιασε την Κλεία από το μπράτσο.

«Μπορώ να σου μιλήσω, ανιψιά;» είπε τραβώντας την.

Η Κλεία τίναξε το χέρι του θείου της, μα οι στρατιώτες της φρουράς του είχαν ήδη σταθεί πίσω της και προχωρούσαν σπρώχνοντάς τη σχεδόν, κι έτσι κατέληξε να την οδηγούν προς την προύμνη πριν προλάβει να αποχαιρετήσει τον Νέστορα.

«Μπορείς να μου πεις γιατί ανέβηκες μόνη σου στο κατάστρωμα;» τη ρώτησε ο Καλλίας πλησιάζοντας τόσο, ώστε την πιτσίλιζε το σάλιο του. Η Κλεία τραβήχτηκε λίγο.

«Απ' ό,τι είδες, δεν ήμουν μόνη».

«Αδιαφορώ. Δεν είναι αρμόζουσα συμπεριφορά αυτή. Τώρα είσαι σύζυγος του Αλεξάνδρου!»

«Το είπες μόνος σου, θείε. Είμαι σύζυγος του Αλεξάνδρου. Εκείνος πρέπει να με ελέγχει, όχι εσύ».

«Προς το παρόν, και μέχρι να σε αφήσω στα χέρια του Αλεξάνδρου, ο πατέρας σου μου ανέθεσε να σε επιβλέπω. Μην το ξεχνάς και κοίτα να φέρεις σαν κυρία. Αν δεν ξέρεις πώς, ρώτα τη σκλάβά σου, διαθέτει περυσότερη κοινή λογική από εσένα».

Είχαν φτάσει μπροστά στο κάστρο της προύμνης. Η Κλεία γύρισε προς τον Καλλία και κάρφωσε το δάχτυλο στο στήρνο του.

«Είναι η τελευταία φορά που με γελοιοποιείς έτσι. Δε θα το επιτρέψω ξανά. Κι όταν φτάσουμε στην Ποσειδωνία, δε θέλω να σε ξαναδώ».

Εκείνος γούρλωσε τα βατραχίσια μάτια του κι έκανε ότι ριγούσε τόσο έντονα ώστε άρχισε να τρέμει το προγούλι του.

«Για δεσ, μίλησε η βασιλική σύζυγος! Αν ξέρεις το συμφέρον σου, ανιψούλα, θα προσπαθήσεις να τα πας καλά μαζί μου, γιατί στην Ποσειδωνία θα νιώσεις πολύ μόνη. Δεν ξέρεις τι σε περιμένει; Ο Αλέξανδρος δεν έδινε ποτέ μεγάλη προσοχή στις συζύγους του και, σαν να μην έφτανε αυτό, εσύ είσαι απλώς η πέμπτη. Ή μήπως η έκτη; Έχω χάσει το μέτρομα με το χαρέμι του».

Με αυτά τα λόγια, γύρισε την πλάτη και την άφησε στην πόρτα της καμπίνας. Η Κλεία δάγκωσε τα χείλη και πήρε βαθιά ανάσα.

Ναι, ήξερε τι την περίμενε. Ήταν καλά πληροφορημένη για τη μεγάλη οικογένεια της οποίας είχε γίνει πια μέλος. Ο Αλέξανδρος είχε έναν γιο με τη Βάκτρια Ρωξάνη, την πρώτη γυναίκα που παντρεύτηκε: τον Αλέξανδρο Αιγό. Από την Περσίδα Στάπειρα άλλο ένα αγόρι, τον Κύρο Αμύντα. Με την Κουμαρντέβι, την αδελφή του Ινδού βασιλιά Τσαντραγκούπτα, είχε μια κόρη που ονομαζόταν Ορεσιάδα. Και με τη Νήβιτ, κόρη του τελευταίου Φαραώ της Αιγύπτου, μόλις είχε κάνει τα δίδυμα Φίλιππο και Κλεοπάτρα. Κι όλα αυτά χωρίς να ξεχνά τον μεγαλύτερο απ' όλους, τον Ηρακλή, γιο της Βαρσίνης, τον οποίο ο Αλέξανδρος είχε καταλήξει να αναγνωρίσει παρότι ποτέ δεν είχε παντρευτεί τη μητέρα του.

Θα ήθελε τουλάχιστον ο Αλέξανδρος να κάνει παιδιά μαζί της ή θα την άφηνε μόνη και ταπεινωμένη, θεωρώντας ότι πέντε αρσενικοί απόγονοι ήταν περισσότερο από αρκετοί για να δημιουργήσουν δυναστικά προβλήματα; Η Κλεία σκέφτηκε ότι ίσως το καλύτερο που θα μπορούσε να συμβεί θα ήταν να ναυαγήσει η Αμφιτρίτη και να βυθιστεί μαζί και η δική της, θλιβερή και άχαρη ζωή.

Όταν ο Καλλίας και η Κλεία έφυγαν, ο Νέστωρ έμεινε να κουβεντιάζει για λίγο με τον Σοφοκλή και τον Ερμόλαο, που σήκωνε διαρκώς τα μάτια στον ουρανό και πλατάγιζε τη γλώσσα.

«Καλό θα ήταν να πλησιάσουμε την ξηρά επιτέλους».

«Γιατί; Τι συμβαίνει;» ρώτησε ο Σοφοκλής.

Και ο Νέστωρ παραξενεύτηκε με τη βιασύνη. Δεν ήταν ακόμα ούτε μεσημέρι και συνήθως έπλεαν μέχρι που ο ήλιος άρχιζε να κρύβεται στη Δύση. Ως τώρα οι άνεμοι ήταν ούριοι και φυσούσαν από τον Νότο, αν και οι ετησίαι που κυριαρχούσαν σε εκείνη την περιο-

χή ήταν συνήθως βορειοδυτικές. Ελάχιστα είχαν καταφύγει στα κουπιά και διήνυαν μεγάλες αποστάσεις: την πρώτη μέρα έδесαν στο Ρήγιο, στην έξοδο του στενού που χώριζε τη Σικελία από την Ιταλία, και την προηγούμενη νύχτα την είχαν περάσει στη μικρή πόλη Τεμέση, γνωστή για τα μεταλλωρυχεία της.

«Ακόμη κι αν αργήσουμε άλλη μια μέρα, καλύτερα να περάσουμε τη νύχτα στους Κηρύλλους», είπε ο καπετάνιος δείχνοντας στα δεξιά της πλώρης, όπου αχνοφαίνονταν κορυφές μέσα από την ασπριδερή καταχνιά που θόλωνε τον αέρα. «Βόρεια αυτών των βουνών, η κοιλάδα του ποταμού Λάου μπαίνει ως τη θάλασσα και στις εκβολές του ανοίγεται μια πολύ μεγάλη παραλία. Είναι καλό σημείο για να δέσουμε».

«Δεν υπάρχει περίπτωση!» αναφώνησε ο Καλλίας επιστρέφοντας. Αφού έσπρωξε μερικούς ναύτες για να ανοίξει δρόμο κι έριξε μια φευγαλέα εχθρική ματιά στον Νέστορα, είπε στον Ερμόλαο: «Θα συνεχίσουμε και θα φτάσουμε στην Ποσειδωνία απόψε κιόλας. Ο Αλέξανδρος θα εντυπωσιαστεί σαν δει ότι χρειαστήκαμε μόλις τρεις μέρες! Θα του αποδείξουμε ότι τα πλοία που κατασκευάζονται στις Συρακούσες είναι γοργά σαν αστραπή».

Στον Ερμόλαο, που όχι μόνο δεν ήταν Συρακούσιος μα ούτε καν από τη Σικελία, δε φάνηκε ιδιαίτερα αστείο εκείνο το σχόλιο.

«Δεν είναι συνετό να αναφέρουμε τον Δία στο βασίλειο του αδελφού του, και πολύ περισσότερο να μιλάμε για αστραπές στην ανοιχτή θάλασσα».

Ο Νέστωρ σήκωσε τα μάτια στα τεράστια πανιά από λινό, ενισχυμένα με δέρμα ύαινας, που, καθώς φαίνεται, απομάκρυνε τις αστραπές. Με δεδομένο το ύψος των καταρτιών, δεν ήταν καθόλου περιττό να έχουν κάποια προστασία ενάντια στο όπλο του αφέντη του Ολύμπου.

«Γιατί στον άνεμο θέλεις να δέσουμε;» ρώτησε ο Καλλίας. «Σε περιμένει καμιά πουτανίτσα στη στεριά;»

Ο Ερμόλαος πήρε βαθιά ανάσα πριν απαντήσει.

«Μετά την πόλη των Κηρύλλων η ακτή γίνεται πολύ πιο απόκρημνη. Δύσκολα θα βρούμε παραλία αρκετά μεγάλη για την Αμφιτρίτη και τον υπόλοιπο στολίσκο».

«Τώρα έχουμε σύριο άνεμο», είπε ο Καλλίας. «Κι αν δεν τον εκμεταλλευτούμε σήμερα, κι αύριο αλλάξει κι αρχίσει να φυσά αντι-

θετα; Θα αργήσουμε άλλες τέσσερις πέντε μέρες να φτάσουμε. Κι έτσι, θα κάνω πολύ κακή εντύπωση!»

«Πολύ χειρότερη θα κάνεις από τον πάτο της θάλασσας», είπε με τόνο θλιβερό ο Ερμόλαος. «Αυτή η κουφόβραση δε μου αρέσει καθόλου. Αν ο λίβας αρχίσει όντως να φυσά δυνατά, θα μετανιώσουμε που δε ζητήσαμε καταφύγιο σε κάποιο λιμάνι».

«Μην είσαι δειλός. Αυτό το πλοίο δεν μπορεί να το βυθίσει ούτε ο Ποσειδώνας».

«Πρόσεξε, μην προκαλείς τους θεούς», είπε ο Σοφοκλής. Ένας δυο ναύτες που είχαν στήσει αντί κάνοντας ότι μάζευαν τα παλαμάρια έπιασαν τους όρχεις τους για να διώξουν την κακοτυχία.

«Ο καπετάνιος του πλοίου είμαι εγώ», είπε ο Ερμόλαος κι έσμιξε τα πυκνά του φρύδια, «και η πρώτη μου έγνοια είναι η ασφάλειά του. Είναι το πρώτο του ταξίδι και δεν ξέρουμε ακόμα ως ποιο σημείο μπορεί να αντέξει δυνατή φουσκοθαλασσιά μια τόσο βαριά κατασκευή. Τι θέλεις, να χαθεί μια επένδυση τριακοσίων ταλάντων;»

Σχεδόν δύο εκατομμύρια δραχμές, υπολόγισε ο Νέστωρ. Για να παρέμβει στη συζήτηση, σχολίασε: «Εγώ θα τον εμπιστευόμουν. Όπως πολύ σωστά είπε, είναι ο καπετάνιος».

Ο Καλλίας στράφηκε προς το μέρος του και ήταν έτοιμος να χώσει το δάχτυλο στο στέρνο του, μα το μετάνιωσε και περιορίστηκε να κουνήσει τον δείκτη στον αέρα.

«Όταν χρειαστώ τη γνώμη σου, *Εταίρε*, θα τη ζητήσω». Γύρισε στον Ερμόλαο. «Μπορεί εσύ να είσαι ο καπετάνιος, μα ο Αγαθοκλής ανέθεσε σε εμένα το πρόσταγμα του ταξιδιού και σου λέω από τώρα ότι δε θα χαλάσουμε το παρθενικό ταξίδι αυτού του τέρατος των θαλασσών επειδή εσύ είσαι λιπόψυχος. Το σούρουπο η Αμφιτρίτη θα μπει με όλα τα φανάρια αναμμένα στο λιμάνι της Ποσειδωνίας, πάει και τελειώσει!»

Ο Νέστωρ βάλθηκε να σημειώνει κάμποσα ακόμα στοιχεία σχετικά με την Αμφιτρίτη όσο έπινε ένα κανάτι νερωμένο κρασί. Ο υπηρέτης του, ο Βοιωτός, που, παρότι λεγόταν έτσι, δεν καταγόταν από τη Βοιωτία αλλά από τη Φωκίδα, έβαλε μπροστά του έναν δίσκο χουρμάδες από την Αίγυπτο μαζί με ψωμί και κατσικίσιο τυρί από τη Σικελία. Ο Βοιωτός ήταν μεγαλύτερός του, ένας γκρινιαρής άντρας που περπατούσε κάπως καμπουριαστός και πάντα διαμαρ-

τυρόταν για την πλάτη του, μα ποτέ δε δεχόταν τη φροντίδα του Νέστορα. Δεν ήταν σκλάβος του, αν και πολύς κόσμος έτσι πίστευε. Όταν βρήκαν τον Νέστορα πεσμένο στην αίθουσα του μαντείου των Δελφών, ο Βοιωτός εργαζόταν στη συντήρηση του ναού. Έπειτα, μια και δεν είχε παιδιά και η σχέση του με τη γυναίκα και τις αδελφές του –και τις δικές της– ήταν κάκιστη, είχε προσφερθεί ενώπιον των Αρχών της Αμφικτυονίας να τον συνοδεύσει στο μακρύ ταξίδι στη Βαβυλώνα και να τον βοηθήσει να εκπληρώσει το πεπρωμένο που έδειχνε να του έχει αναθέσει ο Απόλλων.

Από τότε ήταν μαζί. Στα πενήντα τόσα χρόνια του, ο Βοιωτός είχε ανακαλύψει πόσο απολάμβανε να κάνει ουσιαστικά ό,τι του άρεσε, αφού ο Νέστωρ δεν είχε πολλές απαιτήσεις ως αφέντης. Εξάλλου δε χρειαζόταν να μιλά αν δεν του έκανε όρεξη, έβλεπε τον κόσμο και, κυρίως, πλάγιαζε με όσες πόρνες τού έκανε κέφι, αφού στην ηλικία του είχε αποδειχθεί ιδιαίτερα πουτανιάρης.

«Το πλοίο κουνάει όλο και πιο πολύ», σχολίασε τώρα. Από τα ταξίδια, εκείνα που του άρεσαν λιγότερο ήταν τα θαλάσσια· ακόμα θυμόταν ένα ιδιαίτερα ταραχώδες πέρασμα από τη Ρόδο στη Θήρα που είχαν κάνει δύο χρόνια νωρίτερα.

«Αργότερα μπορεί να κουνήσει ακόμα περισσότερο. Σου συστήνω να φας κανένα παξιμάδι για να ριζεις κάτι στο στομάχι σου. Έτσι, θα έχεις κάτι να βγάλεις μετά».

Ο Βοιωτός μουρμούρισε κάτι ακατανόητο και βγήκε από την καμπίνα. Κανείς δεν αγνοούσε περισσότερο τις ιατρικές συμβουλές του Νέστορα από τον ίδιο του τον βοηθό.

Ο Νέστωρ συνέχισε να γράφει όσο έτρωγε το λιτό γεύμα του. Σημείωνε διαρκώς τα πάντα γιατί φοβόταν μήπως ξαναχάσει τη μνήμη κι εξαφανιστούν όλα όσα είχε ζήσει τα τελευταία έξι χρόνια, που για τον ίδιο ήταν τα μοναδικά της ζωής του. Αγνοούσε την ηλικία του, μα υπολόγιζε ότι κόντευε τα σαράντα πέντε. Πόσα χρόνια τού έμεναν άραγε; Δεκαπέντε, είκοσι, είκοσι πέντε, αν στεκόταν πολύ τυχερός; Όπως και να είχε, το σκοτεινό και άγνωστο κενό που κουβαλούσε στην πλάτη ήταν πολύ μεγαλύτερο από τα όσα είχε μπροστά του. Ένωθε ότι οι θεοί τού είχαν κλέψει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του, κι όταν ξυπνούσε το πρωί, το πρώτο πράγμα που έκανε ήταν να επιθεωρεί τα έξι χρόνια που είχε αποθησαυρίσει για να διαπιστώνει ότι δεν τα είχε χάσει κι εκείνα. *Είμαι ο Νέστωρ*, έλεγε

και ξανάλεγε, κι επειδή δεν μπορούσε να προσθέσει ως σημάδια ταυτότητας *γιος του τάδε ή γεννηθείς στη δεινά πόλη*, πρόσθετε: *Είμαι ο γιατρός του Αλεξάνδρου, ο άνθρωπος που του έσωσε τη ζωή στη Βαβυλώνα*.

Γι' αυτό δεν περιοριζόταν να σημειώνει ό,τι έβλεπε, μα έγραφε και σχόλια για τις δικές του πράξεις, τα πρόσωπα που γνώριζε και τις συνομιλίες που έκανε με αυτά. Κατά βάση ήταν παρατηρητής. Τι άλλο θα μπορούσε να είναι ένας άνθρωπος δίχως ρίζες; Στην ηλικία του, ο κόσμος είχε αρχίσει να περνά περισσότερο χρόνο ξαναζώντας τα περασμένα παρά απενίζοντας τα τωρινά· εκείνος δεν μπορούσε να απολαύσει τέτοια πολυτέλεια. Κι αν το πρόβλημά του ήταν μια ασθένεια που δεν υποπτευόταν ούτε ο ίδιος και η αμνησία του επανερχόταν, τουλάχιστον θα μπορούσε να συμβουλευτεί τα τετράδιά του και να καταλάβει ποιος είχε υπάρξει τα τελευταία έξι χρόνια.

Τώρα έγραψε για την κοπέλα με την οποία μόλις είχε μιλήσει. Την Αγαθόκληια. Δεν της άρεσε το όνομά της κι όταν καβγάδιζε με την παραμάνα της επέμενε να την αποκαλεί Κλεία· ο Νέστωρ το ήξερε γιατί οι μπουλμέδες του πλοίου ήταν αδιάκριτοι.

Πρώτα την περιέγραψε: πράσινα μάτια, χαλκοκόκινα μαλλιά, πεταχτή μύτη και μάγουλα γεμάτα φακίδες. Κάπως αδύνατη για να τη θεωρεί όμορφη, αν και τον Νέστορα δεν τον πείραζε· δεν του άρεσε πολύ η αφθονία. Χαρωπή, κάπως απερίσκεπτη, περήφανη κι εύθικτη. Στα μάτια του Νέστορα, δεν ταίριαζε για σύζυγο του σπουδαίου άντρα. Θα άλλαζε πολύ; Ο πατέρας της, ο Αγαθοκλής, ήταν ένας κιβδηλος μονάρχης, ένας άντρας που πριν γίνει τύραννος ήταν κεραμοποιός και που είχε αυτοανακηρυχθεί βασιλιάς. Το δίχως άλλο, ήταν έξυπνος άνθρωπος, μα δεν είχε στις φλέβες την αρχοντιά που είχε βυζάξει από μικρός ο Αλέξανδρος και που παγιωνόταν από πολλές γενιές συνηθισμένες σε ελάχιστη δουλειά και σε υποκοή. Αυτό φαινόταν στην κόρη του. Όσο μιλούσαν, ο Νέστωρ την είχε δει να ξύνει κρυφά τον γοφό μια δυο φορές, αλλά και πιο κάτω: ποτέ δε θα διανοούνταν να κάνουν κάτι τέτοιο οι υπόλοιπες βασιλικές σύζυγοι, όπως η Νίβητ, η Στάτειρα, η γοητευτική Βαρσίνη, ακόμα και η βάρβαρη Ρωξάνη.

Ίσως η Κλεία να μάθαινε να φέρεται με επισημότητα και μεγαλοπρέπεια, να μην ξύνει τον πισινό, να μην απευθύνεται στους άλλους χωρίς να της το ζητούν και να μην κάνει απρεπείς ερωτήσεις.

Μα θα ήταν κρίμα να χάσει τον χαριτωμένο αυθορμητισμό της, σκέφτηκε ο Νέστωρ και γέμισε ξανά το κύπελλό του. *Είμαι ο Νέστωρ, ο γιατρός του Αλεξάνδρου, ο άνθρωπος που του έσωσε τη ζωή στη Βαβυλώνα.*

Όταν ξύπνησε, ήταν ξαπλωμένος στο κρεβάτι και το στόμα του κολλούσε. Δεν είχε καν βγάλει τα σανδάλια. Ανακάθισε και διαπίστωσε ότι το κανάτι με το κρασί ήταν στο πάτωμα· μα ο λεκές στο χαλί ήταν μικρός, κάτι που σήμαινε ότι το υπόλοιπο το είχε πiei. Σηκώθηκε αποπροσανατολισμένος, χωρίς να ξέρει τι ώρα μπορούσε να είναι. Το πλοίο κουνούσε πολύ περισσότερο από πριν και πάνω από τα τριξίματα των ξύλων ακουγόταν ο πάταγος του νερού και το ανησυχητικό σφύριγμα του ανέμου.

Ο Νέστωρ μπήκε στο μπάνιο γιατί είχε πiei πολύ κρασί. Ήταν η πρώτη φορά που ταξίδευε σε πλοίο με καμπίνες που είχαν ιδιωτικά αποχωρητήρια, παρόλο που ήταν μόνο για τους επίτιμους επιβάτες. Έπειτα χτύπησε την πόρτα που έβγαζε στο καμαράκι του Βοιωτού για να του πει ότι θα έφευγε, μα του απάντησε το ροχαλητό του υπηρέτη. *Ετούτος ήπιε περισσότερο από μένα*, σκέφτηκε και πλατάγισε τη γλώσσα. Δεν ήταν καλή τακτική για τη ζαλάδα.

Βγήκε στον διάδρομο. Οι μπουλμέδες ήταν ξύλινοι αλλά στοκαρισμένοι, ενώ τα δοκάρια, χρουσαφιά και σκαλισμένα με ραβδώσεις, έμοιαζαν με κολόνες ναού. Τάπητες σκέπαζαν ολόκληρο το πάτωμα και, κάθε δύο βήματα, μπρούντζινοι λύχνοι κρέμονταν από το ταβάνι. Ο Νέστωρ σκέφτηκε ότι ίσως ο Αλέξανδρος είχε διατάξει να φτάσει η Αμφιτρίτη στην Ποσειδωνία για να δεχτεί σε αυτή τους Ρωμαίους απεσταλμένους, να τους εντυπωσιάσει με την πολυτέλεια και τις διαστάσεις του πλοίου και να τους πείσει έτσι να φτάσουν σε μια συμφωνία σχετικά με τα εδάφη της Καμπανίας.

Έστησε αυτί. Πιο κάτω ακουγόταν ένας ρυθμικός, έντονος αχός: το τύμπανο στο αμπάρι των κωπηλατών. Άρα τα κουπιά είχαν πιάσει δουλειά επιτέλους. Αποφάσισε ότι θα ήταν ενδιαφέρον να δει πώς λειτουργούσαν.

Όταν κατέβηκε τη σκάλα, ένας στρατιώτης τον σταμάτησε, μα ένας άλλος, που έστεκε πλάι του, είπε «*Αλεξάνδρου βίλος*», με τον τόσο περίεργο τρόπο των Μακεδόνων να μετατρέπουν το φ σε β, και τον άφησε να περάσει.

Η πρώτη αίσθηση που κυριεύσε τον Νέστορα ήταν του αποπνικτικού, κολλώδους ιδρώτα που ανακατευόταν με τη διαπεραστική δυσωδία του κάτωρου. Εκείνος ο χώρος ήταν γεμάτος. Στα δεξιά του Νέστορα, στην αριστερή πλευρά του πλοίου, τα κουπιά διαδέχονταν το ένα το άλλο ώσπου χάνονταν στο μισοσκόταδο της πλώρης και σε καθένα κωπηλατούσαν τέσσερις άντρες καθισμένοι πλάι πλάι, που φορούσαν μόνο ένα πανί στα λαγόνια. Σε αντίθεση με τις τριήρεις, στις οποίες ο κάθε άντρας αναλάμβανε το δικό του κουπί και το χειριζόταν χωρίς να σηκώνεται από τον πάγκο του, εδώ οι κωπηλάτες υποχρεώνονταν να σηκώνονται, γιατί, όσο πιο μακριά βρισκονταν από την πλευρά του πλοίου, τόσο μεγαλύτερη γωνία έπρεπε να καλύψουν. Τα κουπιά της Αμφιτρίτης ήταν τόσο μακριά και βαριά, ώστε για να ισορροπούν είχαν ερματίσει το εσωτερικό άκρο με μολύβι. Εκεί ήταν οι καλύτεροι κωπηλάτες, άντρες με μεγάλη εμπειρία σε τριήρεις και σε άλλα πολεμικά πλοία, που κατεύθυναν τις κινήσεις των συντρόφων τους λαμβάνοντας σε αντάλλαγμα τη διπλάσια αμοιβή. Για να βάλουν το κουπί στο νερό, έπρεπε να σηκωθούν, να προχωρήσουν και να ανέβουν λίγα σκαλάκια μπροστά τους· έπειτα, ξεφυσώντας έντονα, κατέβαζαν τα μπράτσα, τραβούσαν προς τα πίσω ώσπου να φτάσουν στον πάγκο και κάθονταν ξανά. Αυτή η δουλειά ήταν τόσο εξαντλητική ώστε κάθε λίγο και λιγάκι οι κωπηλάτες που κάθονταν αργόσχολοι στους πάγκους της δεξιάς πλευράς σηκώνονταν κι έπαιρναν τη σκυτάλη από τους συντρόφους τους.

Ο Νέστορ διέσχισε το μισοσκόταδο της κεντρικής γραμμής του καταστρώματος, υπό τις περιέργες και μαζί εχθρικές ματιές των κωπηλατών. Τα σκαμπανεβάσματα του πλοίου γίνονταν όλο και πιο έντονα και, παρότι τα φινιοτρίνια προστατεύονταν από στρώσεις δέρματος, πίδακες νερού έμπαιναν από αυτά.

Ενώ ο Νέστορ συνέχιζε τη βόλτα του, ο αρχικωπηλάτης τού έκοψε τον δρόμο. Ο γιατρός κοντοστάθηκε και με την ευκαιρία πιάστηκε από ένα ξύλινο δοκάρι.

«Με συγχωρείς, κύριέ μου. Είναι επικίνδυνο να βρίσκεσαι εδώ με τέτοιο καιρό».

«Ήθελα να φτάσω στην πλώρη, μα πάντα χάνομαι σε αυτούς τους διαδρόμους. Δε θέλω ούτε να φαντάζομαι τι θα είχα απογίνει στον λαβύρινθο της Κρήτης!»

Τις δύο πλευρές του διαδρόμου διέτρεχε ένα στενό πλέγμα από το οποίο φαινόταν το πιο κάτω επίπεδο. Ο Νέστωρ έσκυψε να δει. Το κατώτερο αμπάρι των κωπηλατών φαινόταν ασφυκτικά γεμάτο μα κανείς δεν τραβούσε. Ο Νέστωρ χρειάστηκε αρκετά δευτερόλεπτα για να συνειδητοποιήσει ότι εκεί κάτω δε συνωστιζόνταν μόνο ημίγυμνοι κωπηλάτες, μα και εκατοντάδες Μακεδόνες στρατιώτες. Η κατάσταση μάλλον ήταν άσχημη για να αναγκαστεί ο καπετάνιος να κατεβάσει τους άντρες του Σοφοκλή. Ήταν αδύνατον να καταλάβει τι έλεγαν με τον άνεμο, το νερό, τα βογκητά των κωπηλατών και το τύμπανο, μα έδειχναν νευρικοί· πολλοί είχαν βγάλει τα προστήθια και τα αγκάλιαζαν πάνω στα γόνατά τους, το δίχως άλλο από φόβο μήπως το πλοίο βυθιστεί και οι βαριές πανοπλίες τούς παρασύρουν στον βυθό.

Ο Νέστωρ σήκωσε τα μάτια. Ο επικεφαλής των κωπηλατών έστεκε ακόμα στον δρόμο του. Ο Νέστωρ κοίταξε προς την πρύμνη κι έπειτα προς την πλώρη.

«Είμαι στα μισά του δρόμου. Νομίζω ότι δεν έχει διαφορά αν βγω από εμπρός ή από πίσω. Σε πειράζει;»

Ο άντρας τραβήχτηκε βλοσυρός. Ο Νέστωρ πέρασε δίπλα του πασχίζοντας να κρατήσει την ισορροπία του για να μην πέσει πάνω στους κωπηλάτες και δυσκολέψει ακόμα περισσότερο την κατάσταση. Σχεδόν άθελά του, τα βήματά του ακολουθούσαν τον ρυθμό των κωπηλατών. Σε άλλα πλοία με τα οποία είχε ταξιδέψει χρησιμοποιούσαν αυλητές για να δίνουν τον ρυθμό, μα σε ένα πλοίο τόσο μεγάλο όσο η Αμφιτρίτη είχαν καταφύγει σε δύο γεροδεμένους επικεφαλής που σφυροκοπούσαν δύο τύμπανα κρεμασμένα από τους ζυγούς που διέτρεχαν την οροφή, γιατί ο βαθύς ήχος τους έφτανε πιο μακριά από την τρίλια του αυλού και ταξίδευε από καρίνα σε καρίνα.

Επιτέλους έφτασε στη σκάλα της άλλης άκρης κι ανέβηκε προς την πλώρη. Όταν αναδύθηκε στο κατάστρωμα, πήρε βαθιά ανάσα για να καθαρίσει τους πνεύμονες από τη σύντομη κατάβαση στην κόλαση. Οι κωπηλάτες ήταν εθελοντές που σε αντάλλαγμα για την εργασία τους αμείβονταν με μεγαλύτερο μεροκάματο από αυτό που θα κέρδιζαν σε πολλές αγροτικές καλλιέργειες, μα κανείς δεν τους ζήλευε γι' αυτό.

Παρότι ο άνεμος ήταν ακόμα ζεστός, φυσούσε αρκετά. Ο Νέ-

στον πλησίασε την κουπαστή προσπαθώντας να εφαρμόσει ένα τέχνασμα που οι ναυτικοί ονόμαζαν «πόδια της θάλασσας» και συνίστατο στο να μην τεντώνει τα γόνατα ούτε τους γοφούς για να αντιπαλεύει την κίνηση του νερού, αλλά να χαλαρώνει, να προσαρμόζεται και να αφήνει να τον παρασύρει το πηγαινέλα του πλοίου σε ένα ιδιότροπο λίκνισμα που έπειτα οι πεπειραμένοι ναυτικοί διατηρούσαν και στη στεριά.

Πλησίασε την παρειά του πλοίου. Η θάλασσα φαινόταν τόσο ταραγμένη ώστε τα κουπιά, βαμμένα στο χρώμα της ώχρας, μαστίγωναν πιο πολύ τον αέρα παρά το νερό. Οι κορυφές των κυμάτων ήταν λευκές κι ο άνεμος είχε αρχίσει να σηκώνει ριπές αφρού. Τα πλοία της συνοδείας κλυδωνίζονταν μέσα στα κύματα και κάπου κάπου χάνονταν πίσω από αυτά. Τόσο τα μεταγωγικά όσο και τα πολεμικά είχαν μαζέψει τα πανιά κι είχαν αφήσει ξετυλιγμένη τη μισή επιφάνεια. Ο Νέστωρ σήκωσε το βλέμμα προς τους ιστούς της Αμφιτρίτης. Οι ναυτικοί είχαν αρχίσει να κατεβάζουν τα ακροκέραια της μάλιστα και το ακάτιο για να αυξήσουν τη σταθερότητα του πλοίου κι είχαν μαζέψει τελείως το επίδρομο.

Η πλώρη σηκώθηκε στον αέρα για λίγες στιγμές κι έπειτα έπεσε απότομα πάνω από οκτώ πήχεις. Ο Νέστωρ ένιωσε το στομάχι να ανεβαίνει στο στόμα του και τα πόδια να γλιστρούν. Ένας ναύτης έτρεξε προς το μέρος του και τον άρπαξε από το μπράτσο.

«Πρόσεχε, κύριέ μου. Απομακρύνσου από την κουπαστή. Καλύτερα να κατέβεις στην καμπίνα σου».

«Χρειάζομαι λίγο καθαρό αέρα. Θα κρατηθώ καλά. Αυτό το κύμα με έπιασε εξαπίνης».

Ο Νέστωρ ίσιωσε τη ράχη κι αρπάχτηκε πιο γερά από την κουπαστή. Σαν έπεσε στον κόρφο του κύματος, το πλοίο σήκωσε μια ριπή αφρού που πέρασε την κουπαστή και τον μούσκεψε· σκέφτηκε ότι, αν το νερό είχε αρχίσει να πιτσιλίζει το κατάστρωμα της Αμφιτρίτης, δώδεκα πήχεις πάνω από την ίσαλο γραμμή, τα κύματα μάλλον σάρωναν τα καταστρώματα των υπόλοιπων πλοίων, που ήταν πολύ πιο χαμηλά.

Η κουφόβραση είχε γίνει πιο γκριζα κι έλουζε τα πάντα σε ένα αχνό ιριδίζον φως που άμβλυne τα περιγράμματα και κατάπινε τις σκιές. Προς τον Νότο είχαν σχηματιστεί μαύρα σύννεφα που μπερδούνταν με τον ορίζοντα. Η ασθενική, θαμπή λάμψη πίσω από τη

σκόνη που θόλωνε την ατμόσφαιρα μάλλον ήταν ο ήλιος. Ο Νέστωρ παρατήρησε την κατεύθυνση των κυμάτων και τον αφρό που κάλπαζε πάνω τους: Ο άνεμος ερχόταν από νότια νοτιοανατολικά, σχεδόν παράλληλα με τα παράλια, ενώ εκείνοι προσπαθούσαν να κωπηλατήσουν προς την ακτή.

«Είναι αδύνατον!» άκουσε να φωνάζει ο Ερμόλαος. Ο Νέστωρ γύρισε προς τα αριστερά. Ο καπετάνιος καβγάδιζε ξανά με τον Καλλία, μα αυτή τη φορά τον συνόδευαν ο γραμματικός, οι δύο αξιωματικοί της πλώρης και ο τρίτος πλοηγός.

«Εσύ ο ίδιος είπες ότι ήταν καλύτερα να πάμε προς την όχθη», του είπε ο Καλλίας.

«Τώρα είναι αργά! Σου είπα ότι μετά τον Λάο η ακτή είναι πολύ απόκρημνη». Ο καπετάνιος έδειξε μπροστά: μια πιο σκούρα μάζα εξείχε από τη μακρόστενη θολούρα της ακτής. «Δεν ξέρω αν αυτό εκεί είναι το ακρωτήριο του Πυξούντα, ο Παλίνουρος ή των Σειρηνουσών».

«Δηλαδή δεν ξέρεις πού είσαι;» ρώτησε ο Καλλίας αγανακτισμένος.

«Ξέρω πού είμαι αλλά όχι σε ποιο ύψος!» Ο Νέστωρ δεν έβλεπε τη διαφορά μα δε μίλησε. Ο Ερμόλαος πρόσθεσε απευθυνόμενος σε έναν αξιωματικό της πλώρης: «Διάταξε τον επικεφαλής των κωπηλατών να μαζέψουν τα κουπιά και να κλείσουν τα ανοίγματα. Δεν έχει νόημα να συνεχίσουν να τραβούν».

«Όχι!» ούρλιαξε ο Καλλίας με αλλοιωμένη έκφραση. «Πρέπει να πιάσουμε ξηρά!»

Το σφύριγμα του ανέμου είχε κάτι το εκνευριστικό, το ηλεκτρικό. Έπιασε βροχή με το νερό έπεφτε και μια πορτοκαλιά αραιή λάσπη που έγδερνε το δέρμα. Ο Νέστωρ σήκωσε τα μάτια κι έβαλε μπροστά το χέρι για να μην μπει η σκόνη. Τα σύννεφα δε βρίσκονταν ακόμα πάνω από το κεφάλι τους, μα ο άνεμος ήταν τόσο δυνατός ώστε έσερνε τη βροχή σχεδόν οριζόντια πάνω τους.

Ο Νέστωρ κοίταξε ξανά δεξιά. Δυσκολευόταν όλο και περισσότερο να διακρίνει τα άλλα πλοία, γιατί ο στόλος είχε αρχίσει να σκορπίζει κι ο αέρας γέμιζε σκόνη.

«Πρέπει να απομακρυνθούμε από την ακτή!» επέμεινε ο Ερμόλαος. «Το πλοίο είναι υπερβολικά μεγάλο».

Ο Νέστωρ πλησίασε όπως όπως κι αρπάχτηκε από έναν πρότο-

νο. Το στομάχι τού ζητούσε να δώσει δίκιο στον Καλλία και να αναζητήσει καταφύγιο στη στεριά. Μα το μυαλό έλεγε ότι ο καπετάνιος είχε δίκιο.

«Πρέπει να βγούμε στα βαθιά». Ο πλοηγός υποστήριξε τον Ερμόλοο. «Αν συνεχίσουμε προς τα δεξιά, ο λίβας θα μας ρίξει στην υπήνεμη ακτή και δε θα έχουμε χώρο για να αναπλεύσουμε».

«Τι θα κάνουμε, λοιπόν;» ρώτησε ο Καλλίας, με πρόσωπο ανάμεσα στο λευκό και στο σταχτί.

«Δε μένει άλλη λύση, πρέπει να πάμε ενάντια στην καταιγίδα!» του απάντησε ο Ερμόλοος, ουρλιάζοντας όλο και πιο δυνατά για να καταφέρει να ακουστεί πάνω από τον άνεμο.

Στον Καλλία δεν πρέπει να φάνηκε καλή ιδέα, γιατί έτρεξε προς τη μάσκα του πλοίου· μα, πριν φτάσει ως εκεί, γλιότρησε, έπεσε στα γόνατα κι έκανε εμετό πάνω στο κατάστρωμα.

«Καλό θα ήταν να τον δει γιατρός», είπε ο Νέστωρ, «μα αν αφήσω το σκονί μπορεί να πέσει το ιστίο, έτσι δεν είναι;»

Ο Ερμόλοος τον κοίταξε με άγριο χαμόγελο.

«Είναι πιθανό».

«Εξάλλου, κανείς δεν πέθανε ποτέ από ναυτία».

«Να πάει να πνιγεί!» συνόψισε ο πλοηγός.

«Τι ακριβώς σημαίνει να πάμε ενάντια στην καταιγίδα;»

«Ο λίβας φυσά παράλληλα με την ακτή, γι' αυτό θα αφήσουμε να μας σπρώξει από την πρύμνη και θα ακολουθήσουμε την κατεύθυνσή του. Στην πραγματικότητα, θα πλεύσουμε παράλληλα, προς την προσήνεμη πλευρά, για να βεβαιωθούμε ότι δε θα πλησιάσουμε την ακτή μέσα στη νύχτα».

«Μέσα στη νύχτα; Δηλαδή θα περάσουμε όλη τη νύχτα στη θάλασσα;»

Ο Ερμόλοος κούνησε το κεφάλι.

«Πολύ φοβάμαι πως ναι. Ο άνεμος δε θα κωπάσει. Κάθε άλλο, θα αγριέψει. Και τώρα είναι καλύτερα να γυρίσεις κάτω από το κατάστρωμα».

Ο καπετάνιος απομακρύνθηκε δίνοντας εντολές να γυρίσουν τα ακροκέρια ώστε να δέχονται τον άνεμο από τα δεξιά. Η Αμφιτρίτη βίραρε σιγά σιγά και, σαν άλλαξε κατεύθυνση κι έπαψε να παλεύει με τα κύματα, σταμάτησε να κλυδωνίζεται τόσο βίαια.

Ο τρίτος πλοηγός προσφέρθηκε να συνοδεύσει τον Νέστορα.

«Ο καπετάνιος ξέρει τι κάνει», του είπε. «Είναι ο μόνος άνθρωπος που μπορεί να σώσει αυτό το πλοίο».

«Να το σώσει; Τόσο άσχημα είναι τα πράγματα;»

«Ο άνεμος θα χειροτερέψει πολύ. Και το πρόβλημα είναι ότι, πλέοντας έτσι για να απομακρυνθούμε από την ακτή, θα μπαίνουμε όλο και πιο βαθιά στην καρδιά της καταιγίδας».

Κάποιος χτύπησε δυνατά την πόρτα της καμπίνας του Νέστορα, που είχε αποκοιμηθεί πάνω στην κουκέτα. Σηκώθηκε, μα μόλις είχε ανοίξει τη διπλανή πόρτα ο Βοιωτός, με έκφραση διόλου φιλική.

«Δεν πρόκειται να με αφήσουν να κοιμηθώ σε αυτό το αναθεματισμένο πλοίο;»

«Κάνε στην άκρη και σκούπισε τα γένια σου, είναι γεμάτα εμετούς».

Ο Βοιωτός κλείστηκε ξανά απελπισμένος και την πόρτα άνοιξε ο ίδιος ο Νέστωρ. Ήταν μια νεαρή από τις σκλάβες της Κλείας. Η έκφρασή της δεν ήταν πολύ καλύτερη από εκείνη του Βοιωτού.

«Η κυρά μου σε χρειάζεται. Λέει ότι πεθαίνει».

Ο Νέστωρ έσφιξε τον χιτώνα κι ακολούθησε τη σκλάβα. Διέσχισαν τον διάδρομο σκαμπανέβαζοντας και πιάνονταν από τους τοίχους, γιατί, όταν το πλοίο κατέβαινε, ένιωθαν να περπατούν στον αέρα, ενώ όταν ανέβαινε τα πόδια ήταν βαριά σαν μολύβι. Έξω από την πόρτα της Κλείας φυλούσαν σκοπιά τέσσερις άντρες οπλισμένοι με κοντά δόρατα, ελάχιστα μεγαλύτερα από βέλη, γιατί η οροφή ήταν πολύ χαμηλή. Δύσκολα αποφάσιζε κανείς αν οι στρατιώτες κρατούσαν τα δόρατα ή τα δόρατα τους στρατιώτες, μα, σαν είδαν τον Νέστορα, προσπάθησαν να σταθούν προσοχή με αξιοπρέπεια. Όταν η πόρτα έκλεισε πίσω τους, άκουσε έναν από αυτούς να ανακατεύεται.

Η καμπίνα της Κλείας είχε την πολυτελή διακόσμηση βασιλικού υπνοδωματίου. Αντί για κουκέτα στερεωμένη σε ένα μπουλμέ, όπως του Νέστορα, είχε ένα κρεβάτι με διάκοσμο από ένθετο χρυσάφι και φίνιτσι· τα μπρούντζινα πόδια, καρφωμένα στο πάτωμα, ήταν ιππόκαμποι που ταίριαζαν με τα τεράστια ακρόπρωρα της Αμφιτρίτης. Οι τοίχοι και το πάτωμα ήταν διακοσμημένα με περσικούς και βακτριανούς τάπητες και επίσης μπορούσε να δει ερμάρια για ρούχα και κοσμηματοθήκες από σκαλισμένο ροδόξυλο από την Ινδία.

Σε μια γωνιά υπήρχε ένα τραπέζι με σκαμνιά και δύο φαρδιά ανάκλιντρα γύρω του και σε μια άλλη ένα γραφείο στερεωμένο στον τοίχο και μια καρέκλα με μπράτσα και πλάτη. Η καμπίνα είχε τέσσερα παραθυράκια κλεισμένα με μονόφυλλα παντζούρια και δύο σταθερούς φεγγίτες, σκεπασμένους με φύλλα από μαρμαρυγιά.

Η Κλεία ήταν πεσμένη στο κρεβάτι, είχε διπλωθεί στα δύο κι αγκάλιαζε μια μαξιλάρα. Το σκέπασμα ήταν τσαλακωμένο και λεκιασμένο στη γωνία. Όπως φαινόταν, η Κλεία δεν είχε καταφέρει να φτάσει έγκαιρα στον κουβά στα πόδια του κρεβατιού· ήταν κρίμα, σκέφτηκε ο Νέστωρ, γιατί το κάλυμμα που μόλις είχε λερώσει ήταν κεντημένο με μαργαριτάρια, χρυσόνημα και ασημόνημα.

Η νεαρή φορούσε έναν ανοιχτόχρωμο χιτώνα στο χρώμα της λεβάντας, που είχε σηκωθεί ως τα γόνατα όσο στριφογύριζε. Η Άδα πλησίασε στα πόδια του κρεβατιού και τον τράβηξε για να σκεπάσει τα πόδια της κυράς της. Η Κλεία ανακάθισε και πάσχιζε να υιοθετήσει μια πιο αξιοπρεπή στάση.

«Πεθαίνω. Δεν έχω ξανανιώσει ποτέ τόσο άσχημα», είπε σφίγοντας ένα μαντίλι πάνω στο στόμα.

Η σκλάβα που είχε φέρει τον Νέστορα πλησίασε στο κρεβάτι ένα σκαμνί για να καθίσει εκείνος· έπειτα χώθηκε σε μια γωνιά μαζί με μια άλλη υπηρέτρια και πιάστηκαν χέρι χέρι έντρομες, με όψη αλλοιωμένη. Ο Νέστωρ δεν τις κατηγορούσε. Για κάποιον περίεργο λόγο, ο ίδιος δε φοβόταν, λες και η τρικυμία που ταρακουνούσε το γιγάντιο πλοίο ήταν ένα θέαμα που είχε οργανώσει ο Ποσειδώνας μαζί με τον Αίολο για να το δει και να το σημειώσει στα τετράδιά του.

Όταν κάθισε, ήρθε στη μύτη του η ξινή μυρωδιά του περιχομένου του κουβά. Γύρισε στις σκλάβες και τις πρόσταξε να τον πετάξουν. Τον πήραν στο αποχωρητήριο, μα η μυρωδιά επέμενε. Ο Νέστωρ σηκώθηκε κι άνοιξε ένα παραθυράκι. Ο αέρας μπήκε με τόση δύναμη ώστε το παντζούρι τον χτύπησε ξυστά στο μέτωπο· μαζί μπήκε βροχή και λίγος αλμυρός αφρός. Μα ένιωσε ότι ο καθαρός αέρας ήταν καλύτερος και στερέωσε το παντζούρι για να μη χτυπά στον τοίχο.

«Θέλεις να ανασάνεις λίγο;» είπε στην Κλεία.

Η νεαρή σηκώθηκε και πλησίασε με διστακτικά βήματα. Άξαφνα το πλοίο σαν να βυθίστηκε στο κενό και η Κλεία έπεσε άθελά

της πάνω στον Νέστωρα. Ήταν μια αθέλητη αγκαλιά, μα ο γιατρός δεν απέφυγε την ανατριχίλα όταν ένιωσε τη ζέστη εκείνου του εύκαμπτου, μικροκαμωμένου κορμιού.

«Δεν είναι τίποτα, μια ζαλάδα μόνο», είπε για να κρύψει το σάστισμά του. «Είναι φυσιολογικό με τέτοια τρικυμία. Μάλιστα είδα και αρκετούς ναύτες να κάνουν εμετό», πρόσθεσε για να την παρηγορήσει, αν και είχε ώρες να ξαναβγεί από την καμπίνα του.

Τραβήχτηκε λίγο από κοντά της και τη βοήθησε να πλησιάσει το παράθυρο. Η Κλεία έκλεισε τα μάτια κι έτριψε το πρόσωπο με το νερό που έμπαινε. Κι αυτό έφερε σε δύσκολη θέση τον Νέστωρα, γιατί, σαν βράχισε το πάνω μέρος του χιτώνα της, έγινε λιγάκι διάφανο. Για να τραβήξει τα μάτια από το στήθος της κοπέλας, τα ανέβασε στον λαιμό, όπου κρέμονταν τρία βαριά χρυσά περιδέραια με πετράδια, ίδια με τα βραχιόλια που είχε στους καρπούς των χειρών.

«Είναι για την περίπτωση που ναυαγήσουμε», είπε η Κλεία ερμηνεύοντας εκείνο το βλέμμα ως κριτική για την τόση επίδειξη. «Αν τα κύματα ξεβράσουν το κουφάρι μου σε καμιά μακρινή παραλία, ίσως κάποιος ψαράς με λυπηθεί και μου κάνει αξιοπρεπή ταφή με αντάλλαγμα τα κοσμήματά μου».

«Όλα τα έχεις προβλέψει».

«Κι αν βυθιστούμε», συνέχισε η νεαρή, «θα γίνουν θυσία στις θεότητες της θάλασσας».

«Ούτε θα βυθιστούμε ούτε θα ναυαγήσουμε. Αυτό το πλοίο είναι τιτάνας».

Ξαφνικά η Κλεία έφερε το χέρι στο στόμα, ανακατεύτηκε κι έφυγε τρέχοντας προς το αποχωρητήριο. Ο Νέστωρ δίστασε για μια στιγμή· έπειτα σκέφτηκε ότι η κοπέλα είχε ζητήσει την παρουσία του ως γιατρού, οπότε έκλεισε το παντζούρι και την ακολούθησε.

Εξεπλάγη σαν είδε ότι η καμπίνα διέθετε πλήρες λουτρό. Στο κέντρο υπήρχε μια μεγάλη μπανιέρα από πράσινο μάρμαρο με χρυσούς γρύπες και στο δεξί μέρος δύο πιο μικρές λεκάνες. Ο ένας τοίχος ήταν επενδυμένος με στιλβωμένο χαλκό σαν καθρέφτης και οι άλλοι τρεις με σμαλτωμένα πλακάκια, σύμφωνα με τον βαβυλωνιακό ρυθμό. Σίγουρα ο Αλέξανδρος, με την εμμονή του να πλένεται ολόκληρος κάθε μέρα, θα ξετρελαινόταν με αυτό το λουτρό. *Μα την Υγεία, κι εμένα μου αρέσει πολύ*, σκέφτηκε ο Νέστωρ.

Η Κλεία είχε σκύψει πάνω από το αποχωρητήριο, μια τρύπα που

είχαν ανοίξει σε ένα ξύλινο σκαλί. Ο Νέστωρ ήταν έτοιμος να σκύψει να τη βοηθήσει, όταν πέρασε πλάι του η Άδα σπρώχνοντάς τον σχεδόν κι άρπαξε την κυρά της από τους ώμους. Η κοπέλα σηκώθηκε όπως όπως και τρέκλισε προς μία από τις λεκάνες.

«Σε πειράζει να βγεις, κύριέ μου;» είπε η Άδα. «Θα αναλάβω εγώ».

«Άφησέ τον ήσυχο και βγες εσύ», τη διέταξε η Κλεία.

«Μα, κυρά μου, είναι...»

«Δίνε του!»

Η Άδα βγήκε, μα πρώτα έριξε μια τελευταία ματιά αποδοκιμασίας στον γιατρό. Ο Νέστωρ πάτησε έναν χρυσό σωλήνα και βγήκε χλιαρό νερό. *Μαγικό*, σκέφτηκε. Όταν το πλοίο έγειρε ξανά απότομα, η Κλεία κόντευε να κοπανήσει το μέτωπο στο μαρμάρινο χείλος· ο Νέστωρ την έπιασε από τους ώμους και τη βοήθησε να κρατήσει ισορροπία ενώ έπλενε το πρόσωπό της.

Έπειτα γύρισαν στην καμπίνα. Η Κλεία σωριάστηκε σε ένα ανάκλιτρο και του ζήτησε να καθίσει πλάι της. Τη στιγμή που βολευόταν άκουσε ένα τρομερό τρίζιμο, λες κι ολόκληρο το πλοίο επρόκειτο να κοπεί στα δύο, και το πάτωμα έγειρε τόσο προς την πλώρη ώστε οι σκλάβες και η Άδα κατρακύλησαν στο δάπεδο. Το παντζούρι που είχε κλείσει ο Νέστωρ άνοιξε ξανά και μια ριπή ανέμου έσβησε όλα σχεδόν τα κεριά του δωματίου. Η Κλεία αγκάλιασε τον Νέστορα κι έκρυψε το πρόσωπο στο στήρνο του κλαίγοντας με αναφιλητά.

«Θα πεθάνουμε!»

Ο Νέστωρ μπήκε στον πειρασμό να της δώσει δίκιο. Όπως περρίμενε, η πρύμνη κατακρημνίστηκε στο κενό για μια ατέλειωτη στιγμή. Στο αμπάρι του πλοίου ακούστηκε μια συλλογική κραυγή μαζί με τον θόρυβο από βαριά αντικείμενα που συγκρούονταν. Επιτέλους το πάτωμα πήρε ξανά οριζόντια θέση και το φορτικό τρίζιμο των ξύλων έσβησε αργά. Ο Νέστωρ έστησε αντί μήπως ακουγόταν η κραυγή «Βυθιζόμαστε!» ή η καμπίνα κινδύνου, μα δεν άκουσε τίποτα μέσα στο μούγκρισμα του ανέμου και στον βραχνό βρυχηθμό των κυμάτων. Σηκώθηκε και, ψηλαφίζοντας σχεδόν, πήγε να κλείσει το παράθυρο. Έξω από την πόρτα ακούγονταν οι ηχηρές βλασφημίες των στρατιωτών που φυλούσαν σκοπιά, αλλά και κανένα υστερικό χαχανητό.

«Γύρνα πίσω, σε παρακαλώ!» τον ικέτευσε η Κλεία.

Ο Νέστωρ κάθισε ξανά στο ανάκλιτρο και η νεαρή τον αγκάλιασε από τη μέση.

«Ησύχασε. Έχω δει πολύ χειρότερες τρικυμίες και βγήκα ζωντανός».

«Αλήθεια;» ρώτησε η Κλεία σηκώνοντας λίγο το βλέμμα.

«Αλήθεια. Στον Περσικό Κόλπο συχνά απαντά κανείς κύματα ψηλά σαν το κατάρτι αυτού του πλοίου κι ανέμους που μπορούν να σηκώσουν έναν άντρα στον αέρα. Εγώ τον έχω διαπλεύσει αρκετές φορές με τον ναύαρχο Νέαρχο και τον σύζυγό σου, κι όπως βλέπεις, είμαι ακόμα εδώ».

Πρέπει να αρχίσω να γράφω μύθους, σκέφτηκε. Το ταρακούνημα είχε καλμάρει κάπως. Πριν από λίγο μάλλον είχαν διασχίσει ένα κύμα· όπως τους είχε εξηγήσει ο τρίτος καπετάνιος, ήταν ένας από τους κινδύνους του να περάσουν μέσα από την καταιγίδα. Ο Νέστωρ έκανε να τραβηχτεί, μα η Κλεία τον έσφιξε δυνατά από τη μέση.

«Μη με αφήνεις, σε παρακαλώ...»

Η Άδα δεν ήταν πια εκεί για να ρίχνει επικριτικά βλέμματα· μαζί με τις άλλες δύο σκλάβες, είχαν κουλουριαστεί σε μια γωνιά και, στο ελάχιστο φως του μοναδικού λύχνου που είχε μείνει αναμμένος, έμοιαζαν με ένα άμορφο πλάσμα που βογκούσε. Η οξεία οσμή του εμετού έφτασε στα ρουθούνια του Νέστορα, και κάτι ακόμα χειρότερο, μα δεν είπε τίποτα. Έβγαλε την κλεψύδρα του από ένα τσεπάκι της ζώνης και τη γύρισε. Αν και ήταν μικρή, το στόμιο που ένωνε τα δύο φιαλίδια ήταν τόσο στενό ώστε η άμμος έκανε μία ώρα να πέσει, όπως είχε χρονομετρήσει με ένα ηλιακό ρολόι την εαρινή ισημερία. Ο Νέστωρ υπολόγιζε, ή ήθελε να υπολογίζει, ότι έμεναν το πολύ πέντε ώρες νύχτας. Ακόμα κι αν ξημέρωνε όμως, αυτό δε σήμαινε ότι η καταιγίδα θα κόπαζε.

Η Κλεία προσπαθούσε να ηρεμήσει, μα κάθε φορά που το πάτωμα βυθιζόταν κάτω από τα πόδια τους κρατούσε την ανάσα, έπαιρνε μικρές κοφτές αναπνοές κι έλεγε «μάνα μου, μάνα μου». Ο Νέστωρ σκέφτηκε να της δώσει χυμό παπαρούνας, μα τελικά απέρριψε την ιδέα. Θα έπρεπε να γυρίσει στην καμπίνα του, διακινδυνεύοντας να ανοίξει το κεφάλι του, κι αν η καταιγίδα χειροτέρευε κι αναγκάζονταν να παλέψουν για να σώσουν τη ζωή τους, προτιμούσε να μη φορτωθεί το νεκρό βάρος μιας ναρκωμένης γυναίκας.

«Είναι αλήθεια ότι δηλητηρίασαν τον Αλέξανδρο;» τον ρώτησε άξαφνα η Κλεία. Ο Νέστωρ την κοίταξε έκπληκτος.

«Ναι, έτσι είναι». Πώς είχε καταλάβει ότι σκεφτόταν τις ναρκωτικές ουσίες;

«Και τον έκανες καλά εσύ», είπε η νεαρή με αδύναμη φωνή.

«Ναι. Γιατί το ρωτάς τώρα αυτό;»

«Το σκέφτηκα σήμερα το πρωί στο κατάσπρωμα, όταν ανέφερες τον Αριστοτέλη. Είναι αλήθεια ότι εκείνος ετοίμασε το δηλητήριο;»

«Έτσι λένε, μα δεν έχουμε καταφέρει να το εξακριβώσουμε».

«Εγώ άκουσα ότι ο Αριστοτέλης έφτιαξε ένα μείγμα τόσο οξύ ώστε ο Κάσσανδρος αναγκάστηκε να το μεταφέρει στη Βαβυλώνα κρυμμένο μέσα στην οπλή ενός γαιδάρου, γιατί τα συνηθισμένα δοχεία...» Το πλοίο κατέβηκε ξανά. «Μαναμουμάναμου», είπε ξανά η Κλεία κλείνοντας τα μάτια. Έπειτα πήρε βαθιά ανάσα. «Διαλύονταν», κατέληξε.

«Μια τόσο γραφική ιστορία θα άξιζε να είναι αληθινή. Μα, αν ήταν τόσο ισχυρή, η τοξική ουσία θα είχε διαβρώσει τα σπλάχνα του Αλεξάνδρου. Όχι, το δηλητήριο που του έδωσαν βγαίνει από ένα φυτό και η επίδρασή του δεν ήταν να τρυπήσει το στομάχι ούτε τα έντερα, αλλά να κάνει τους μυς του να συσταλούν σιγά σιγά ώσπου τελικά να σταματήσει η αναπνοή του».

«Μα ήταν ο Αριστοτέλης εκείνος που το ετοίμασε ή όχι;»

Ο Νέστωρ σήκωσε τους ώμους. Ουσιαστικά, ο Αριστοτέλης, που ήταν ειδικός στη βοτανική, θα μπορούσε να ετοιμάσει το δηλητήριο. Κίνητρα; Ο Αλέξανδρος είχε ζητήσει την εκτέλεση του Καλλισθένη, ανιψιού του Αριστοτέλη, όμως μια εκδίκηση για το αίμα του δεν έδειχνε αληθοφανές κίνητρο για έναν άνθρωπο τόσο εγκεφαλικό όσο ο φιλόσοφος. Ούτε οι πολιτικές διαφωνίες αποδεικνύονταν πολύ πειστικός λόγος. Κι αν, πολύ απλά, τον είχε δωροδοκήσει ο Αντίπατρος;

«Δεν ξέρω», απάντησε τελικά. «Ο Κάσσανδρος επέμενε ανέκαθεν ότι ο πατέρας του κι εκείνος ήταν αθώοι και δεν αναίρεσε τη δήλωσή του ούτε με τα βασανιστήρια. Όσο για τον Αντίπατρο, σκοτώθηκε με ένα σπαθί πριν τον συλλάβουν κι έτσι κανείς από τους δύο δεν κατάφερε να εμπλέξει κι άλλους συνενόχους».

«Τι συνέβη με τον Αριστοτέλη;»

«Κάτι πρέπει να υποπτεύθηκε, γιατί το έσκασε από την Αθήνα

πριν ακόμα πατήσει το πόδι του στην Ευρώπη ο Αλέξανδρος».

«Μαναμουμάναμου». Εκείνο το κύμα δεν ήταν τόσο άσχημο όσο περιμέναν. Η Κλεία ξεροκατάπιε και είπε: «Η φυγή του είναι απόδειξη ενοχής».

«Εγώ, στη θέση του Αριστοτέλη, θα είχα κάνει το ίδιο ακόμα κι αν ήμουν αθώος. Για καλό και για κακό. Ξέρεις τι είπε όταν εγκατέλειψε την Αθήνα; “Οι πολιτικοί έχουν εγκληματήσει ήδη αρκετά απέναντι στη φιλοσοφία καταδικάζοντας τον Σωκράτη. Δε θα τους επιτρέψω να το κάνουν και δεύτερη φορά”».

«Και πού πήγε;»

«Ο Αλέξανδρος υποπτεύεται ότι βρίσκεται κάπου στην Ιταλία, μα είναι γεγονός ότι δεν έχει μάθει ξανά νέα του».

«Μπορεί να έχει πεθάνει».

«Ναι, είναι πιθανό. Πρέπει να πλησιάζει τα εβδομήντα. Θα ήταν κρίμα, γιατί στον Αλέξανδρο θα άρεσε πολύ μια σκηνή συμφιλίωσης με τον παλιό του δάσκαλο. Τίποτα δεν αρέσει περισσότερο στον Αλέξανδρο σε αυτό τον κόσμο από τη συγχώρεση».

«Είναι πραγματικά τόσο μεγαλόψυχος όσο λένε;»

Ο Νέστωρ το σκέφτηκε. Θα του άρεσε να πετάξει κάποιο κυνικό σχόλιο, μα, σαν σκέφτηκε τη συμπεριφορά του Αλεξάνδρου στα έξι χρόνια που τον γνώριζε, απάντησε: «Ναι, είναι. Έχει τα ελαττώματά του, μα δεν είναι ικανός για τίποτα ποταπό ή μικρόψυχο. Παντρεύτηκε τον μεγαλύτερο άντρα του κόσμου».

«Ναι, το ξέρω», είπε εκείνη, μα η φωνή της δεν είχε περηφάνια. Ήταν προφανές ότι η κοπέλα θα προτιμούσε μια πιο απλή ζωή.

Βαβυλώνα, 323 π.Χ. Ο Περδίκκας, στρατηγός του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ακολουθώντας την προτροπή της Ρωξάνης, ερωμένης του αλλά και συζύγου του Μακεδόνα βασιλιά, αποφασίζει να οργανώσει τη δολοφονία του δηλητηριάζοντάς τον. Την κατάλληλη στιγμή, όμως, σαν από μηχανής θεός, εμφανίζεται ο Νέστωρ, ένας γιατρός που έχει σταλεί από το Μαντείο των Δελφών, και τον σώζει. Ο Αλέξανδρος, νιώθοντας πως έχει ξαναγεννηθεί, βάζει σε εφαρμογή το πολυπόθητο σχέδιό του να επεκτείνει την αυτοκρατορία του προς τη Δύση, στρεφόμενος κατά της Ρώμης.

Κι έτσι αρχίζει μια συγκλονιστική περιπέτεια με αιματηρές μάχες, προδοσίες, ίντριγκες και συνωμοσίες, που θα φέρει αντιμέτωπους Μακεδόνες και Ρωμαίους σε μια επική σύγκρουση, όπου κυριαρχεί η εμβληματική μορφή του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Από τον συγγραφέα του μπεστ σέλερ ΣΑΛΑΜΙΝΑ,
ένα μυθιστόρημα που καθηλώνει ακόμη
και τον πιο απαιτητικό αναγνώστη.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 16235

ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΕ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ